ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

70 ст.

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

ЧЕТВЪРТЪК 16 ЮНИ 2011 ГОДИНА 21 БРОЙ 135 (5941)

ГЕРБ пак агитират сред ученици

Управляващите организират детски футболен турнир и раздават грамоти на отличници

Активисти на ГЕРБ продължават явно и нагло да агитират сред деца и ученици и да нарушават закона. Няколко скандални случая в различни градове станаха известни вчера. Футболен турнир за деца е организирал в Пловдив областният управител Иван Тотев от ГЕРБ. Всички спортни клубове в града са били поканени в състезанието. Изненадващо на терена децата са били принудени да свалят отборните си екипи и да облекат фланелки с надпис "За купата на ГЕРБ 2011". Родители и треньори на малчуганите моментално са реагирали и са се оплакали.

В Чипровци пък на родители и на абитуриенти са били раздавани награди от името на сдружение ГЕРБ. Семействата на отличниците, завършващи гимназиите в града, са заведени на почерпка в заведение, собственост на активисти на ГЕРБ.

От името на ГЕРБ в Силистра децата над 14 години са поканени да пишат есе на тема "Дунав в моите мечти". Наградата за учениците ще е посещение в Брюксел заедно с евродепутат от ГЕРБ. Скандалното е, че поканата за участие в конкурса е разпратена до всички училища в областта от шефката на местния инспекторат по образованието.

Стр. 2

България в траур заради жертвите на магистрала „Тракия"

Стр. 5

НЯКОЛКО ДУМИ

Дълбок сън

Георги ГЕОРГИЕВ

Дълбокият сън е четвъртият етап от цикъла на съня, когато мълото и умът напълно релаксират. Някои части на мозъка не работят, а други работят. Ако обществото ни се разглежда като мозък, то по-голямата част от него спи и дори вече не сънува. Другата, по-малката част обаче работи. За себе си и за сметка на мнозинството.

Вчера, очаквано, кабинетът разреши на компанията "Шеврон" да извърши проучвания за добив на шистов газ край Нови пазар *(стр.6)*. На фона на протестите в САЩ, Канада и Франция е смущаваща пълната пасивност на обществото по въпроса. Тук не става дума за реакцията на опозицията. Искането на БСП за мораториум, докато не бъдат изяснени екологичните рискове при добива на шистов газ, е правилна стъпка. Намерението на социалистите да организират протести е тяхно право и дори е нужно да бъде осъществено. Фактът, че това неизбежно ще доведе до партизиране на проблема обаче не говори добре за гражданското общество. Всъщност по-точно говори за неговото отсъствие.

Гражданските протести, които при това са ефикасни, в САЩ, Канада и Франция не се организират от партии, а от загрижени за благополучието на местните общности организации, които често възникват спонтанно. У нас няма и помен от подобни инициативи. Може би защото на обществото му харесва да спи, приспано от самозалъгването, че от него нищо не зависи.

Бойко Маринков за изборите в Турция

За четири години гласоподавателите в страната се увеличиха с 8 милиона. Няма бивша империя, която периодично да не събужда в политическата си практика авторитаризма, казва историкът.

Стр. 11

Антракс до границата ни

Огнищата са в европейската част на Турция, на 10-ина километра от България. За разлика от шапа антраксът е опасен за хората.

Стр. 6

Монд дипломатик

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Досие: Демография

Епидемии, войни, политически хаос, културни навици... Толкова много фактори определят демографията на една страна. Пренаселена ли е планетата?

Стр. 13

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Три китайски момичета от провинция Хубей минават по наводнена улица на своя град. Поройни дъждове наводниха централен Китай преди два дни

24 4

Жан Мишел Жар идва с 40 тира

Пускат утре билетите за спектакъла на световноизвестния французин в "Арена София" на 9 октомври

Стр. 25

Проф. Иван Ангелов за пакта за финансова стабилност

Идеята на Симеон Дянков е недомислие, той опорочава и окарикатурява всичко, до което се докосне

Стр. 22

ISSN 0861-1343

България

ГЕРБ пак агитират сред ученици

Партийци организират в Пловдив футболен турнир, раздават грамоти на отличници в Чипровци

Нови случаи на предизборна агитация сред деца и ученици от активисти на ГЕРБ са засечени в няколко града. За скандалната пропаганда алармираха депутати и общински съветници от опозицията.

Миналия уикенд в Пловдив ГЕРБ са организирали футболен турнир за деца. Случаят напомня скандалното състезание в Пещера, организирано от депутатката от ГЕРБ Красимира Симеонова. Този път патрон на турнира е бил областният управител на Пловдив Иван Тотев. Деца от спортни клубове са били поканени да се състезават, разказаха съветници от левицата. Преди откриването на турнира учениците са били принудени да сменят клубните си екипи с други, на които е изписано "За купата на ГЕРБ 2011". Децата дори са били показани по местната телевизия ПОТВ. В ефир ясно са се видели фланелките с надписи ГЕРБ. Родители и треньори на малчуганите моментално са сигнализирали за скандала. Всичко това е станало пред очите на директора на Регионалния инспекторат по образование Павлинка Кацарова, подчертаха от БСП. Тя обаче по никакъв начин не е реагирала.

За случилото се депутатът от Пловдив Захари Георгиев ще отправи парламентарно питане към просветния министър Игнатов. Опозицията ще поиска ясна информация как ще бъдат санкционирани организаторите на турнира и шефката на инспектората. Пловдивската прокуратура да се самосезира по случая и да назначи проверка, тъй като има явно нарушение на Закона за закрила на детето, който забранява изрично подрастващи да се използват за политически цели, призоваха червените политици.

В Чипровци пък от името на ГЕРБ са агитирали сред абитуриенти. Представители на сдружението "Граждани за европейско развитие на България" са изискали от училищните директори списък с отличниците на випуските. След това са привиквали родители и деца, за да им връчат грамоти. Документите били издадени не от партията, а от сдружението ГЕРБ, уточни депутатът Янаки Стоилов. След това родители и абитуриенти са поканени на почерпка в заведение, собственост на партийни активисти от ГЕРБ.

От левицата разказаха за скандалния случай в парламента и поискаха Сергей Игнатов да възложи проверка на регионалните инспекторати по образование дали краят на учебната година се използва за начало на предизборната агитация за местния вот.

В Силистра пък ръководството на ГЕРБ е уведомило с писма всички училища в областта, че организира конкурс за ученическо есе. Текстът трябва да е на тема "Дунав в моите мечти", а в конкурса могат да участват ученици над 14 години от област Силистра. Наградата е посещение в Брюксел, организирано от евродепутата на ГЕРБ Владимир Уручев. Поканата е върху бланка на местната организация на ГЕРБ, но е разпратена от електронната поща на регионалния инспекторат по образование. Под писмото стои името на Габриела Миткова, началник на инспектората.

Наградиха победителите в 3 конкурса

Тържествено награждаване на ученици, отличени в националния конкурс "София - Москва; България - Русия - вчера, днес, утре" и състезанието "Зелената планета 2011" се проведе във вторник в Руския културно-информационен център в София. В Националния дворец на децата пък бяха отличени състезателите от надпреварата "Куба - далечна и близка".

Първото състезание бе организирано от фондация "Устойчиво развитие за България", Синдиката на българските учители, БАС, Националния дворец на децата, Федерацията за приятелство с народите на Русия и ОНД, Софийското сдружение за приятелство с Русия "Александър Невски", Национално движение "Русофили", РКИЦ с подкрепата на руското образователно министерство.

Председателят на "Устойчиво развитие за България" Станка Шопова награди децата-победители с екскурзия в Москва. Заелите 2-ро място ще отидат на почивка в Камчия. Първият български космонавт Георги Иванов пък връчи на първенците дипломи на научноизследователския център за подготовка на космонавти "Ю.А.Гагарин".

Тържеството продължи с награждаване на децата, победители в Националния конкурс "Зелената планета 2011". Тази година форумът бе посветен на 50-годишнината от първия полет на човека в Космоса. Близо 50 творби на отличени деца вече са изпратени в Москва за участие в международния етап на състезанието.

Междувременно бяха отличени и младите победители в конкурса "Куба - далечна и близка". Официални гости на тържеството бяха Н.Пр. Тересита Капоте Камачо - извънреден и пълномощен посланик на Република Куба в България, Клара Франки - аташе в кубинското посолство, Станка Шопова - председател на Асоциацията за приятелство "България - Куба", представители на БАС и др.

Победителите от конкурса "София - Москва; България - Русия - вчера, днес, утре" бяха наградени с екскурзия в Москва

Дават на книга обещаните 10 млн. лв. на ВУЗ

Веселка ВЕНКОВА

За оптимизиране и модернизация на държавните висши училища от бюджета на МОМН ще бъдат извадени 10 млн. лв. за тази година, съобщи пресслужбата на кабинета за вчерашното му решение. Това са онези пари, които според рейтинговата система трябва да се дадат на най-добрите висши училища за постигнати резултати, както и за оптимизиране на структурите и съкращения на персонал.

Парите за висок рейтинг се предоставят като допълнителни средства - процент от субсидията за издръжка на обучението по съответното професионално направление. Те се определят в зависимост от оценката за качеството и реализирането на завършилите студенти на пазара на труда. Вузове с най-високи оценки за качество по професионални направления ще получат допълнително финансиране в размер на 5 и 10% от субсидията си. То е за професионалните направления с най-висока реализация на пазара на труда от природните науки, математика и информатика, технически, аграрни науки и ветеринарна медицина и изкуствата.

В разписването на условията обаче е отбелязан трудно постижим критерий - реализация на 95 на сто от завършилите. При 12 на сто безработица в страната това е откровена фантастика, коментираха вчера експерти. Според тях уловката е с цел "неусвояване" на отпуснатата субсидия или преливане на парите към "оптимизация на дейностите", свързана със сливане, вливане или закриване на основни звена в структурата на държавните висши училища. В 10-те млн. лв. се включват и средства за изплащане на обезщетения при прекратяване на трудовите правоотношения при промяна в структурата на университетите. Максималният размер на сумата, която се предоставя на държавните вузове по перо "оптимизация", е 350 000 лв. за всяко основно звено, предложено за сливане, вливане или закриване.

ГЕРБ и Дянков си играят на предложения за вдовишките пенсии

Изпълнителната комисия на ГЕРБ "предложи" на финансовото министерство да обсъди със социалните партньори увеличение на вдовишките пенсии с една трета. Това се разбра след вечерното заседание във вторник на ръководния партиен орган. Така на три стъпки до 2013 г. можело да се изпълни заложеното в предизборната програма на партията.

Вдовишките пенсии трябваше да бъдат увеличени още от началото на 2010 г. от 20 на 25% от размера на пенсията на починалия съпруг, но тази мярка бе отложена за средата на миналата година, а после за неопределен период заради липса на средства. Синдикатите смятат, че най-справедливо би било компенсиране на всички пенсии с натрупаната инфлация за 2009 и 2010 г. от 5.3 на сто.

Увеличението на пенсиите, както и на минималната заплата, която се предлага да стане 270 лв., трябва да бъде разгледано от тристранния съвет в края на юни.

Дянков предупреди, че новата минимална заплата и увеличените пенсии няма да влязат в сила от юли поради техническа невъзможност. Той не уточни и кога това може да се случи.

НСО ЩЕ ОХРАНЯВА МЕРОПРИЯТИЯ ПО ТАРИФА

Весела СПИРОВА

По искане на държавни органи Националната служба за охрана ще може да опазва техни мероприятия, реши вчера правителството. Срещу заплащане по извършени фактически разходи НСО ще осигурява охрана на мероприятие, организирано от съответното ведомство. Това предвижда промяна в правилника за устройството и дейността на НСО. Новият текст дава възможност на държавен орган, планирал и финансово подсигурил провеждането на важен за дейността му форум, включително с участието на чуждестранни гости, които не заемат държавни постове, а имат качеството на публични личности, да организира проявата в условията на физическа сигурност и да обезпечи спокойното й протичане. Службата ще може да осигурява и лична охрана и специализиран транспорт в чужбина на съответния министър или ръководител на ведомство пак срещу заплащане, в което са калкулирани разходите за командировка, за автомобили и за наемане на специализирана техника.

Изключените от ДПС пишат на Либералния интернационал

Изключените от ДПС изпращат декларация до Либералния интернационал и Фракцията на либералите и демократите в ЕП за отстраняването си от партията. Документът е подписан от Корман Исмаилов, Енвер Хатипоглу, Шази Али, Ибрахим Хамди, Кемал Ефраим и Веселин Пенев.

Решихме се на тази стъпка не от засегнато лично достойнство, а водени от чувство за справедливост, отнето право да се защитим и за да заявим открито, че с този рецидивиращ акт след противоуставното изключване на Касим Дал ръководството на ДПС продължава да живее някъде в миналото преди 1989 г., в името на чието отрицание се роди Движението, посочват шестимата.

"Всичките ни действия в политическото пространство у нас и в чужбина са били насочени към утвърждаването на ДПС като легитимен изразител на потъпкани изконни човешки права. Според нас решението на Централния съвет от 10 юни, с което сме изключени от партията, е противоуставно", пишат отстранените.

Шестимата изразяват несъгласие с решението и заявяват, че това не е вътрешнопартиен, а обществен въпрос. "Мръсното партийно бельо не може повече да се пакетира в целофан и да се предлага като политически продукт, защото тормози и спира развитието на България и позволява избуяване на неразбиране, противопоставяне и предизвиква омраза в българското общество", се казва в декларацията.

Цитат на деня

Да си кмет на София не е игра на футбол, пури сутрин в 6 часа, журналистки, манекенки за рождения ден

Георги Кадиев има добри познания върху работния ден на премиера и бивш кмет

Волен се фръцна, извади „Атака" от комисиите

ГЕРБ пак не пуснаха Сидеров в „Антикорупция", той заподозря Уорлик в политическо отмъщение

Ралица НИКОЛОВА

Депутатите на "Атака" напускат всички парламентарни комисии в знак на протест, че Волен Сидеров за втори път бе отхвърлен като член на комисията "Антикорупция". Националистите се разсърдиха на ГЕРБ и обясниха, че всяка седмица ще внасят в пленарната зала предложението си за Сидеров. Докато не бъде прието, те няма да участват в заседанията на която и да е комисия в НС.

ДУМА припомня, че след като трима депутати напуснаха "Атака", се наложи промяна в състава на няколко комисии. Валентин Николов досега оглавяваше "Антикорупция", но хората на Сидеров моментално поискаха той да напусне поста. Миналата седмица всички депутати с изключение на атакистите гласуваха против номинацията на Сидеров за член на комисията. Тази седмица вотът се повтори, а националистите побесняха. Мотивите на ГЕРБ са, че към вожда на националистите има подозрения в корупционни схеми, затова не може да е член на комисия, която ще се наложи да го разследва.

Сидеров и хората му заподозряха международен заговор. От трибуната лидерът на "Атака" обясни, че на депутатите от ГЕРБ им било наредено как да гласуват от американския посланик Джеймс Уорлик. Той нали обеща да ме унищожи политически, припомни Сидеров кръчмарската си свада с дипломата. Депутатът обвини журналистите, че не са разпитали Цветанов дали сам не е дал разпореждане как да се гласува.

Другите атакисти пък се ожалиха, че от няколко седмици ГЕРБ имали лошо отношение и отхвърлили всички законодателни инициативи на "Атака".

Преди това парламентът освободи и другите двама отцепници от постоянните комисии. Кирил Гумнеров вече не е член на комисията по регионална политика и местно самоуправление, а Огнян Пейчев отпадна от комисията по околна среда.

Излезте да кажете защо сте против мен, разкрещя се Сидеров към колегите си от ГЕРБ

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Изборите за президент - на 23 октомври

Рада ДИМИТРОВА

Президентските избори ще са на 23 октомври, прие вчера парламентът с гласовете на ГЕРБ, Синята коалиция и петима независими депутати. Предложението за датата на вота бе първа точка от дневния ред на НС вчера. Опозицията поиска отлагане на гласуването, защото все още не са проведени консултации между всички парламентарни сили. ГЕРБ освен това не са съгласували позицията си с президента. Георги Първанов заяви преди време, че ще се съобрази с управляващото мнозинство. По конституция държавният глава насрочва датата за местния вот, а НС - за президентския.

От левицата обвиниха мнозинството, че избързва с темата, за да отнеме правомощията на президента. Според Мая Манолова с бързането си ГЕРБ показват, че ги е страх от предстоящия вот на недоверие, който би могъл да катурне кабинета. Шубе ги е да не се стигне до избори 3 в 1, предположи депутатката.

Михаил Миков пък припомни, че така и не се е стигнало до консултации в парламента за датата. Това ясно показвало, че ГЕРБ нямат никакво желание да преговарят с останалите партии по темата. Мнозинството едностранно определя датата за изборите, не се показва уважение между институциите, предупреди Миков.

Българските граждани имат право да знаят датата на изборите, отсече Искра Фидосова и отказа да участва в дискусията.

Опозицията видя страх у ГЕРБ, че може да се стигне до избори 3 в 1

Отнемат правата на лекарка, натопила колеги в Благоевград

Лекарският съюз наказва със заличаване от регистъра на колегията за 6 месеца д-р Василка Нанкова. Решението е взето на заседание на Централната комисия по професионална етика на БЛС. Решението означава, че д-р Нанкова няма да може да практикува като съдебен лекар за този период.

Мотивите на комисията за налагане на най-строгата санкция са свързани с изготвената от нея експертиза, вследствие на която бяха арестувани д-р Александър Сивиков и д-р Любен Кавраков от Благоевград. Те бяха обвинени за съставяне на документи с невярно съдържание.

Комисията се е позовала на изключително широкия публичен негативен отзвук срещу двамата лекари, причинил им трайни психически и физически травми, и последвалата петорна съдебно-медицинска експертиза, която дава противоположно на д-р Нанкова становище. На практика тя доказва, че лекарите са действали професионално и тяхната диагноза се базира на медицински изследвания, вкл. и образна диагностика. Последвалото оттегляне на обвиненията от прокуратурата и оневиняването на двамата лекари потвърждават, че със своите действия д-р Нанкова е причинила ареста на своите колеги, което може да се квалифицира като нарушаване на правилата за добра медицинска практика и на Кодекса за професионална етика на БЛС.

Председателят на БЛС д-р Цветан Райчинов преподписа решението на комисията по професионална етика, с което то влиза в сила. Д-р Нанкова може да обжалва наложеното наказание пред съда.

Сините бягат от вота, ГЕРБ разчитат само на независими

Ралица ТАБАКОВА

След близо седмица преговори и мислене сините решиха изобщо да не участват във вота на недоверие. Депутатите от ДСБ и СДС ще прочетат специална декларация преди началото на заседанието днес и няма да присъстват при гласуването на вота в петък.

Това съобщиха Иван Костов и Мартин Димитров след поредни консултации вчера в НС. Мотивите на сините са, че те няма как да подкрепят мнозинството, но пък не можели да участват в "мач, който се свири от тройната коалиция". Мартин Димитров не пропусна да захапе левицата и дори я обвини в мераци за съвместно управление с ГЕРБ. Единственото, което тревожи БСП, е че в момента не управлява държавата, отсече синият лидер.

Костов опита да омекоти позицията на СК и заяви, че има вероятност сините сами да внесат вот на недоверие. Възможните теми били провал в земеделската политика и гафовете на Цветан Цветанов като вътрешен министър.

Все пак от Синята коалиция бяха категорични, че този вот ще покаже колко са хората, които крепят ГЕРБ в момента. Зад правителството не стои нито една партия освен ГЕРБ, бе категоричен Костов.

За да успее вотът, трябва да има поне 121 гласа "за". Групите на БСП и ДПС заедно с дапутатите на "Атака" заедно имат 106 гласа. Хората на Волен Сидеров все още не са заявили категорично как ще гласуват, но се очаква да се въздържат, което реално е подкрепа на кабинета. При неучастие на сините ГЕРБ могат да разчитат единствено на гласовете на независимите депутати. Те са 17, но от тях поне седмина се очаква да подкрепят правителството. В кулоарите вчера до последно се питаха дали депутатите от РЗС изобщо ще присъстват в НС за вота. В последния момент се очаква да се преразпределят и гласовете на последните отцепници от "Атака" Кирил Гумнеров, Валентин Николов и Огнян Пейчев. Според техни колеги още тече "наддаване" за техните гласове. Бившите депутати от ДПС Касим Дал и Корман Исмаилов ще се въздържат или изобщо няма да са в залата.

Европейски земеделски фонд
Европа инвестира в селските райони!

ПОДКРЕПА ЗА ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ХРАНИТЕЛНО-ПРЕРАБОТВАТЕЛНАТА И ГОРСКАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

От 1 август до 2 септември ще се приемат проекти по мярка 123 - Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти" от ПРСР

Мярка 123 - Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. е насочена към подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително- преработвателната и горската промишленост.

Финансова помощ се предоставя за инвестиции в следните сектори:

Мляко и млечни продукти; Месо и месни продукти; Плодове и зеленчуци, включително гъби; Пчелен мед; Зърнени, мелничарски и нишестени продукти, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на хляб и тестени изделия; Растителни и животински масла и мазнини, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на маслиново масло; Технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на тютюн и тютюневи изделия, захар и сладкарски изделия; Готови храни за селскостопански животни (фуражи); Гроздова мъст, вино и оцет; Производство на енергия чрез преработка на първична и вторична биомаса от растителни и животински продукти.

Финансова помощ по мярката се предоставя на еднолични търговци или юридически лица, които са микро, малки или средни предприятия, включително и междинни предприятия.

Допустими за финансова помощ по инвестиционните проекти са разходи за:

Изграждане и/или модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производство, преработка и/или маркетинг; Закупуване на сгради и друга недвижима собственост, използвана за производството; Закупуване и инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга; Закупуване на специализирани транспортни средства; Инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени и действащи стандарти на Общността; Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории за нуждите на производствения процес; Закупуване на земя за изграждане на недвижими активи, свързани с производствената дейност; Нематериални инвестиции за покриване на международно признати стандарти; Закупуване на софтуер

Финансовата помощ по проекти за микро-, малки и средни предприятия е в размер на 50% от общите допустими разходи, а по проекти за междинни предприятия 25% от общите допустими разходи.

Максималният размер на общите допустими разходи за периода 2007 - 2013 г. за един кандидат по мярката е левовата равностойност на 4 000 000 евро, а минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 10 000 евро.

България

Кадиев предлага индивидуална такса смет в столицата

Не разбирам как Софиянски отново се кандидатира за кмет, възмути се социалистът

Индивидуална такса смет предлага кандидатът за кмет на София Георги Кадиев. На публична дискусия за екологичното бъдеще на столицата той изложи идеята си парите за отпадъка на софиянци да се определят според специални бандеролни пликове.

Кадиев предлага количеството смет да се определя според специални чували, които да се закупуват от общината. Така такса смет на 80 кв. м жилище няма да е еднаква за всички, а ще се определя от количеството боклук, което домакинството произвежда. Кадиев предвижда всеки бандеролен плик да е с определена цена и по този начин да се калкулират задълженията за отпадъците. Оказа се, че социалистът вече е чул в отговор, че гражданите ще си изхвърлят боклука зад ъгъла. С тази психология никога няма да бъдем европейски град, възмути се той.

По време на дискусията Кадиев изложи визията си за справяне с екологичните проблеми на София. Социалистът изтъкна, че трябва да се създадат повече паркове, а вече съществуващите да се поддържат добре. Кадиев се обяви и за велоалеи по централните булеварди до кварталите. Той заяви, че ако стане кмет, за столичани ще бъдат закупени превозни средства, които да се движат с екологично гориво.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Кадиев представи част от предизборната си програма

Социалистът не пропусна да отбележи проблема със завода за боклук, който можел да се построи по нискоотпадна технология. Европейската комисия отпусна 69 млн. евро за изграждане на депо за отпадъци, но на практика съоръжението ще е неизползваемо, предупреди Кадиев. По думите му проектът преджвижда депото да обработва отпадъци, останали от преработката. Докато нямаме завод, няма и такава преработка, изтъкна той.

Георги Кадиев се ангажира бездомните кучета, които според статистиката са над 10 000, да бъдат настанени в приюти извън града. Сред идеите, които Кадиев прие, бе изграждането на нов зоопарк, където животните да са в естествената си среда. "Поемаме ясен ангажимент за намаляване на въглеродните емисии, енергопотреблението и насърчаване на ВЕИ. Ще спазваме целите, заложени в Конвента на кметовете на Европейската комисия", подчерта Кадиев. Той заяви, че ще насърчи поставянето на слънчеви панели на покривите на всички нови сгради в столицата.

По време на дискусията социалистът коментира и кандидатурата на Стефан Софиянски за изборната битка. "Не го разбирам, избяга и заряза София с най-големия боклук. Сега се кандидатира отново за кмет. Всяко нещо си има граници, особено след като си избягал позорно веднъж", не скри възмущението си Кадиев. Той заяви, че настоящият градоначалник Йорданка Фандъкова едва ли е корумпирана, но за сметка на това Столичната община е доста активна в тази практика. Кадиев обвини, че Фандъкова наблюдава корупцията на подчинените си с "лежерно, олимпийско търпение".

Фандъкова нямало да допусне контрашествие на гейпарада

Йорданка Фандъкова се закани да спре опитите на 18 юни да се проведе шествие срещу случващия се по това време гейпарад в центъра на София. Кметицата обеща да направи "каквото трябва", за да спре протестиращите срещу шествието на хомосексуалните в София.

"За съжаление през последните дни се налага внушението, че се проваля "София прайд". Вярвам на полицията, че ще пресече каквито и да било действия, които могат да провалят гейшествието", коментира Фандъкова.

ДУМА припомня, че само преди дни организаторите на гейпарада алармираха, че по време на шествието им от хрампаметника "Александър Невски" тръгва националистическо шествие, което е предвидено да свърши пред пилоните на НДК към 15.30-16 ч., когато се събират и привърженициите на хомосексуалистите. От "София прайд" бяха притеснени, че може да възникнат сблъсъци, и призоваха столичния кмет изрично да забрани противниковото мероприятие.

След като се обяви като защитник на гейпарада, Фандъкова коментира и завода за боклук. "Не бих се ангажирала със срок за завод за отпадъците. Процедурите, които трябваше да се правят тук, в България, вече се правят. Вече имаме цялата инфраструктура, вече не е една голяма поляна. Имаме проведен конкурс за строителство на депото", оправда забавянето столичният кмет.

ОБЩИНА СТРАЛДЖА, ОБЛАСТ ЯМБОЛ
гр.Стралджа, ул."Хемус" 12, тел. 04761/64-64,
факс: 64-04,e-mail: straldjainf@yahoo.com

Решения за по-добър живот

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
"ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013 г."

ФИНАЛИЗИРАНЕ

Изпълнението на Проект № 58-131-27-27 "Подготовка на интегриран инвестиционен проект за изграждане на ПСОВ , разделна канализация и водопроводна мрежа в гр.Стралджа, община Стралджа по Договор № 58-131-СО27/29.12.2008 г.

Обща стойност на проекта - 1 817 700 лв.
Съфинансиране от Кохезионен фонд - 1 454 160 лв./80%
Национално съфинансиране - 372 540 лв./20%

29.06.2011 г. е крайния срок за изпълнение дейностите по проекта. Основните дейности са приключени . Изпълнителят "Свеко Енергопроект"АД гр.София представи по Дейност 3 "Техническа помощ за пред-инвестиционно проучване, ОВОС, работно проектиране" технически проекти за: Изграждане на разделна канализация на гр.Стралджа;Реконструкция на водопроводната мрежа на гр.Стралджа и Идеен проект за пречиствателна станция за отпадъчни води с биологично пречистване на водата.

Екипът по проекта реализира съгласуване на документация с институции "БТК" АД клон Ямбол , "ВиК" ЕООД гр.Ямбол, РСПБС гр.Ямбол и Областна дирекция на МВР гр.Ямбол , сектор "Пътна полиция".

Фирма "Контрол Инженеринг" АД гр.София представи Доклада за съответствие.

В рамките до края на месеца предстои провеждане на заключителна пресконференция на която екипът по проекта и изпълнителя "Свеко Енергопроект"АД гр.София ще представят резултатите от изпълнението. Получен е заем от фонд "ФЛАГ" в размер на 260 000 лв. Реалната стойност на реализирания проект се очертава да бъде приблизително 1 003 067 лв., при одобрен бюджет по Договор № 58-131-СО 27 1 817 700 лв.

Искането за окончателно плащане от Оперативна програма "Околна среда" , верифицирането на разходите предстои в следващите четири месеца.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез Оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г.". Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от община Стралджа, област Ямбол, и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и правителството на Република България, представлявано от Министерството на околната среда и водите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
КОХЕЗИОНЕН ФОНД

Проектът се финансира от Кохезионния фонд на ЕС и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма "Околна среда 2007 - 2013 г." Приоритетна ос1, Мярка BG 161PO005/08/1.30/01/01 - проект № 58 -131 - 28 - 28 "Подготовка на интегриран инвестиционен проект за обследване и доизграждане на смесена канализация и водопроводна мрежа в с. Зимница, общ. Стралджа"
www.ope.moew.government.bg.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013

Лазар Груев:

Шефката на СГС да разсее съмненията около себе си

Председателят на СГС Владимира Янева да излезе и публично да разсее съмненията около себе си. За това призова вчера председателят на Върховния касационен съд Лазар Груев. Според него семейната приятелка на Цветан Цветанов трябва да оповести реалните факти около имотното си състояние и да обясни "очевидните съмнения за конфликт на интереси" по делото "Софийски имоти". Груев цитира кодекса за етично поведение, в който се казва, че магистратът не допуска участието си в производства при наличие на конфликт на интереси, а при съмнение за подобен конфликт е длъжен да обяви фактите и при необходимост да се оттегли. Шефът на ВКС обясни, че оставка от Янева не можело да се иска, но самата тя трябвало да обясни защо не си е дала отвод по делото.

Груев изтъкна, че въпросите около пре-върналия се в скандален избор на Владимира Янева би следвало да се отправят към петимата членове на ВСС, представили кандидатурата й. Магистратът допълни, че самият той е предложил Величка Цанова, а мотивите за назначението й били изложени на 5 страници. Там освен биографията й имало и анализ на работата й като съдия. Предложението за Янева било "относително кратко" от около страница и половина.

Председателят на касационния съд обясни, че инспекторатът на ВСС ще направи проверка на Янева, но може да прегледа само хода на делата. Груев призова етичната комисия да се самосезира, тъй като е компетентна да разследва конфликт на интереси.

ДУМА припомня, че скандалът около Владимира Янева започна, след като стана ясно, че тя е сключвала имотни сделки със "Софийски имоти", а после е била съдия по делото, което умишлено е забавила повече от година.

IN MEMORIAM

ПОЧИНА КОСТАДИН КАРАМИТРЕВ

След тежко боледуване почина дългогодишният председател на Съюза на тракийските дружества Костадин Петков Карамитрев, съобщиха от съюза. Карамитрев е роден на 5 октомври 1932 г. в Хасково. Родът му води началото си от с. Доганхисар (Дедеагачко), Беломорието, и е органично свързан с националоосвободителните борби и трагедията на тракийските българи. Дядо му Киро е братовчед на Капитан Петко Войвода. Костадин Карамитрев е бежанец от Западна Тракия през 1944 г. Има висше инженерно-строително образование, научна степен „доктор", старши научен сътрудник. Заемал е различни ръководни стопански и административни длъжности в областта на строителството, благоустройството, регионалното планиране и развитие, местната власт и в София.

След промените от 1989 г. е един от главните инициатори за възраждане на организираното тракийско движение у нас. От 11 май 2011 г. е избран за почетен председател на организацията. По повод на неговата 70-годишнина е награден с най-високото държавно отличие - орден „Стара планина", I степен. Асоциацията на българите в Украйна го удостои със званието „Личност на годината - 2010" за големия му принос в укрепването на културните връзки между България и Украйна и сътрудничеството с dсоциацията, за утвърждаване и защита на българщината там.

Поклонението ще бъде на 17 юни, петък, от 11.30 ч. в Ритуалната зала на Централните софийски гробища.

България

Автобус се обърна на „Тракия”, осем загинаха

Шофьорът в ареста за 24 часа, отрича да има вина

Снимки ПРЕСФОТО/БТА

Тежка катастрофа погуби осем ду-ши на магистрала “Тракия”. Двама са в кома, броят на ранените е между 15 и 22-ма. Около 1 ч. през нощта на вторник срещу сряда в платното на магистралата в посока Бургас, близо до разклона за Хисаря, пътнически автобус “Мерцедес” се е преобърнал. Според някои от оцелелите е имало и пожар.

Рейсът се е движил по маршрутна линия на фирма “Бургас Тур 90” от София за Бургас. Автобусът се ударил в лявата мантинела и след това се е преобърнал по таван. Едната му гума е разрязана, сочат първоначалните данни от огледа на полицията.

Намясто са загинали 6 души, други двама са починали на път за болницата. Двама души са в кома. Пострадалите са настанени в УМБАЛ “Свети Георги” в Пловдив с различни наранявания. Сред пострадалите е и 5-годишно дете, което е в психически шок, тъй като сред загиналите са майка му и сестра му.

Сред загиналите бе говорителят на Областната дирекция на МВР в Стара Загора Йонка Георгиева. В автобуса са пътували 31 души. Намясто е починал вторият шофьор на автобуса Иван Чакъров. Загинало е и 14-годишно дете.

На мястото на инцидента са изпратени полицейски служители, служители от “Пожарна безопасност и защита на населението”, четири линейки от Пловдив и три от Пазарджик.

Шофьорът е 43-годишен мъж от Бургас. Той е в добро здравословно състояние и е задържан в ареста за 24 часа. Мъжът твърди, че не помни какво точно се е случило, отрича обаче да има вина за инцидента, съобщи шефът на Областната дирекция на полицията в Пловдив старши комисар Тодор Чонов.

Пробата за алкохол на шофьора е отрицателна. Той е бил разпитан от полицията, като първоначалните версии бяха, че или е заспал на волана, или причината за инцидента е техническа неизправност на автобуса. От КАТ съобщиха, че автобусът се е движел с висока скорост, но в рамките на позволеното за отсечката.

Движението по магистралата при разклона за Хисаря бе отклонено почти до обяд вчера през село Труд. След като автобусът беше изтеглен, движението бе частично възстановено.

Автомобилната инспекция започна проверка на фирмата “Бургас Тур 90”.

Водачът, който е управлявал автобуса, е Светослав Димитров. По думите на шефа на фирмата и той, и вторият шофьор са с достатъчно опит зад волана. Димитров работи от 4-5 години във фирмата.

Това остана от автобуса след трагедията

ЦВЕТАНОВ ПОБЪРЗА ДА ОГЛАСИ СПОРНИ ВЕРСИИ

Преди редовното заседание на МС министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов побърза да обяви две версии за тежката катастрофа, които в рамките на вчерашния ден ставаха все по-спорни.

Версията, че шофьорът е карал с превишена скорост, бе опровергана още в сутрешните тв блокове от експертите в Пловдив. По данни от тахографската шайба автобусът се движил с позволените 100 км/ч. Транспортният министър Ивайло Московски също бе категоричен, че проверката е установила допустимата по закон скорост. Той съобщи, че автобусът е минал годишен технически преглед през март и не били установени проблеми, но колата била на 23 години. Московски коментира, че щели да се търсят законови промени, забраняващи толкова стари автобуси да превозват пътници. Не бива след всеки инцидент да се променя законодателството, контрира председателят на транспортната комисия в НС Иван Вълков. При огледа на изгорелия автобус е установена счупена греда и разрез на задната дясна гума. Според специалисти, участвали в огледа, прекършената греда е помела шест от жертвите.

Застрахователната компания “Лев Инс” отрече разпространената информацията, че отказва да признае експертиза на КАТ. Компанията има готовност да изплати в пълен размер обезщетения за настъпилите вреди на всички пострадали лица, съобщиха оттам. Две са възможните версии за пътния инцидент, съобщи по-късно вчера окръжният прокурор на Пловдив Иван Даскалов. Едната версия е, че инцидентът е причинен в резултат на човешка грешка, а втората - в резултат на техническа неизправност.

ДНЕС Е ДЕН НА НАЦИОНАЛЕН ТРАУР

16 юни да е ден на национален траур за жертвите на тежката катастрофа на магистрала “Тракия” реши часове след трагедията кабинетът. Неморално е да се провеждат дебатите по вота на недоверие в деня на национален траур, бяха категорични от Синята коалиция.

Парламентарната група на Коалиция за България официално поиска отлагане на дебата по вота на недоверие, но председателката на парламента Цецка Цачева отказа, обясни зам.-председателят на групата Ангел Найденов.

Цинично е обвързването на предварително приетата програма за работата на парламента с тази трагедия и нещастен случай, заяви Цачева. По думите ѝ нито програмите на телевизиите, нито програмите на радиоефирите са забранени в ден на национален траур. Те трябва да бъдат съобразени само да не включват увеселителни програми, каза председателят на Народното събрание.

Рейсът е имал проблеми

Автобусът е преминал технически преглед през март, обясни Николай Точев, временен управител на бургаския офис на “Ентуртранс”. Той призна обаче, че преди няколко седмици автобусът е имал проблеми. Тогава шофьорът е казал, че предницата се тресе. Автобусът е откаран в сервиз и по думите на Точев проблемът е бил отстранен. Точев заяви, че фирмата има международен лиценз, но не го използва, тъй като се занимава само с вътрешни превози.

Точев е разговарял с шофьора, след като вече на мястото на катастрофата е пристигнала полицията. Шофьорът е казал, че е чул силен трясък от задната част на автобуса.

Според Точев е възможно спукване на една или двете задни гуми. Шофьорът е казал, че автобусът е поднесъл наляво-надясно, след което се е преобърнал. Точев допълни, че шофьорът изобщо не е говорил с него за запалване.

СОБСТВЕНИКЪТ НА ФИРМАТА С ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ

Собственикът на фирмата превозвач “Ентуртранс” Ениз Ченгел, бизнесмен от турски произход, е бил арестуван през ноември 2009 г. За него е била издадена европейска заповед за арест заради опит за убийство в Румъния. Информацията относно жертвата на Ченгел е противоречива - не се знае дали става дума за турски или румънски гражданин. Със сигурност обаче е ясно, че жертвата остава парализирана за цял живот. През 2003 г. румънските магистрати са осъдили Ченгел на 3,5 години затвор. Шест години по-късно той е арестуван при опит да премине законно границата и е поставен под домашен арест. На 23 ноември 2009 г. Бургаският окръжен съд заседава по делото за екстрадиране на Ченгел в Румъния, но решението не е публично оповестено. Според запознати той не е осъден. Транспортната фирма “Ентуртранс” е обявена в несъстоятелност през февруари тази година с решение на Бургаския окръжен съд. Дълговете на дружеството са били 3 623 000 лв., като основните задължения са по договори за кредит и лизинг на автобуси. Фирмата е дължала 15 918 лв. за заплати на работниците си и 17 408 лв. за неплатени здравни и осигурителни вноски. Катастрофиралият автобус е бил собственост на “Ентуртранс”, но след фалита на фирмата е прехвърлен на “Бургас тур 90”. По него още стоят надписите “Ентуртранс”. 21-годишният турски гражданин Бурак Саглам, собственик на “Бургас тур 90” ЕООД, е регистрирал дружеството миналата година с уставен капитал от 10 лв. Саглам, който е студент в Бургаския свободен университет, е участвал в управлението и на “Ентуртранс” ООД заедно с Ениз Ченгел, Мюневер Ченгел и Есат Ченгел. И двете дружества са регистрирани на един и същ адрес в Бургас - ул. “Георги Шогунов” 22. “Бургас тур 90”, която няма лиценз, е отдала автобуса под наем на “Ентуртранс”, която има лиценз. Въпреки че е обявена в несъстоятелност, “Ентуртранс” е продължила да извършва пътнически превози по линията София-Бургас. Автобусът има сключена застраховка “Гражданска отговорност” в “Лев Инс” АД.

Според Търговския регистър фирмата на Ениз Ченгел има право да се занимава с покупка на стоки или други вещи с цел да бъдат продадени в първоначален, преработен или обработен вид, производство на стоки с цел продажба, комисионни сделки без редки метали и скъпоценни камъни и др.

Икономика

Правителството каза „да” на сделката с „Шеврон”

Компанията щяла да плати 30 млн. евро, за да започне проучването за шистов газ

Веселка ВЕНКОВА

Да се сключи договорът с “Шеврон” за проучване на добива на шистов газ е решил Министерският съвет. Това обяви министърът на икономиката, енергетиката и туризма след заседанието на кабинета.

Трайчо Трайков сам застана пред микрофона във фоайето на МС и започна да обяснява, че “добиването на шистов газ е технология, която “революционализира енергетиката през последните няколко години”. Благодарение на въпросната технология например САЩ м.г. добили за първи път в историята “повече природен газ, отколкото Русия”, занарежда министърът.

“Ние предвиждаме при изключително високи изисквания във всяко отношение към компанията, която спечели процедурата, в течение на 5 години да извършат работна програма, която ще им струва около 50 млн. евро”. 4 млн. евро били предвидени за екологични мерки, натърти Трайков и отбеляза, че в следващите дни договорът ще бъде подписан.

Подобно разрешение за проучване беше дадено през 2000 г. на “Директ петролиум”, напомни енергийният министър, но тогава от компанията не бил искан никакъв бонус при подписване на разрешението. При сегашната процедура обаче 30 млн. евро щели да платят от “Шеврон”, само за да започне проучването. Всички рискове - дали и при какви условия ще се намери газ, били за сметка на проучващата компания, подчерта Трайков.

Доволни сме и от това, че инвеститорът, който спечели процедурата, е първокласен, а на ден произвеждат по 2 700 000 барела петрол, което било два пъти повече, отколкото произвеждала Либия, продължи Трайков със статистиката.

По изключително внимателен и прозрачен начин била проведена процедурата, увери министърът и припомни, че бил критикуван заради бавенето, но всичко станало “по възможно най-бързия начин след решения на МС м.г., обяви в “Държавен вестник” и в официалния вестник на ЕС, след 4-месечен срок за подаване на оферти” и пр. процедури.

Трайков жлъчно коментира изненадата на бившия енергиен министър Петър Димитров от придвижването на процедурата. Той пък бил изненадан, че интересите на предшественика му не включвали “толкова важна стъпка за енергийната независимост на България и за използването на природните ни богатства и получаване на доход от тях”.

Благодаря, заключи министърът на енергетиката, и побърза да се отдалечи от микрофона.

БСП НАСТОЯ ЗА МОРАТОРИУМ

Всички сделки около добиването на шистов газ в България да бъдат тотално замразени, докато не се преценят реалните заплахи пред страната. За това настоя миналия петък левицата по повод изявлението на Трайков, че ще бъде подписан договор с американската фирма, която започва проучвания за находища на шистов газ у нас. Социалистите предупредиха, че има риск безвъзвратно да бъдат отровени водата и почвата на една четврт от територията на страната.

С 62,5 млн. евро намалели преките инвестиции до април

По предварителни данни преките инвестиции в страната за периода януари-април 2011 г. намаляват с 62.5 млн. евро (0.2% от БВП), при увеличение от 378.9 млн. евро (1.1% от БВП) за януари-април 2010 г., сочат предварителните данни на БНБ. Причина за спада са нетните плащания по вътрешнофирмени кредити в съответствие с погасителните планове на предприятията.

Привлеченият през януари-април 2011 г. дялов капитал възлиза на 234.7 млн. евро. Той е по-нисък с 56.2 млн. евро от дяловия капитал, привлечен през същия период на 2010 г. (290.9 млн. евро). Постъпленията от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти са в размер на 52.1 млн. евро, при 49.9 млн. евро за януари-април 2010 г.

Най-големите нетни преки инвестиции в страната за периода са на Австрия (116 млн. евро), Кипър (46 млн. евро) и Испания (35.7 млн. евро). Към Германия, Великобритания и Япония нетните плащания са в размер съответно на 108.6 млн. евро, 108.3 млн. евро и 50.3 млн. евро. Отрицателните потоци се дължат основно на нетни плащания по вътрешнофирмени кредити в съответствие с погасителните планове на предприятията, посочват от БНБ.

По предварителни данни преките инвестиции в чужбина се увеличават с 24.5 млн. евро, при увеличение в размер на 38.8 млн. евро за януари- април 2010 г.

Промените по пакта на Дянков минаха на първо четене

Дефицитът по консолидираната фискална програма не може да надвишава 2 на сто от БВП, предвиждат промени в Закона за устройството на държавния бюджет, приети на първо четене от парламента вчера. В проекта е записано, че максималният размер на разходите по консолидираната фискална програма не може да е повече от 40 на сто от прогнозния БВП.

Предлага се измененията да влязат в сила от 1 януари 2012 г. Промените са във връзка с предложенията за промяна на конституцията и предлагания от Министерството на финансите Пакт за финансова стабилност. Проектопромените подкрепиха 105 депутати, 16 бяха против, а петима се въздържаха. “За” бяха народните представители от ГЕРБ, Синята коалиция и независими. Коалиция за България бяха против заедно с петима от ДПС, а останалите от движението се въздържаха. “Атака” не участва в гласуването.

Подаваме европроекти по електронен път

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Ще спестим много хартия, бензин и време, каза премиерът Бойко Борисов, който даде старт на информационната система

Подаване на европейски проекти по електронен начин чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) демонстрираха в Министерския съвет вчера. Чрез системата ще бъде осигурен по-лесен достъп на всички бенефициенти, ще се губи по-малко време, ще има по-ясна отчетност. Подаването на документи ще става 24 часа в денонощието, каза министърът по еврофондовете Томислав Дончев.

Според изчисления, когато системата за електронно подаване на документи заработи пълноценно до края на програмния период, ще бъдат спасени поне 15 хектара гори.

Ще пропуснем възможността да построим от купищата хартия една кула, ако наредим всички листи един върху друг, която да е висока поне 250 метра - четири или пет пъти по-висока от сградата на ЕКФ, посочи Дончев.

Очакват до 4 млн. т повече пшеница

Снимка АВТОРКАТА

Жътвата ще закъснее с 10-ина дни, но реколтата ще е по-добра от миналогодишната, обясни шефът на Добруджанския земеделски институт доц. Николай Ценов

Дана РУСЕВА

През тази година се очаква повече пшеница в сравнение с миналата година, като добиви и производство, каза пред журналисти заместник-директорът и селекционер по пшениците в Добруджанския земеделски институт в Генерал Тошево доц. Николай Ценов.

Според търговците и експертите производството на пшеница ще е с 3,8-4 млн. т повече. Очакваният среден добив за страната е между 350 и 400 кг от дка. Вероятно ще има региони и стопанства, които ще получат добиви от над 600, дори 700 кг от дка, смята Ценов. Той очаква и делът на по-качественото зърно през тази година да се увеличи. Жътвата ще започне с десетина дни по-късно от обичайното, като не е изключено да се наложи паралелна жътва на рапица и пшеница, смята Ценов. През деня ще се жъне пшеница, а през нощта - рапица.

Голям е оптимизмът у фермерите, защото цените вероятно ще са добри, коментира още Ценов. Очакванията са за стартови цени най-малко от 350 лева за тон.

В световен мащаб се очаква тази година да има по-малко пшеница, а консумацията нараства. Прогнозата е световното производство да е със 7 милиона тона по-малко.

Найденов предупреди за антракс до границата ни

В европейската част на Турция, близо до границата с България, има антраксни огнища. Това заяви министърът на земеделието Мирослав Найденов преди заседанието на кабинета вчера. Информацията е от турска страна, взети са всички мерки, заяви министърът.

Той припомни, че в страната се прави планова ваксинация срещу заболяването. Не мога да ви кажа дали в момента има или няма ваксинирани животни, каза министърът.

Найденов обеща още вчера да поиска от експерти от ветеринарните служби в Хасково, които осъществяват и граничния контрол, да засилят вниманието си, защото топлите месеци са предпоставка за разпространението на това заболяване. Възможно е да посетя и “Капитан Андреево”, допълни министърът.

За разлика от шапа антраксът е опасен за хората.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Пазарите отчитат силни колебания

С наближаването на жътвата зърнените пазари отчитат силни колебания и те са в резултат от нестабилните климатични условия най-вече в Европа.

МЕЖДУНАРОДНА КОНЮНКТУРА

Развитието на международните пазари през изминалата седмица беше под влияние на разнопосочни тенденции.

Топлото и сухо време във Франция и Германия създаде ситуация на несигурност относно реколтата на хлебно и фуражно зърно и доведе до повишаване на житните котировки. Решението на руското правителство да вдигне забраната за износ на зърно от 1 юли срина цената на пшеницата в Чикаго и оказа силно депресиращо влияние на западноевропейските пазари. Въпреки силния спекулативен натиск, все пак Европа успя да задържи гарда. Водещите анализатори в Европа и САЩ прогнозират, че ако сухото време в засегнатите от сушата региони на Евросъюза продължи, цените на зърното отново могат да тръгнат нагоре, предвид стопените преходни запаси и влошените перспективи за нормални добиви през следващия сезон.

Световният съвет по зърно изнесе през изминалата седмица актуализирана прогнозна оценка за глобалния зърнен баланс за маркетинговата 2011/2012 година. В този баланс данните за производството на зърно в ЕС, особено за пшеницата във Франция са редуцирани от 39 млн. тона на 31 млн. тона. В тази връзка на борсата в Париж пшеницата и царевицата регистрираха ръст с 9-10 евро/тон и съответно достигнатите цени бяха 251 евро/тон и 245 евро/тон. Експортните цени на френското зърно достигнаха рекордните нива от 260 евро/тон / ФОБ Руан/ за пшеницата и 243 евро/тон /ФОБ Бордо/ за царевицата. Ечемикът също поскъпна до 195-200 евро/тон СРТ Руан/Хамрубрг.

В Германия прогнозите са за намалено производство с 1.3 млн. тона или очакваното производство към края на месец май е за 24 млн.тона пшеница.

Основен фактор за ръста на световното производство е очакваното по-високо производство в Русия и Украйкар и минимална, но позитивна промяна в прогнозата за световното производство през следващия сезон. Към настоящия момент оценката за световното производство на царевицата през 2011/2012 година е 848 млн.тона, или това е увеличение с 1 млн. тона спрямо априлския доклад. Тази корекция следва да се има предвид, че е в резултат на очакваното повисоко производство в Китай, а също така донякъде на САЩ. В Китай се очаква производството да нарасне с 2.4 на сто и се очаква да достигне до рекордните 181.5 млн.тона.

Прогнозата за световното производство на ечемик е коригирана надолу и то с близо 1.5 млн.тона в сравнение с априлския доклад. Все пак следва да отбележим, че очакваното производство е в размер на 134.6 млн.тона, или това представлява спрямо 2010/2011 г. ръст с близо 10 млн.тона.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

Вътрешен пазар

ПШЕНИЦА

Търговията през изминалата седмица беше вяла, но остана на високи ценови равнища. По данни на САПИ средната цена през първата седмица на месец юни за страната е 461 лв./тон без ДДС. В повечето райони на страната има търсене на хлебна пшеница в големи партиди, но количествата са на изчерпване и съответно това води до стагниране на пазара. Освен това, търсене от мелниците почти не е регистрирано поради факта, че повечето от тях са осигурили до нова реколта необходимите им количества.

Към настоящия момент сравнително активна е търговията "на зелено" за изкупуване на пшеница, като оферираните цени са в диапазона от 320 до 350 лв./тон без ДДС.

По данни на НСЗ търговията на пшеница извън пределите на страната към първата седмица на месец юни е в размер на 2 015 961 тона, от които: 1 459 788 тона за ЕС и 556 173 тона за трети страни.

ЕЧЕМИК

Количествата фуражен ечемик в страната са изчерпани и съответно сделки не се сключват. По данни на САПИ средната цена вече трети месец е 355 лв./тон без ДДС.

Цените от новата реколта се очакват да са сравнително добри и да се движат в ценовия диапазон от 260 до 300 лв./тон без ДДС.

По данни на НСЗ търговията на ечемик извън пределите на страната към първата седмица на месец юни е в размер на 409 821 тона, от които: 255 519 тона за ЕС и 154 302 тона за трети страни.

ЦАРЕВИЦА

Търговията с царевица, както прогнозирахме преди две седмици, остава вяла и не представлява особен интерес за търговците. По данни на САПИ средната цена за страната през първата седмица на месец юни е 407 лева/тон, или това е спад с 2 лв./тон спрямо равнището на търговия през месец май.

По данни на НСЗ търговията с царевица извън пределите на страната към първата седмица на месец юни е в размер на 932 876 тона, от които: 803 697 тона за ЕС и 129 179 тона за трети страни.

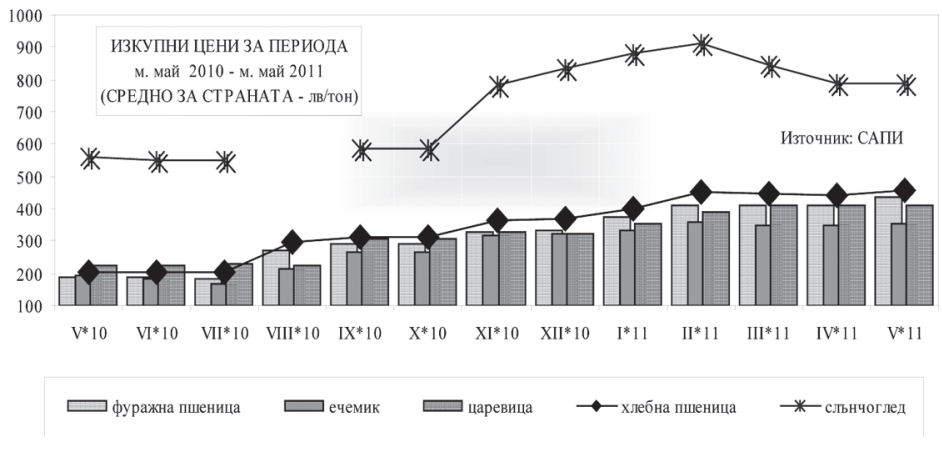
СЛЪНЧОГЛЕД

Търговията със слънчоглед на територията на страната е изключително активна. Причината е значителният износ към Турция. По данни на САПИ средната цена за страната е 789 лв./тон без ДДС. Най-висока цена е отчетена във Варна - до 860 лв./тон без ДДС.

По данни на НСЗ търговията на слънчоглед извън пределите на страната към първата седмица на месец юни е в размер на 827 443 тона от които: 683 286 тона за ЕС и 144 157 тона за трети страни.

Средната цена на брашната на едро през изминалата седмица търпят промени в двете посоки. Цената на брашно тип "500" се увеличи с два лв./тон и достигна до 800 лв./тон с ДДС. За брашно тип "700" също е отчетен ръст с 2 лв./тон и средната цена по данни на САПИ е 737 лв./тон. Цената на дребно по данни на priceminister.bg за страната е 1.17 лв./кг.

Цените на хляба на дребно по данни на priceminister.bg са без промяна и за страната са, както следва: хляб бял - 1.40 лв./кг; хляб Добруджа - 1.34 лв./кг.

Икономика

Финансовите убежища

От 17 януари 2011-а вече няма нито една страна в черния списък на финансовите убежища в света - местата, които игнорираха самото съществуване на международни стандарти за данъчно облагане. За щастие на данъкоплатците, които обичат да съчетават данъци и екзотика, все още има сив списък, пише profit.bg. За да открие тези кътчета на света, ОИСР разполага редица двустранни договори за обмен на данъчна информация. Страните, които са подписали по-малко от 12 такива споразумения, се смята, че не сътрудничат. Ето десетте страни, където прекрасната традиция на банковата тайна имаше дълбоки корени.

Финансовият рай - спомен за почитателите на историята и географията?

Вануату

Вулканичният архипелаг в Тихия океан е един вид хипи общност: няма данък общ доход, нито корпоративни данъци и нито валутен контрол. Тази малка страна предлага гостоприемството си на финансисти със сериозен капитал и не толкова висок морал. Идеална туристическа дестинация за убедени анархисти.

Монсерат

Понякога сърце не ви дава да осъдите страна, която допуска финансово бягство. Всеки път, когато този малък остров на Антилите се е опитал да се развие, усилията му са унищожени от някое изригване на вулкан. Отглеждането на зеленчуци и постоянието на къща в това кътче е доста авантюристично начинание, след като островът може да загуби три четвърти от населението си по всяко време... И ние им искаме банкова информация? Какъв безмилостен свят!

Панама

За да съблазни мултинационалните компании (Hyundai, Caterpillar и Total) и да ги убеди да настанят централата си за дейността в Латинска Америка в Панама сити, страната въведе радикални данъчни облекчения: чужденците не подлежат на никакво данъчно облагане, цари пълна непрозрачност за идентичността на акционерите и не се дължат никакви данъци върху печалбите. Сега разбираме по-добре защо Майкъл Скофийлд избра тази дестинация за бягство от затвора в едноименния филм.

Науру

През 70-те години на миналия век островът в Океания има втория най-висок БВП на глава от населението в света след Саудитска Арабия. Но фосфатът, източник на богатство на страната, бързо се изчерпва. Затова трябва да се заложи на нов бизнес, а укриването на данъци има перспектива за развитие. Името на Науру попада в черния списък на офшорките на Групата за финансови действия през 2000 г. След като е перната през пръстите от международната общност, страната отново променя специалността си и успешно инвестира в център за задържане на нелегални имигранти, отправили се към Австралия. След като и центърът е затворен, Науру няма повече идеи и безработицата поставя световен рекорд от 90%.

Ниуе

От 1993 г. островът, открит от Джеймс Кук, установява мила и разбираща данъчна политика. Натискът върху него се засили, тъй като някои южноамерикански картели забелязаха този малък рай и той попадна в черния списък, но въпреки това Ниуе остава една дискретна дестинация за вашите пари.

Либерия

Укриване на данъци е най-вече специалност на страни в Тихоокеанския регион, но и Африка има своя шампион. Либерия никога не успя да се наложи в тази дисциплина на международно ниво, тъй като бизнесът винаги е смятал, че да крие пари в политически нестабилна страна, не е точно бащинска загриженост. Страната се стреми да покаже добра воля и малко по малко подписва необходимите споразумения за интегриране към уважаемия "бял списък" на ОИСР.

Коста Рика

Централноамериканската страна разчита основно на туризъм. Но вместо да приема дългокоси планинари, Коста Рика се опита да привлече богати пенсионери от САЩ, облагодетелствани от ключовите мерки - липса на данък върху доходи до 5000 щатски долара месечно и гарантирана дискретност за дружества, регистрирани там. Днес Коста Рика преразглежда стратегията си в полза на екотуризъм и шоколад, а пенсионерите трябва да търсят друго място за сметките си.

Гватемала

Икономика на Гватемала от доста време е на пост и молитва: 70% инфлация през 1985 г., драматична криза с хранителните продукти през 2009 г., 75% от населението под прага на бедността, неконтролируема престъпност и тази дупка, изникнала насред столицата след силно земетресение през 2010 г. Но страната вече не е в черния списък на данъчните убежища. Юпи! Всичко ще се оправи!

Уругвай

Уругвай положи много усилия да бъде извадена от черния списък. Страната е известна като "американската Швейцария" по много причини - от една страна, заради стабилността на икономиката и силата на банките, но също и заради елегантната дискретност на своя банков сектор. Скоро обаче това няма да е така.

Славното минало: Монако, Андора, Швейцария, Бахамите.

Трите европейски страни се върнаха в правия път през 2009 г., а Бахамските острови през 2010 г. С това нашите крепости за финансово бягство се изчерпаха. Оказва се, че финансовият рай, такъв какъвто го познаваме, остава само спомен за феновете на историята и географията.

ДЕСЕТТЕ ДЪРЖАВИ, В КОИТО ПОТРЕБЛЕНИЕТО ЩЕ РАСТЕ

От A.T. Kearney посочиха 10-те държави, в които потребителите ще харчат най-много в следващите няколко години. Някои от тях може да ви изненадат - това са държави с политическа нестабилност, но с потенциал за голям растеж, който ще създаде ново поколение средна класа.

10. Турция

Турция се изкачва с 8 места напред спрямо миналогодишната класация. На пазара вече има сериозна конкуренция от местни и чужди търговци. H&M навлезе в страната през 2010 г,, докато Best Buy излезе от нея тази година.

9. ОАЕ

ОАЕ излиза в добро здраве от световната рецесия. През 2010 г. потреблението е скочило с 9%, макар все още да е на нива, по-ниски от преди кризата.

8. Перу

В последните 5 години Перу отбелязва сериозен икономически ръст. Очакват се 10 нови мола тази година и общо 100 за страната до 2015 г.

7. Саудитска Арабия

Потребителското доверие в страната с 29.2 милиона жители е високо. Страната има младо население, голяма част от което с високи доходи.

6. Китай

Пазарът на търговия на дребно в Китай се оценява на 2.1 трилиона долара, а потребителите са оптимистично настроени, въпреки повишаващата се инфлация и лихви.

5. Кувейт

Кувейт има най-високо ниво на продажби на глава от населението в света - 4300 долара. Населението на страната е младо, а продажбите на дребно отбелязват ръст от 8% във всяка от последните 5 години. Голяма част от населението е с добри доходи.

4. Индия

Увеличаващата се средна класа подкрепя покупателната способност в страната. Проблем обаче са законите - търговците могат да влязат на пазара само чрез джойнт венчър с индийска компания.

3. Чили

Населението на страната е младо, съсредоточено в градовете, а покупателната способност на средната класа се увеличава. Президентът милиардер Себастиан Пинйера планира структурна реформа, която да засили конкуренцията на пазара.

2. Уругвай

Успехът на Уругвай се свързва с този на Бразилия и Аржентина. Чуждите инвеститори трябва да имат предвид, че пазарът е съсредоточен най-вече около Монтевидео.

1. Бразилия

В Бразилия ще се проведе следващото Световно първенство по футбол, предстои и олимпиада. Най-големите предизвикателства пред чуждите инвеститори са високите такси за внос и различията в сезоните.

Свят

Снимки БГНЕС

Около 5000 полицаи обградиха центъра на града и поставиха двуметрови метални прегради пред парламента, за да блокират достъпа на хилядите работници и служители от публичния и частния сектор, студенти и пенсионери, които се отзоваха на призивите на профсъюзите за провеждането на 24-часова обща стачка в знак на протест срещу подготвяния от правителството нов пакет от мерки за икономии

Обща стачка блокира Гърция

Страната бе напълно парализирана от протестите срещу новите драстични мерки за икономии

В Атина и редица други градове на страната започнаха митинги по призив на двете синдикални централи - Общата конфедерация на труда (ГСЕЕ) и Федерацията на държавните служители (АДЕДИ), които предупредиха, че стачните действия ще продължат през целия месец. Заради стачката болниците работят с намален персонал, градският транспорт е с нарушен график, влаковете не се движат, а корабите останаха по пристанищата. В стачката се включиха и медиите, банките, държавният пенсионно-осигурителен фонд ИКА, Националната електрическа компания ДЕИ, телекомът ОТЕ, водоснабдителните компании.

Над 20 хиляди протестиращи обхванаха в плътен обръч гръцкия парламент още в началото на деня. На полицията й се наложи да предприеме голяма операция, за да осигури придвижването с автомобили и достъпа на депутатите до сградата на парламента. Напрежението ескалира в близост до един от входовете, където протестиращите се опитаха да преобърнат поставените предварително големи метални прегради и започнаха да хвърлят кофички с кисело мляко срещу органите на реда, които им отвърнаха със сълзотворен газ.

Стачката идва точно, когато гръцкото правителство се опитва да прокара нов пакет от мерки, предвиждащ икономии в размер на 28 милиарда евро до 2015 г. посредством ограничаване на разходите и увеличаване на данъците, за да се осигури последователното получаване на спасителния международен заем от 110 милиарда евро. Социалистическото правителство възнамерява да приложи и четиригодишна приватизационна програма на стойност 50 милиарда евро.

“Крадци, предатели! Къде отидоха парите?”, скандираха протестиращите.

“Чувствам гняв и възмущение. Това са строги мерки, които няма да ни изкарат от кризата. Не мога да повярвам, че нямат алтернатива”, заяви държавна служителка, майка на две деца. “Те продължават да искат от нас да дадем още. Сега те отново ще орежат заплатите и бонусите ни от малкото, което ни остана”, заяви генералният секретар на АДЕДИ. Депутатът Георгиос Лианис от гръцката управляваща Социалистическа партия ПАСОК подаде оставка вчера в знак на протест срещу новия пакет от мерки за икономии. По този начин той сведе до петима депутати мнозинството на премиера Георгиос Папандреу в 300-местния парламент малко преди решителния вот в края на месеца по новите мерки за икономии. Същевременно друг депутат от ПАСОК Александрос Атанасиадис заяви, че няма да подкрепи новия пакет от мерки за икономии, на който вече публично се противопоставиха и други политици от правителството.

Новият проект предвижда спестяване на 6,5 милиарда евро тази година, като почти удвоява вече уговореното със заемодателите. Безработицата достигна рекордните 16,2%, а рецесията се задълбочи. Правителството призова за национален консенсус по законите, които са условие за превеждането на още 12 милиарда евро помощи за Атина, които страната трябва да плати, за да се справи със задълженията си. Говорителят на правителството Георге Петалотис подчерта, че банкрутът “ще подкопае бъдещето на страната”.

Междувременно главният икономист на ЕЦБ Юрген Щарк заяви в интервю пред германското радио “Дойчландфунк”, че съдбата на еврото не зависи от Гърция, Португалия или Ирландия. “Гърция допринася с 2,5 процента при създаването на благата” в цялата еврозона “и ако добавите Португалия и Ирландия, стават 6 процента”, подчерта Щарк, което на практика не създава опасност да бъде засегната европейската валута.

И в Китай назряват бунтове

Тежка криза започва да тресе и Азия. Втората икономика в света - китайската, отбеляза ръст на инфлацията, невиждан от 3 години насам. По данни на ООН за последната година цените на храните по света са се увеличили с 37 процента. А най-рязко увеличението е било в Азия. От началото на годината 64 милиона азиатци са заживели под прага на бедността.

Най-силната икономика на континента - Китай, отбеляза инфлация за май от 5,5%, а прогнозата за юни е 6 на сто. За миналия месец храните там са поскъпнали с близо 20%, а останалите стоки - с около 3 процента. Според световните икономически анализи това не е краткотрайно явление, а тенденция.

Зачестяват и гражданските бунтове в Китай срещу недоимъка. Точно както се случи с революциите в Арабската пролет. Властите в Китай обаче не бързат да се притесняват, защото винаги могат да ограничат износа, докато страдащият вътрешен пазар се успокои. А ако се стигне дотам, това ще доведе до нов скок на цените на храните по света.

Отказът от АЕЦ ще ускори реализацията на „Южен поток”

След Германия и Швейцария и Италия се отказа от възобновяването на програмата си в сферата на атомната енергетика. Алтернатива на АЕЦ може да станат газовите електроцентрали. Експерти са уверени, че сега проектите на “Газпром” в Европа, в частност строителството на “Южен поток”, ще се реализират по-бързо, пише руският в. “Взгляд”.

Според генералния директор на Фонда за национална енергийна сигурност на Русия Константин Симонов аварията в АЕЦ “Фукушима-1” може да направи европейските чиновници по-сговорчиви относно проекта “Южен поток”. “Съпротивата срещу “Южен поток” в Европа ще намалее. Освен това ще бъде смекчена позицията на европейските власти по отношение на третия енергиен пакет”, смята Симонов.

ПАКИСТАН АРЕСТУВА ИНФОРМАТОРИ НА ЦРУ

Пакистанските служби за сигурност арестуваха петима пакистански информатори, които са подпомагали ЦРУ преди операцията по ликвидирането на Осама бен Ладен, съобщи в. “Ню Йорк таймс”. Задържането на информаторите, включително на майор от пакистанската армия, идва в период на обтегнати отношения между Вашингтон и Исламабад след операцията на американските специални части миналия месец.
Пакистански представител, отговарящ за сигурността, заяви в Исламабад, че разузнавателната агенция на страната не е направила официален коментар по случая. Директорът на ЦРУ Леон Панета е повдигнал въпроса за съдбата на информаторите на ЦРУ по време на преговори с пакистански представители на армията и разузнаването в Пакистан миналата седмица.

кратки

Афганистан е най-опасната страна за жените

Насилието, лошото здравеопазване и жестоката мизерия превръщат Афганистан в една от най-опасните за жените страни в света. Втора е Конго заради ужасяващия брой изнасилвания, сочи проучване на фондация Томсън Ройтерс. Пакистан, Индия и Сомалия са съответно на трето, четвърто и пето място в световното изследване на заплахите за жените.

ЕС недоволен от руската забрана

Еврокомисията изрази “дълбоко недоволство” от отказа на Русия да отмени цялостната забрана за внос на зеленчуци от ЕС, която бе наложена след епидемията от Ешерихия коли в Германия. Междувременно ЕС даде зелена светлина за обезщетяване с 210 млн. евро на земеделците, претърпели загуби от рязкото падане на продажбите заради епидемията.

НАТО бомбардира Триполи

Във вторник вечерта самолети на НАТО отново извършиха въздушен удар над Триполи, която последва успешна атака на либийски бунтовници над войските на Кадафи. Според либийската държавна телевизия ударът на съюзниците е бил насочен към военни и граждански цели в квартала Фирнаг. Тя съобщи, че са пострадали и цивилни жители.

Москва ще намалява митото за износ на нефт

Русия може да намали митото за износ на петрол от 1 юли. От началото на следващия месец митото може да бъде намалено със 17 долара до 445,1 долара за тон. В същото време от 1 юли влиза в сила по-високото мито за износ на бензин - 400,5 долара за тон.

Франция каза „не” на гей браковете

Долната камара на френския парламент - националното събрание, отхвърли с 293 срещу 222 гласа законопроект на социалистическата опозиция за узаконяване на хомосексуалните бракове. Всички депутати от левицата подкрепиха текста, а повечето депутати от десницата го отхвърлиха.

Вулканът Пуйеуе в Чили изригна нов стълб от пепел, изпълвайки въздушното пространство над страната с частици вулканичен прах. Активността на кратера, която според учените е започнала да намалява, предизвика нов хаос във въздушния транспорт в региона. Геолозите съобщиха, че Пуйеуе е изхвърлил стълб пепел и пара с височина 8 километра в атмосферата. Авиокомпаниите, чиито самолети пътуват от и за Чили, Аржентина, Уругвай, Парагвай, Бразилия и Австралия, започнаха да отменят полети

Свят

Владимир Путин:

Кризата учи на социална отговорност

Русия цели да е сред петте най-големи икономики, заяви премиерът на страната

Основният урок от световната криза трябва да бъде социалната отговорност на правителствата пред гражданите, заяви руският премиер Владимир Путин в Женева пред участниците в стотното издание на годишната среща на Международната организация на труда (МОТ), на която е специален гост заедно с германският канцлер Ангела Меркел.

"Държавите, бизнесът, международните политически и финансови организации нямат право да забравят своята фундаментална отговорност пред гражданите и своята социална мисия", изтъкна руският лидер. Владимир Путин призна, че въпреки постепенното възстановяване на световната икономика последиците от кризата още се усещат.

Той обърна внимание на увеличението на неравенствата, бедността и социалното напрежение както в отделни страни, така и в цели региони, което води до нарушаване на основните права и свободи на човека и поражда нови рискове. МОТ изпълнява важна функция за запазване на баланса на интересите между труда и бизнеса, подчерта Путин. Той предложи с нейно участие да се организира обща дискусия за създаване на достойни условия на труд.

Руският премиер заяви в Женева, че страната му има амбициозната цел да стане една от петте най-големи световни икономики през следващото десетилетие. По думите му за този период брутният вътрешен продукт (БВП) на човек от населението трябва да нарасне от 19 700 долара до 35 000 долара (24 400 евро). За да се постигне тази цел, страната трябва да удвои производителността си и да създаде работни места в сектора на техническите иновации. Руският премиер посочи, че 2/3 от руската икономика се е възстановила, но все още не са достигнати равнищата от преди кризата. Той добави, че руската икономика, която в момента е шестата най-голяма икономика в света, ще достигне равнището от преди кризата до 2012 г. Ясно е, че имаме нужда от по-справедлив и балансиран икономически модел в световен мащаб на фона на постепенното възстановяване от финансовата криза през 2008 г., посочи Путин.

На срещата на МОТ се очаква да бъде одобрена нова конвенция за защита на домашните помощници като готвачи, детегледачки и чистачи. Ако документът бъде одобрен тази седмица, това ще бъде първият международен правен инструмент в тази сфера. Според доклад на МОТ домашната работа поглъща значителен дял от работната ръка - 4-10% в развиващите се страни до 2,5% в промишлените държави, или най-малко 52,6 милиона души в цял свят. С конвенцията ще се гарантира един ден седмична почивка на домашните помощници и така да се попречи на работодателите да принуждават служителите си да остават на работното си място през отпуските. За да влезе в сила, конвенцията трябва да бъде ратифицирана от най-малко две страни.

Трети сме по нарушаване на основните права в ЕС

България е на трето място по нарушаване на основните права в ЕС след Румъния и Полша, сочи доклад на Агенцията за основните права на ЕС. Маргинализирането на ромските общности, влошаването на условията на живот на искащите убежище и продължаващите случаи на расизъм и дискриминация остават източник на безпокойство в Европа, изтъква агенцията.

Въпреки "многобройните примери на окуражителни практики в различни държави-членки на ЕС все още трябва да се извърви определен път преди реалното положение на място да отговаря на действащите норми", заяви Мортен Кяерум, директор на Агенцията за основните права на ЕС, при представянето на ежегодния доклад на организацията.

Хартата за основните права на ЕС, която придоби юридически задължителна сила от 2010 г., цели да защитава правата на всички европейски граждани. В доклада се изтъкват главно "крайната бедност и продължаващото социално изключване в рамките на ромските общности".

През 2010 г. всички държави-членки на ЕС с изключение на Дания са били осъждани от Европейския съд по правата на човека за нарушаване най-малко един път на основните права в ЕС, припомня докладът. От 657-те решения на съда за нарушаване на основните права в ЕС 135 се отнасят за Румъния, следвана от Полша с 87 и България 69, отбелязват авторите на доклада.

Снимка БГНЕС

ШОС е против "едностранното и неограничено" усилване на ПРО, се посочва в Декларацията на десетилетието от Астана, приета по време на юбилейната среща на лидерите на ШОС в казахстанската столица

Утрешният ден на туриста

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Любов ПРОЦЕНКО

Москва се стреми да попадне в десетката на мегаполисите с развита индустрия на гостоприемството

С идването на лятото московчани все по-често се замислят кои държави да разгледат, на кое крайбрежие да починат. Градските власти на свой ред се вълнуват как да привлекат туристи в руската столица. За мерките, които те предприемат, за да превърнат Москва в голям туристически център, разказа председателят на комитета по туризъм на Москва Сергей Шпилко.

☐ *Сергей Павлович, на проведеното неотдавна заседание на правителството на Москва се чуха такива цифри: Лондон приема годишно 15,1 милиона чуждестранни гости, Париж - 8,7, а Москва - едва 4,1 милиона, заемайки по този начин 19-о място сред световните мегаполиси. Нима това е пределът на столицата ни, особено като се има предвид, че приблизително на това ниво градът ни се държи вече не първа година?*

- Не, разбира се. Убеден съм, че Москва може да попадне в първата десетка, а защо не и в седмицата на най-големите градове с развита туристическа индустрия, получаващи от туризма солидни доходи. Отначало обаче трябва да се оправим с тази статистика. Четири милиона души - това са чужденци, които са пристигнали в Москва през трите най-големи летища и са отседнали в хотели. Пристигащите с автобуси и с влакове не влизат в тази цифра. С други думи реалното количество на гостите в руската столица са много повече. Все пак трябва да имаме предвид, че в съответствие със Закона на руската федерация "За основите на туристическата дейност", за турист се смята лице, временно пристигнало за срок от над 24 часа или с пренощуване, но за по-малко от половин година с културно-познавателни, културно-спортни, делови, религиозни или други цели, неполучаващо доходи от местни източници.

Казано с други думи - за туристи могат да се смятат всички идващи в Москва, освен трудовите имигранти, бежанците, нелегалните имигранти. Но и от тези 4 милиона, пристигнали по летищата ни, близо половината са граждани от далечната чужбина, които в абсолютното си мнозинство са туристи. Ясно е, че такъв град като Москва цифрата е, меко казано, много скромна.

☐ *Планирате ли да я увеличите?*

- Разбира се. Проектът на програмата за развитие на индустрията на отдиха и туризма, който в основни линии е одобрен от правителството на Москва, предвижда, че през 2016 г. столицата ни ще приеме 3,8 милиона туристи от далечната чужбина, а общо те ще са 7,32 милиона.

☐ *За Москва това са и доходи...*

- Засега те също не са големи. В частност, според данните на статистиката във вътрешния регионален продукт делът на туризма е едва 7 процента. Ако пък вземем официалната статистика на Мосгорстат, то доходите през 2010 г., например на хотелите и другите аналогични средства са получили от предоставянето на услуги на туристите 38 милиарда рубли. Малко или много е това? Според руските стандарти, не е малко (над една трета от всичките хотелски доходи в страната). Но и тази статистика има нужда от уточнение. Например според данните на Мосгорстат в Москва има 215 хотела. Реално обаче, като се имат предвид хотелите в търговските, спортните, административните и другите комплекси, те са с 20-25 процента повече. А те функционират, приемат гости. Но всичко това минава по други параграфи на статистическия и данъчния отчет.

Да вземем хостелите. Съществуваше мнение, че в Москва те са единици, които се намират в покрайнините на града. Заедно с асоциацията на хостелите се опитахме да разкрием реалната картина. Оказа се, че в града има 45 такива евтини минихотели с над две хиляди места. Затова една от първостепенните ни задачи е да уточним като цяло статистиката, засягаща отрасъла, да се научим да броим туристическите потоци и доходите от развитието на туризма. Това е важно дори и защото от някои чиновници се случва да чуваме: на кого пък са му притрябвали тези туристи. Много работа, а полза - почти никаква.

☐ *Какви практически мерки ще бъдат предприети, за да станат туристите повече? В развитието на мрежата на хотелите например. Засега Москва често се случва да е на първо място във всички рейтинги по цени в хотелите.*

- В края на миналата година в експлоатация влязоха седем нови хотела с над 3000 места. Три от тях са в центъра на столицата. Това е хотел "Минск" с 420 места, многофункционалният хотелски бизнес център "Lotte Rus" с 600 места и клубният комплекс на хотел "Crown Plaza" с 300 места.

☐ *Няма хотел "Москва" сред тях?*

- Засега не.

☐ *Някои изчисли ли какви щети е понесъл градът заради изваждането на този хотел от строя за толкова дълъг срок?*

- Мисля, че никой не го е направил. Жалко. Демонтирането на "Москва" и, най-важното, ликвидирането на хотел "Россия", бяха тежък удар по туристическия ни пазар. Та те бяха флагман сред хотелите именно от туристическия клас.

☐ *Столичните власти планираха да предадат под контрола на вашия комитет цялото хотелско стопанство на града. Стана ли вече това?*

- Засега е готов само проектът на постановлението на правителството в тази връзка. Надяваме се документът да бъде приет в най-скоро време.

Хотелите в Москва се готвят за много нови туристи

Интервю

Бойко Маринков:

В Турция е налице нова политическа конфигурация

Няма бивша империя, която периодично да не събужда в политическата си практика авторитаризма, казва историкът

Г-н Маринков, очаквана ли беше изборната победа на Партията на справедливостта и развитието (ПСР) начело с Ердоган в Турция?

- Всички проучвания преди изборите даваха реално предимство на ПСР с около 20% пред Народно-републиканската партия (НРП). Въпросителните се въртяха около Партията на националистическото движение (ПНД) и нейния потенциал да преодолее 10-процентната бариера. Така че очакванията в своето цяло се потвърдиха.

Какво сочи анализът на конкретните изборни резултати от 12 юни. Да започнем с най-общите от тях - брой избиратели. За 4 години те са нараснали от 42 628 359 през 2007-а на 50 339 596 през 2011 г. Това са нови 8 млн. избиратели. Избирателната активност също нарасна от 85,5 на 87,5% с уточнението, че гласуването е задължително. Победилата ПСР на Ердоган спечели 49,9%, което е най-високият изборен резултат от 1965 г., когато Партията на справедливоста на Сюлейман Демирел спечели абсолютно мнозинство с 54%. Още нещо от политическата история на Турция - ПСР печели трети мандат, което се случва за първи и последен път с победилата през 1957 г. Демократическа партия на Аднан Мендерес. За някои това може да изглежда архаично и далечно, но за държава с имперска история тези екскурзии се правят редовно. Те бяха част от коментарите на турските анализатори днес. В сравнение с 2007 г. партията на Ердоган добави нови 3,36% и забележете - 5 млн. нови избиратели (от 16,3 млн. на 21,3 млн.) Политическият и изборен парадокс е в това, че броят на избраните депутати падна от 340 през 2007 г. на 326 през 2011 г.

Народно-републиканската партия влезе в битката с нов лидер - Кемал Калъчдароглу, с много трудно формулирани позиции по процеса Ергеникон, както и към ролята на военната каста в турския политически живот. Предизборната кампания, която проведе обаче партията - член на Социнтерна, беше максимално динамична, открита и емоционално наситена. В неделната вечер на 12 юни турските социалдемократи също имаха поводи за радост - от 20,88% получени през 2007-а, сега тя достигна до положителния вот на една четвърт от турските избиратели - 25,94%. И което е особено важно - добави нови 3,8 млн. избиратели - от 7,3 млн. през 2007 г. на 11,09 млн. през юни 2011 г., което беше подчертано и в изявленията на лидера й в следизборните интервюта. Турските депутати социалдемократи се увеличиха от 112 на 135, партията се чувства мобилизирана и вдъхновена. За Партията на националистическото движение решаващо беше преодоляването на избирателната бариера - постижение, което отчитат като минимално и недостатъчно след серията от медийни атаки срещу нейното ръководство в последните няколко седмици. ПНД получи 13,3% от гласовете на избирателите, 5,5 млн. избиратели и 54 депутатски места, т.е. със 17 по-малко в сравнение с 2007 г. Последната голяма политическа формация са т.нар. "независими" кюрдски депутати от Партията за мир и демокрация, които получиха 36 депутатски места и добавиха в сравнение с 2007 г. нови 1 млн. избиратели - от 1,822 млн. на 2,823 млн. през юни 2011 г.

Последната особеност на тези избори е финалът на политическото раздробяване от 90-те години и новата политическа консолидация около посочените четири формации. Показателно за това явление са изчисленията, които показват, че на парламентарните избори в далечната вече 2002 г. те са получили 68,25% от гласовете на турските избиратели, през 2007 г. този процент вече е 87, а сега вече четирите формации получиха общо 95,7% от гласовете. А в тези избори участваха 15 политически партии.

Какви са основните изводи от тези избори?

- Налице е нова политическа конфигурация с много силна управляваща формация в лицето на ПСР, ясно послание за необходимостта от нова левоцентристка платформа с ярко изразени социални хоризонти за НРП, мощно политическо послание за търсене на спешни решения на кюрдския проблем. Ликвидирана е фрагментацията, коалициите са оставени като спомен от 90-те години. Тези избори обаче не дадоха отговор на въпроса за идентичноста на политическите формации, в които съжителстват различни групи за влияние. В ПСР продължават да съжителстват в различни съотношения ислям, консерватизъм, икономически либерализъм и пълна интеграция в ЕС. При НРП процесите са подчинени на необходимостта от нов прочит на "шесте стрели", които виждате върху партийното червено знаме. Ще продължи спорът върху "неокемализма", върху светското и европейското начало в турската история. Някои анализатори обаче още след тези избори препоръчаха повече социална тъкан в политическите послания и дейност на партията с оглед новото поколение избиратели, което масово подкрепи партията, включително и извън традиционните региони - Одрин, Къркалери, Измир, Мугла, Текирдаг, Тунчели, Айдън. Пак напомням, че само за 4 години в избирателния корпус на страната се вляха нови 8 млн. избиратели - млади и динамични, формирали се под мощното глобално въздействие на първото десетилетие на XXI в. Напомням го сега, за да не се окажем толкова изненадани, както някои политици и журналисти през февруари и март т.г., гледайки с изумление новите поколения на Египет, Тунис, Алжир и Сирия на площадите. В историята събитията нямат абсолютни аналози, но симптоматиката в този случай е много важна.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

БОЙКО МАРИНКОВ е научен сътрудник в Института по балканистика към БАН. Доктор по история. Специалист по Турция. Общински съветник от БСП в СОС.

> **За четири години избирателите в страната се увеличиха с 8 милиона**

На какво се дължи стабилният политически път на тази формация?

- На сравнително верния прочит на историята на свързаните с исляма политически формации в Турция. ПСР и самият Тайип Реджеб Ердоган очевидно добре познават историята на многопартийността в страната след 1945 г. - политически партии, идейни програми, лидери, военни преврати или заплахи от преврати. Част от историята минава пряко през политическата биография на министър-председателя Ердоган. Преди месеци почина патриархът на политическия ислямизъм в Турция проф. Неджметин Ербакан. Имаше огромно поклонение - над 100 000 души се простиха с него, и е очевидно, че една епоха си е отишла с него.

В последните години турският министър-председател откри за новите поколения съдбата на Аднан Мендерес, като обяви обесения лидер за свой учител и пример. Нещо повече - сблъсъкът с висшето военно ръководство и с офицерската каста през 2008-2010 г. мина изцяло под символиката на аналогиите от края на 50-те и началото на 60-те години и спомените за преврата от 27 май 1960 г. Ако всичко това изглежда минало и отнесено към вчерашния ден, то бързите темпове на нарастване на националния доход, новите възможности за социално предвижване, икономическият просперитет на новата провинциална класа всъщност се интегрират с консервативната традиция и сунитското течение "Нурджи" на Фуат Гюлен.

Кое според вас е водещо в партията - личността на Ердоган или идейните постановки на умерения ислямизъм?

- В началния етап от развитието на ПСР и през първия мандат - 2002-2007 г. - личността на Ердоган, след 2008-а - доктрината на умерения политически ислям в синтез с турския национализъм. Въпросът е много интересен, но нека оставим отворени възможностите за допълнителни анализи. Само ще напомня две знаменателни и скандални прояви на турския премиер в последните години. Мнозина още помнят как, разярен от нетактичното поведение на израелския президент Шимон Перес, Ердоган напусна пресконференцията в Давос, напусна Швейцария и принуди 87-годишния израелски държавен глава да му поднесе официалните си извинения. Вторият скандал се разигра през февруари т.г. при посещението на Ердоган в Германия за откриването на международна изложба на високите технологии в Дюселдорф. Неговата реч предизвика възторга на 3,5 млн. турски граждани, които бяха адресати на лозунга "Никой не може да ни застави да се откажем от своята култура". Звучи тривиално, но идеологиите се реализират чрез политическо лидерство, а за него са необходими смелост, характер, агресивност, интуиция.

Може ли да говорим за някаква, макар и мека, форма на авторитаризъм в страната?

- Няма бивша империя, която периодично да не събужда в политическата си практика авторитаризма. Много често историята буквално наднича от политическото битие - примерите за това са десетки. Турската модернизация е с 200-годишна история, примерно от времето на султан Селим III, и много от процесите в нея са пример именно за авторитарна доминантна.

Ще има ли промяна във външнополитическия курс на страната?

- Ще има развитие на външнополитическия курс на ПСР и на Ердоган, чието начало и до днес се помни - иракската криза и решението на ВНСТ от 1 март 2003 г., когато беше отказан достъп на американските части за началото на операцията "Шок и ужас".

Ще продължи външнополитическата офанзива в следните преоритетни области - завършване на процеса на хармонизация и приемането на Турция в ЕС, енергийна политика, подчинена на новото значение на транзитните държави, енергична посредническа роля в прилежащи региони - в Северен Кавказ, в Близкия изток, в реализацията на иранската ядрена програма, нова фаза на отношенията с тюркоезичния и ислямския свят, "мека дипломация" в Гагаузия, Косово, Босна и Херцеговина, Македония, постоянен диалог и синхронизация с Руската федерация при мощно нарастване на външната търговия и туризма. И нещо ново - петгодишна програма за политиката на Турция на Балканите.

Как влияе арабската криза на турските външнополитически приоритети?

- Създава нови възможности за двустранните отношения, задълбочава кризисните елементи в турско-израелските отношения от последните 5-6 години, демонстрира новите възможности за разширяване на влиянието на страната в един регион, където за последните 50 години Турция е изпробвала целия външнополотически арсенал. Това е голяма тема, която не искам да подмина с няколко думи.

Назаем от Общество.нет

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Капаните на алтернативата

Като шега се разказва, че средновековните богослови са обичали да блъскат главата си над неразрешими проблеми. Типичен пример за такъв казус е въпросът: "Способен ли е Бог да създаде скала, която сам не може да повдигне?". Това е проблем-капан, защото всеки отговор е грешен.

Днес спокойно можем да приемем, че равнището на политическите дебати в България не е излязло от схоластичните спорове на Средновековието. А вероятно това обяснява и цялата драма на анализите по обществените проблеми, на които ставаме свидетели.

Преди дни в предаването "Референдум" по БНТ известни социолози, политолози и наблюдатели час и половина обсъждаха темата "Има ли алтернатива сегашната власт?". Очевидно в България имаме трайния дефект да превръщаме дори очевидните неща във философски проблем. Алтернатива винаги има. Ако политиката беше хомогенен процес, тя просто нямаше да съществува. В този смисъл самото съществуване на понятието "политика" предполага наличието на алтернативи. Иначе хората просто нямаше да отиват да гласуват. Избор в еднаквостта трудно може да има.

Затова толкова странно беше почти общото мнение на експертите, че ГЕРБ нямат алтернатива. То е необяснимо в тази вселена. В различен свят може би щяха да бъдат кристално прави, но тук мнението им е висш абсурд. Всяка различна партия от ГЕРБ е алтернатива на ГЕРБ, особено ако има достатъчно гласоподаватели. Разбирането, че едно управление няма алтернатива, почива на уникалната предпоставка, че в политиката е възможна една-единствена истина, което е абсолютна глупост. Нима в САЩ фактът, че управлява Обама, кара политическите наблюдатели да твърдят, че той няма алтернатива, въпреки че съкруши републиканците на президентските избори? Представяте ли си френските медии да пишат, че Саркози няма алтернатива?

Всеки анализатор у нас прибягва до притчата "липса на алтернатива" в момента, в който не може да обясни по друг начин обществените процеси. Фактът, че ГЕРБ запазва лидерската си позиция според социологически проучвания, съвсем не означава, че те са единственото възможно управление на България и никой друг не може да ги замени. Но този фатализъм, струящ от фразата "алтернатива няма", носи духа на средновековното богословие.

Трябва ли да се учудваме, че българското общество толкова често тръгва на избори с религиозната вяра, че чудото този път ще се осъществи на всяка цена, след като хората, които трябва да обясняват политиката, са мистици? Вярата в един абсолют е много иронична в политиката.

Алтернатива винаги има. Както винаги, ще има хора, които твърдят, че няма такава. Богословските нрави го изискват.

Анатолий СТАНКУЛОВ

Самонаграждаване

Бойковчета

РАЛИЦА НИКОЛОВА

Ентусиазмът на герберите от всички нива, с който се втурват да превъзпитават най-малкото поколение в любов и вярност към партията, е повече от стихиен. Да се чуди човек кой разпалва огъня в партийните сърца на хора, заклеймили яростно комунистите и техните наследници.

Оказа се, че именно довереницте на Борисов най-изтънко са усвоили методите на авторитарната власт за възпитанието на младите. В любов към един вожд, една партия, една власт...

Ликът на Бойко, досущ като Татовия, ще грее на плакати наред с детски усмивки и майки, примрели от умиление. Четирите буквички на партията ще са първото нещо, което първолаците ще научат да пишат и да четат. Звездичките от герберския герб ще греят във всяка класна стая и върху всяка грамота...

На крачка сме от този сценарий, след като депутати и областни управители си позволяват най-нагло да преобличат децата във фланелки на ГЕРБ и да им раздават награди от името на партията. Наглостта им граничи с откровена глупост, след като само преди месец гръмна огромен скандал със сгафилата депутатка от Пещера.

Дали наистина мозъкът на гербери е толкова гладък, или мислите им са съвсем притъпени от единственото желание да се харесат на вожда и да му се подмажат? Дали наистина тези хора си въобразяват, че вместо пионерчета скоро ще връзват връзки на бойковчета?

А всъщност защо да не си вярват, след като именити композитори и текстописци сътворяват химн на полицията и поеми в чест на вожда?

Приликите с онова време, което Б.Б. толкова презира, съвсем не са случайни. Няма как да разчиташ разумни и мислещи хора да славят човека, чиято единствена радост в живота е люпенето на семки по време на мач. Няма как да искаш от образовани и свободни младежи да са заслепени от лъскави магистрали. Мисленето и подкрепата за ГЕРБ се изключват взаимно както огъня и водата...

Но ако детето расте, докато портретът на Б.Б. го гледа от стената. Ако първолачето срича стихове с ГЕРБ, а на национален празник връзва сива връзка със звездички. Ако мама и тате са горди и просълзени, когато наследникът им носи под мишница грамота и награда с подпис на вожда... Няма ли светът да е различен с малки бойковчета под строй, които са готови с голи ръце магистрали да градят? И с името Му на уста към светли бъднини да вървят.

Дали не пропускат една малка подробност ентусиазираните гербери, целуващи краката на Б.Б.? Днешните родители са тези, които най-яростно се съпротивляват срещу всичко и всеки, който се опита да уеднакви децата им. Днешните родители имат много оръжия, с които да се отбраняват в битката за промиване на детски мозъци. Днешните родители могат и да наказват жестоко. Най-вече по време на избори.

Дамата 16

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА СОЛИДАРНОСТ С БОРБАТА НА НАРОДИТЕ ОТ ЮЖНА АФРИКА. На този ден през 1976 г. в Совето, предградие на Йоханесбург, чернокожи ученици протестират срещу задължителното използване в училищата на африкаанс, възприеман като език на потисничеството. Протестите обхващат цялата страна, а насилието взема 600 жертви. От 1991 г. по инициатива на Организацията за африканско единство и ЮНЕСКО този ден е международен за помощ на африканските деца.

1313 - РАЖДА СЕ ДЖОВАНИ БОКАЧО, ИТАЛИАНСКИ ПИСАТЕЛ, ПОЕТ И ХУМАНИСТ (УМИРА 1375 Г.). Автор на сборника с новели "Декамерон". Животът му е изпъстрен със съдбоносни любовни връзки, но незаконно родената дъщеря на краля, Мария Аквинска, остава дама на сърцето му до края на неговия живот. Както и останалите двама основоположници на съвременния италиански език - Данте и Петрарка (също тосканци и негови съвременници), Бокачо обезсмъртява любимата си в своето творчество: редом с Дантевата Беатриче и Лаура на Петрарка се появява Бокачовата мадона Фиамета.

1897 - В ХАСКОВО СЕ РАЖДА АСПАРУХ ЛЕШНИКОВ, ПЕВЕЦ (УМИРА 1978 Г.). Известен с прякора Ари. Блестящ тенор и изпълнител на шлагери с международна известност ("стари градски песни" от 30-те и 40-те години на XX в.), наричан от европейската критика "Рицарят на горното фа". Постъпва в трупата на най-големия берлински ревю-театър "Фридрихщадпалас" и става водещ тенор на новосформирания секстет "Комедиен хармонист". Гастролите му предизвикват фурор в Европа и Америка. Над 280-те песни на шестимата изпълнители са издадени в стотици хиляди тираж. След идването на Хитлер на власт секстетът прекратява дейността си (трима от състава са евреи). През 1938 г. Ари се завръща в България. Записва над 100 плочи.

1913 - НАЧАЛО НА МЕЖДУСЪЮЗНИЧЕСКАТА ВОЙНА. България обявява война на Сърбия и Гърция по нареждане на цар Фердинанд I. Първоначално военните действия се развиват с успех за нашата страна. След включването в тях на Румъния и Турция Българската армия е принудена да капитулира, макар и непобедена. На 18 юли 1913 г. правителството на Васил Радославов иска примирие. На 28 юли е подписан Букурещкият мирен договор, по силата на който Сърбия получава Вардарска Македония, Гърция - Южна и Беломорска Македония, Румъния - Южна Добруджа, а България - Пиринска Македония и Западна Тракия.

1925 - РАЖДА СЕ ГЕОРГИ ПАРЦАЛЕВ, ТЕАТРАЛЕН И КИНОАКТЬОР (УМИРА 1989 Г.). Сатиричния театър изиграва запомнящи се роли в "Дванайсетте стола", "Криво седи - право съди", "Ревизор" и др. Незабравими са изпълненията му на малкия екран във "Вестникари ли?", "Политикани", "Криворазбраната цивилизация" и др. Превръща се в живата легенда на българската комедия с участието си в "Любимец 13", "Кит", "Петимата от Моби Дик", "С деца на море", "13-ата годеница на принца" и др. Голямата му професионална мечта да се превъплъти в образа на Дон Кихот така и не се сбъдва.

1963 - ЗА ПЪРВИ ПЪТ ЖЕНА ЛЕТИ В КОСМОСА. Валентина Терешкова (р. 1937 г.) с кораб "Восток 6" прекарва в орбита 2 денонощия, 22 часа и 50 минути. До 1960 г. Терешкова е заводска работничка, след това тренира парашутизъм в Ярославския аероклуб, където я забелязва специалната комисия, отбираща кандидатки за жени космонавти. През 1969 г. завършва Военновъздушната инженерна академия "Жуковски", става кандидат на техническите науки и генерал-майор. През 2000 г. е обявена от британска женска организация за "Жена на века".

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

16 юни 2011, година 8, брой 6 (79) lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

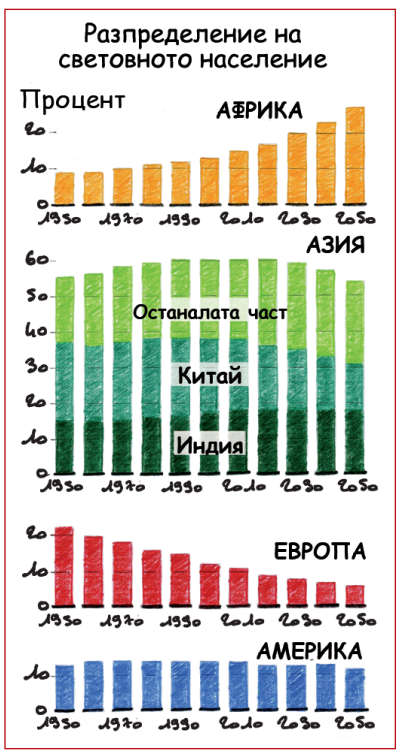
Пренаселена планета?

Дълго време политическите управници наблюдаваха еволюцията на населението, като смесваха численост и мощ. XXI век ще бъде белязан от въпроса за застаряването. В същото време отново се появява хилядолетният мит за пренаселеността.

Жорж Миноа

ПРИЗРАКЪТ на пренаселеността на планетата се появи отново през 2008 година поради намаляването на хранителните запаси и ускореното влошаване на околната среда. Прегледът на някои числа не е утешителен – всеки ден 218 000 нови гърла за изхранване, 80 милиона всяка година, общото население е почти 7 милиарда, потреблението се увеличава... Изглежда населението е сериозна тежест за ресурсите на планетата.

Безпокойството от пренаселеността обаче не датира от XXI век. Четири века преди нашата епоха, когато светът е наброявал по-малко от 200 милиона жители, Платон и Аристотел са препоръчвали на държавите да регламентират строго раждаемостта, което означава, че въпросът за пренаселеността е културен, а не статистически проблем. От библейското *Плодете се и се множете* до днес съществува сблъсък между застъпниците

на нарастването на населението и тези на контролираната раждаемост. Първите обявяват пренаселеността за илюзия, а вторите предупреждават за нейните последици.

Дълго време липсваше статистика. Поради това, че дебатът не можеше да се опре на надеждни данни, той беше преди всичко философски, религиозен или политически. И до днес, въпреки количеството данни, с които разполагаме, заинтересованите страни все още в голяма степен следват идеологически и религиозни линии. Въпросът за пренаселеността засяга основни убеждения за живота и неговата ценност. Затова той винаги е разглеждан с такава страст.

Трудно е да си представим, че Средновековието с неговите войни, чума, детска смъртност може да разисква проблема за пренаселеността, тъй като смъртта изглежда повсеместна. Все пак колкото и да е изненадващо, то е преживяло моменти на относителна пренаселеност (предвид възможностите за изхранване на населението), която е накарала дори теолозите да смекчат позициите си…

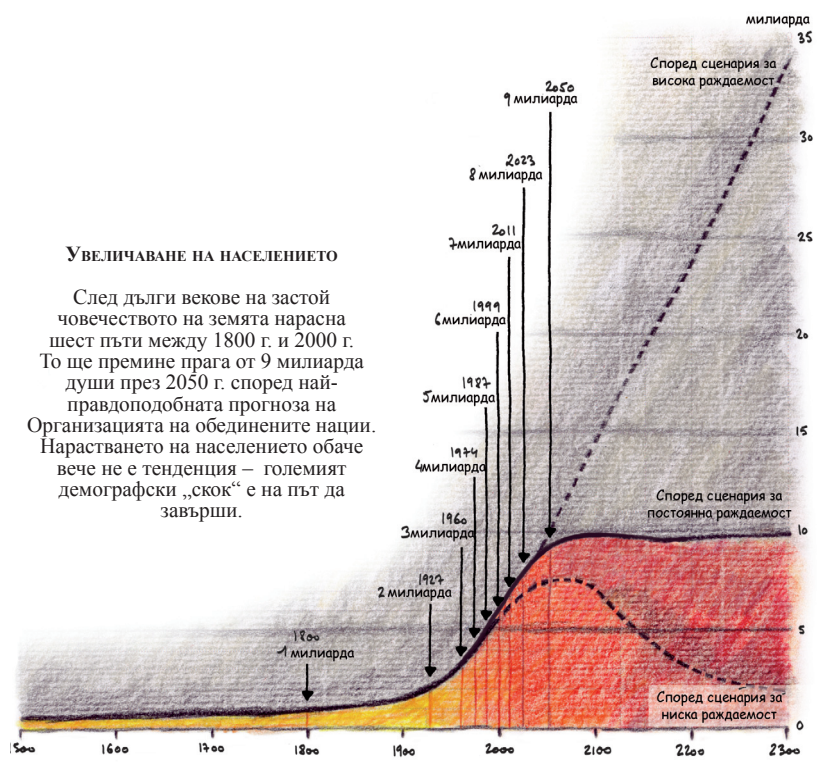
Нравствените съображения за целомъдрието и за превъзходството на девствеността също са въвлечени в дебата. По същия начин стои и въпросът за законността на противозачатъчните практики. Дълго време тежест в дискусиите са имали библейските забрани за онанизъм (престъплението на Онан, разпръснал семето си на земята).

(На стр. 2)

**Историк. Този текст е част от последната му книга Тежестта на количеството. Манията за пренаселеност в историята*, Perrin, Париж, 2011.

Статистики и хора

***Епидемии, войни, политически хаос, културни навици...толкова много са факторите, които определят демографията на една страна. В Русия населението намаля още преди разпадането на СССР, но „шоковата терапия“ ускори този процес (стр. 6-7). В арабските страни преобладаването на младите хора в обществото допринесе за избухването на бунтовете (стр. 2-3). Представата, която народите имат за самите себе си, също влияе върху тяхната численост. В определени епохи страхът от пренаселеност завладява съзнанието, в други пък доминира опасението за обезлюдяване (стр. 1, 2-3). В Китай голямо безпокойство предизвиква бързото застаряване на населението (стр.4-5). Навсякъде увеличаването на хората в напреднала възраст е една от основните характеристики на XXI век* (по-долу).**

Увеличаване на населението

След дълги векове на застой човечеството на земята нарасна шест пъти между 1800 г. и 2000 г. То ще премине прага от 9 милиарда души през 2050 г. според най-правдоподобната прогноза на Организацията на обединените нации. Нарастването на населението обаче вече не е тенденция – големият демографски „скок“ е на път да завърши.

Погрешни данни за населението на света

Жерар-Франсоа Дюмон*

КОЛКО празни приказки са изприказвани за демографията …

„Човечеството преживява необуздана раждаемост.“ Не. Защото от няколко десетилетия раждаемостта намалява недвусмислено и навсякъде под въздействието на т. нар. демографски преход (*вж. речника на следващите страници*), период, през който се наблюдава спад на много високи преди това раждаемост и смъртност.

„Трябва да се страхуваме от демографски взрив.“ Да запазим спокойствие – бомбата няма да избухне. Основната характеристика на XXI век няма да е бързият растеж на населението, а неговото стареене.

„Ще живеем на земя, смазана от тежестта на пренаселеността.“ Пак не, защото вследствие на урбанизацията концентрирането на население на малки територии води до обезлюдяване на други региони.

„Миграционните вълни от Юга към Севера ще ни пометат.“ Да се мисли така, означава да се пренебрегва фактът, че новата миграционна логика поражда мобилност във всички посоки, включително и много важни миграционни движения от Юг към Юг.

С една дума, „световно население“ не съществува: то е величина без значение, сбор от толкова различни действителности, че да се позоваваш на тях, е все едно да бъркаш ябълки с череши. Гвинея и Португалия имат почти еднакъв брой население (съответно 10,8 и 10,7 милиона жители)(1). Трябва ли от това да се извади заключението, че тези две страни заемат сходно място в световната демография? Всички показатели за тях се различават: прирастът на населението в Гвинея например е в голяма степен положителен (+3%), а в Португалия – отрицателен (- 0.1%).

Да се представят демографски индикатори за световното население, означава да се заличават собствените му динамики: тази в страни с висока раждаемост и ниска продължителност на живота, като Нигерия и Мали, или тази в страни, чиято раждаемост е толкова ниска, че не може да компенсира нивото на смъртност, както в Русия или в Япония. В японския случай чувствителното увеличаване на смъртността през XX век не се дължи на някакъв пагубен начин на живот или на влошаване на системата на здравеопазване, а единствено на застаряването на населението. Различно е положението в Русия (*вж. статията на стр. 6-7*).

Светът е съставен от различни населения, с различни демографски показатели и с разнообразни начини на заселване, както показват необичайните вариации на гъстота на населението (от 1141 жители на квадратен километър в Бангладеш до 5,9 в Габон). При такова разнообразие да се отчита средностатистическо струпване на население, означава обричане на пълно неведение.

Двадесети век беше свидетел на безпрецедентно развитие: населението на земята се увеличи четирикратно (от 1,6 милиарда души през 1900 г. на 6,1 милиарда през 2000 г.). Този ръст се дължи на едновременното въздействие на три явления.

(На стр. 8)

**Преподавател в парижкия университет „Сорбона“, директор на списание „Население и бъдеще“.*

(1) Поради липса на други данни, споменатите цифри са взети от Jean-Paul Sardon, „La population des continents et des pays“ (Населението на континентите и на страните), *Population&Avenir*, бр. 700, Париж, ноември-декември 2010.

Аристотел

Друг безспорен извод, до който може да се достигне след изследване на фактите, е че е трудно, а може би и невъзможно за една страна с прекалено многобройно население да бъде управлявана от добри закони. Във всеки случай измежду държавите, известни с мъдрото си управление, не се откроява никоя, която да отслабва своята бдителност по отношение на броя на населението си. Ако се опрем на теоретичните аргументи, този проблем става още по-очевиден. Законът представлява всъщност определен ред, а законодателството по необходимост е един добър ред, но население, което достига прекалено голям брой, не би могло да се подчинява на един идеален ред.

„Политика“ (VII, 4), IV век пр. Хр.

Макиавели

Една нация не може да бъде изцяло изпълнена с жители и те не могат да бъдат разпределени равномерно, тъй като не всички места са еднакво здравословни и плодородни, хората преобладават на дадено място, а не обитават друго. Ако това неравномерно разпределение не бъде преодоляно, нацията загива, тъй като малкото жители водят до обезлюдяването на дадена област, а прекомерният им брой – до обедняването на друга.

„Флорентински истории“, 1520-1526 *г.*

Речник

Средна възрастова граница – възраст, която разделя жителите на дадена държава (или на даден регион) на две групи с еднакъв брой. В метрополна Франция средната възрастовата граница през 2010 г. е 40,1 години – половината от населението е на възраст под 40,1 години, а другата – над 40,1 години.

Групи с ниска раждаемост – поколения, които са по-малобройни в сравнение с предходните или следващите възрастови групи. Това може да е в резултат на войни и/или на намаляване на раждаемостта.

Гъстота – отношението между броя на населението и териториалната площ, която то обитава; изразява се с броя жители на квадратен километър (жит./км^2). Гъстотата на населението е най-висока в Монако – 16 235 жит./км^2 и най-ниска в Монголия – 1,8 жит./км^2; във Франция тя е 114; в Съединените щати е 31.

Обезлюдяване – намаляване на броя на жителите на дадена територия.

Пренаселена

(От стр. 1)

Преди четиридесет хиляди години, с 500 000 жители на цялата земя, заплахата за пренаселеност е можела да изглежда далечна. Ловците са имали нужда от жизнено пространство, което да им осигурява необходимия дивеч – на човек се падали средно от 10 до 25 квадратни километра, което сериозно ограничавало размера на групите. Група с повече от 25 до 50 души, която се изхранва предимно с лов и беритба, се излагала на сериозни затруднения, свързани с набавянето на храна. Пренаселеността е понятие с променлива геометрия, тясно свързано с наличните ресурси. Въпреки това популярната представа за него е свързана с хора, притиснати като сардини в едно тясно пространство.

Числеността бързо се превръща в мания. В гръцките градове релефът налага изолация – всяка низина се организира в самостоятелен град, в малки клетки, съвсем близо една до друга, където човешкият натиск е силно осезаем. Тази ситуация улеснява осъзнаването на демографския фактор. Политическият климат не е благоприятен за раждаемостта.

„Когато има много граждани, те се изплъзват от контрол„

В два от своите основни диалога – „Държавата“ и „Законите“, Платон определя оптималното население в зависимост от пространството и наличните ресурси и описва начините за социална организация и функциониране (често на границата с реалното), които е необходимо да се достигнат. Същото прави и Аристотел в „Политика“: *Величието на един град не е в неговата населеност* (1). Според него *една твърде голяма численост не може да приеме реда. Когато гражданите са много, те се изплъзват от контрол, хората не се познават и това благоприятства престъпността. Нещо повече, по-лесно е за чужденците и пришълците да си присвоят правото на гражданство незабелязано, поради тяхната прекалена многобройност* (2). А и колкото повече са хората, толкова повече са бедните, които има опасност да се разбунтуват. Не толкова ресурсите и храната вълнуват Аристотел, колкото поддържането на реда. Гръцката демографска мисъл вече поставя рамките на дебата, така както той ще се появи отново в модерната съвременна епоха – евгенична, малтусова и ...ксенофобска!

С разширяването на римското господство мащабът се променя, но не и манталитетът. Политиката на правителствата е по-скоро в полза на раждаемостта. Това представлява едновременно новост и провал, тъй като римската плодовитост ще остане винаги слаба спрямо тази на други цивилизации, както свидетелства Тит Ливий: *Галия беше толкова богата и толкова населена, че изглеждаше трудно да бъде издържано нейното твърде многобройно население. Кралят, вече остарял, пожелал да освободи кралството от това множество, което го смазва, изпраща двама свои племенника по света, за да намерят нови земи* (3). Политическа пропаганда – твърде многобройни, те нападат своите съседи римляните, които оправдават с това нашествието в Галия.

С християнството, между III и V век от новата ера, властите изоставят всякакви намеси. Въпросът за размножаването преминава от гражданската и политическата сфера в религиозната и нравствената. Оформя се оживен дебат относно съответните достойнства на девствеността, възхвалявана като върховна добродетел, на брака, омаловажаван за сметка на аскетизма, и на повторния брак, който е наказван.

В тази строга атмосфера все пак съществува въпросът дали да заселваме, или да обезлюдяваме? Дали да се плодим, или да бъдем целомъдрени? За християните отговорът може да бъде намерен само в божественото слово. Но библейските текстове си противоречат... Задачата на отците на Църквата е да покажат посредством реторическа виртуозност и еквилибристика, че тези противоречия не съществуват и че Божието слово е едно единствено, независимо че Бог е дал заповед на Адам и Ева да се множат, а след това е накарал Свети Петър в Новия завет да каже: *Добре е мъжът да се въздържа от своята жена.* Задачата не е лесна, но за теолозите нищо не е невъзможно. Старият завет е недвусмислен: *Плодете се, множете се, бъдете плодовити.*

Относителната пренаселеност през Средновековието има много конкретни последици. От края на XI век хората от Запада знаят как да използват бремето на числеността. Те осъзнават своето числено превъзходство и го превръщат в оръжие. През 1095 г. папа Урбан II изпраща рицарски орди в Йерусалим. Всяка епопея на кръстоносните походи предполага постоянен приток от Запад към Изток, което нямаше да е възможно без излишъка от население в християнския свят.

Така се развива западният свят до началото на XIX век. Църковни служители, интелектуалци, теолози, философи и писатели си предават щафетата в теоретизирането на демографския въпрос, като се люшкат между страха от прекомерната пълнота и травматизма от голямата празнота, между утопиите за населеността и непоклатимата вяра в божествения ред като власт, направляваща съществуването на човешките същества на земята. Простосмъртните, народът са възприемани последователно като бедствие и богатство. Всеки изработва свое обяснение и изказва своите препоръки, макар

Времето на

Противно на някои твърдения, влиянието на младите не се изрази в избухване на ислямизма.

Юсеф Курбаж*

През последните 20 години сближаването в демографско отношение между страните от Северното и Южното Средиземноморие продължи с постоянен ритъм. Индексът на раждаемост, който послужи за изграждането на отблъскващ образ на мюсюлманския свят (1), показва, че Ливан, Тунис, Мароко, Турция и Иран вече достигат нива, които се доближават до европейските страни.

Тези демографски метаморфози предизвикват необратими политически промени. В Мароко индексът на раждаемост не е престанал да спада от 1975 г. насам, за да достигне 2,19 деца на жена според проучване, проведено през 2009-2010 г. В градска среда той е 1,84 деца на жена – под прага на възпроизвеждане на поколението. В Тунис положението е същото от едно десетилетие насам.

*Ръководител проучвания, Национален институт за демографски изследвания, Париж. Съавтор с Еманюел Тод на есето *Le Rendez-vous des civilisations* (Среща на цивилизациите), Seuil, Париж, 2007.

Като се има предвид демографията, арабските революции изглеждат неизбежни. Процесът, който Европа преживя след втората половина на XVIII век, се разпространи в целия свят. Той не подмина и Южното Средиземноморие, което от четири десетилетия преживява същите демографски, културни и антропологични преобразувания. Арабският свят не е изключение. Да се повярва в такава изключителност, би било съществена грешка – така се създава *Homo arabicus* или *Homo islamicus*, който по своята природа бил невъзприемчив към прогреса.

Ако изключим ливанските християни (поради наличието на мисионери от XIX век), част от арабския свят започна да се променя от 60-те години насам благодарение на повишаването на нивото на образованост и на спада на раждаемостта. В Тунис по времето на Хабиб Бургиба модернизацията се изрази в достъп до образованието както за момчетата, така и за момичетата. В Мароко за първите независими правителства образованието също беше приоритет, преди усилията им да бъдат спряни от страха да не се подкопае политическата йерархия. Това обяснява настоящото му изоставане в огромотяването, особено на момичетата в селските райони.

Универсализирането на образованието беше придружено от засилен контрол над раждаемостта и по-широка употреба на противозачатъчни средства. Спадът на раждаемостта в някои арабски страни беше толкова силен, че традиционните ценности от патриархален тип бяха разклатени. Поставянето под въпрос на патриархалното семейство в крайна сметка засяга всички „бащи на народите“, както стана в Тунис и Египет.

Бунт срещу бащата, отхвърляне на диктатора

Трябва също да спомена и ясно изразения упадък на ендогамията – непробиваемите граници на семейната група, които водят до затваряне на социалните групи и до закостенялост на институциите. Общество, което се отваря навън, е по-склонно към бунт срещу авторитарна власт. Масовото обучение и спадът на раждаемостта могат непряко да предизвикат осъзнаване и отприщване на бунтове.

Последиците от тези сътресения в семейната сфера са нож с две остриета. Намаляването на потомството позволява по-добри грижи за децата, по-добро хранене, по-качествено и по-дълготрайно образование. В едно малко семейство – модел, към който се е насочило

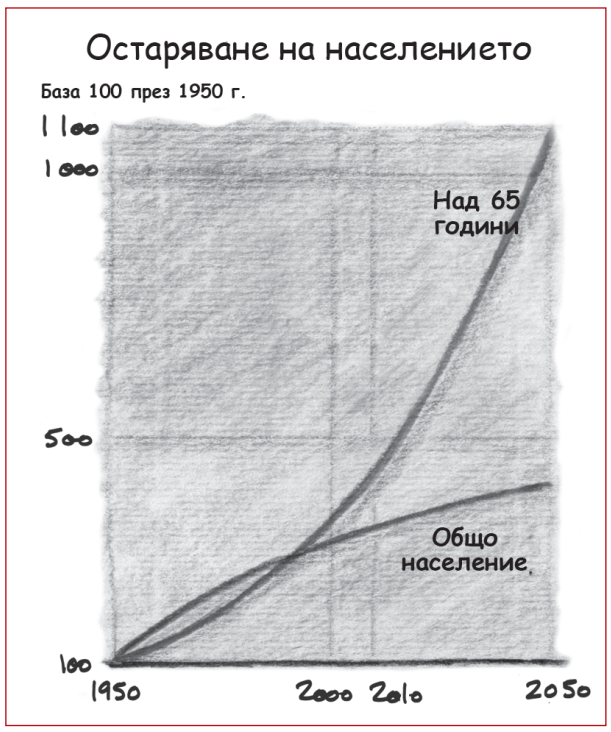
АЛЖИР. С над 8 деца на жена алжирската раждаемост по времето на независимостта беше сред най-високите в арабския свят. Демографският преход започна по-късно в сравнение със съседните страни – тази особеност се дължи не толкова на политиката на правителството по този въпрос, колкото на последиците от рентиерската икономика, позволила донякъде населението да бъде издържано „от люлката до гроба“. За две десетилетия раждаемостта в Алжир се срина дотам, че застигна Тунис и Мароко (*вж. статията вдясно*). От 2000 г. насам обаче Алжир се развива обратно на своите съседи и отново започва да напредва. Краят на кризата и спадането на политическото насилие допринесоха за повишаване броя на браковете (341 000 брака през 2009 г. в сравнение с 280 000 през 2005 г.).

ЛИБИЯ. Слабонаселена и живееща като рентиерка, Либия преживя демографски преход, подобен на този в страните производителки на петрол от Залива. Дълго време официалната политика на раждаемост се осъществяваше успоредно с щедрото преразпределение на дивидентите от петрола. След петролния контраудар обаче, а после и международното ембарго, плодовитостта намаля и според ООН достига 2,4 деца на жена през 2010 г.

ЕГИПЕТ. Демографската му стабилност контрастира с настоящата му политическа нестабилност. Въпреки изключителната гъстота на населението, дължаща се на факта, че само 4-5% от територията е обитаема, населението продължава да нараства с 2% годишно. Високата му плодовитост не намалява, както става навсякъде другаде. Тя се задържа на около 3,25 деца на жена, или около 50% повече от Мароко и Тунис.

ЛИВАН. Със средно 1,69 деца на жена Ливан е изключение в региона. След края на Гражданската война (1975-1990 г.) демографското съперничество, наблюдавано през 60-те и 70-те години, изчезна. Макар че нивата са различни, във всички религиозни групи се забелязва еднакво поведение – от маронитите до шиитите, като се мине през гърците (православни или католици), сунитите и друзите.

планета?

Ускорено застаряване

Удължаването на средната продължителност на живота и спадът на раждаемостта поставят началото на епоха на глобално застаряване. Според ООН броят на възрастните хора през 2050 г. ще бъде 1,5 милиарда, или 16% от населението.
Източник: Организация на обединените нации

че продължава да липсва статистически инструмент. Недостиг на население или пренаселеност – битката за това кое е по-рисковано за оцеляването на човешкия род се развихря в хода на вековете.

Да броим индивидите с Малтус или да разпределяме богатствата с Маркс?

На границата между XVIII и XIX век произведението на Томас Робърт Малтус (4) бележи предел в историята на демографските теории. Населението, твърди британският икономист и пастор, се увеличава много по-бързо от производството на храни, което неизбежно води до пренаселеност и до глад в световен мащаб. Това положение или трябва бъде оставено без контрол, но последиците ще бъдат жестоки и болезнени, тъй като природата ще се заеме с премахването на *„човешкия излишък“*, или да се контролира раждаемостта, като се започне с премахването на всяка помощ за бедните, за да са по-отговорни, което означава да не се женят и да нямат деца, освен ако разполагат с необходимите средства да ги изхранват и да ги образоват. Според Малтус бързото разпространение на бедността е риск за човечеството и следователно тя трябва да бъде изкоренена.

Пиер-Жозеф Прудон му отговаря, че не съществува проблем с пренаселеността. Ако бедността се разраства, то е поради нечестната система на собственост, която дава на някои несправедлива власт над други. Карл Маркс, сам по себе си не особено заинтересован от демографския въпрос, смята Малтус за противник на работническата класа и го разглежда като *нахален шпионин на управляващата класа, греховен спрямо науката и виновен за оклеветяването на човешката раса* (5). Той го упреква, че вярва в един „принцип на населението“, едва ли не абсолютен естествен закон, валиден винаги и навсякъде, който ще доведе до по-бързо нарастване на населението, отколкото на ресурсите. *Този абстрактен закон за населението съществува само за растенията и животните, доколкото не предполага историческа намеса на човека. Това, което има значение, не е броят на човешките същества, а разпределението на богатствата* (6).

Тези дебати ще продължат до средата на XX век, време, когато човечеството започва да нараства стремглаво – 3 милиарда души през 1960 г., 6,1 милиарда през 2000 г. Това вече не е растеж, а взрив. Демографи, икономисти, географи, но също така философи, историци, етнолози и – разбира се – политици се мъчат да тълкуват явлението. На защитниците на множащия се живот, независимо от неговото качество, реалистите противопоставят необходимия контрол над зачеването. Едните отричат схващането за пренаселеност, като говорят за неравенство на развитието, а другите осъждат ужасяващата лудост на застъпниците на раждаемостта, която обрича стотици хиляди хора на гладна смърт. От 1980 г. нататък предизвикателствата, свързани с екологията и околната среда, се вземат все повече предвид.

В началото на XXI век противниците на Малтус се успокояват, като се опират на демографския преход – нивата на раждаемост се сриват навсякъде, включително в много бедните страни. Това само потвърждава *демографската революция*, спомената през 1934 г. от Адолф Ландри, който показа, че с огромното нарастване на производството на блага, проблемът за съотношението между население и ресурси е преодолян. Оттогава това, което се определя като най-благоприятно население, насочва към културното понятие за щастие, вече качествен, а не количествен критерий.

Така населението ще се установи на около 9 милиарда към 2050 г. и на 10 милиарда към 2150 г. След като тази планета по уверенията на повечето демографи ще може да изхранва 10 милиарда жители, как ще е пренаселена със седем милиарда жители? Ако на планетата има един милиард недохранени и два пъти повече бедни, не се ли дължи това в крайна сметка на лошото разпределение на ресурсите? Желателно ли е обаче да се достигне това количество? Натрупването на 10 милиарда души, дори и добре изхранвани, си остава натрупване...

През 1997 г. Салман Рушди написа едно *Писмо до шестмилиардния гражданин на света* (7), който трябваше да се роди до края на годината: *Като най-скорошния член на един изключително любопитен вид скоро ще си зададеш двата въпроса за 64-те хиляди долара* [приблизителния брутен вътрешен продукт на глава от населението в САЩ]*, които другите 5 999 999 999 си поставят от известно време насам – как стигнахме до тук? И как ще живеем в положението, в което се намираме? Ще ти внушат несъмнено, че отговорът на въпроса изначално изисква да вярваш в съществуването на едно невидимо, неизразимо Същество „там горе“, в един всемогъщ създател, който ние, бедните създания, не можем да възприемем, а още по-малко да разберем… Поради тази вяра на много страни им беше невъзможно да възпрат обезпокоителното увеличаване на числеността на човешките същества. Пренаселеността на планетата се дължи поне отчасти на лудостта на духовните водачи на човечеството. В хода на твоя живот без съмнение ще бъдеш свидетел на появата на деветмилиардния гражданин на света. И ако много хора се раждат поради религиозно противопоставяне на контрола върху раждаемостта, също така много хора умират заради религиите…*

Четиринадесет години по-късно, през 2011 г., или още по-късно, в началото на 2012 г., очакваме раждането на седеммилиардния гражданин на света. Той има седем от десет възможности да се роди в бедна страна, в бедно семейство. Писмо за добре дошъл ли трябва да му изпратим, или писмо с извинения?

(1) Аристотел, *Политика*, VII, 4, 1326 a.
(2) Пак там.
(3) Тит Ливий, *История на Рим*.
(4) Томас Робърт Малтус, *Есе върху принципа на населението*
(5) Карл Маркс, *Капиталът*.
(6) Пак там.
(7) Салман Рушди, „Представи си, че няма небе – писмо до шестмилиардния гражданин на света“, писмо до ООН, разпространено от Кристофър Хитчънс в *Подвижният атеист*. Da Capo Press, Филаделфия, 2007.

Le Monde diplomatique
Превод Зорница Павлова

арабската младеж

арабското семейство – отношенията майка-баща и родители-деца също стават „по-демократични“, което може да има единствено положителни последици в социален и политически план. Проблемите се появяват, когато в едно семейство живеят образовано дете и неграмотен, но авторитарен баща (наследство от патриархалните общества). Тогава съжителството става трудно. Тези семейни затруднения се срещат и в по-голям мащаб и могат отчасти или напълно да обяснят някои ислямистки явления.

Всеобщото образование на момчетата, а след това и на момичетата, доведе до пробуждане на съзнанията, може би дори и до известно разочарование от света и до насърчаване на секуларизацията на обществото. Младите безработни висшисти бяха първите, които се разбунтуваха. От Мароко до Йордания обаче демонстрантите са и от двата пола и принадлежат на всички възрастови и социални групи – тези бунтове, най-вече със светски характер, не са привилегия на младите.

В теорията си за „сблъсъка на цивилизациите¨ Самюел Хънтингтън приема увеличаването на дела на младите в населението като фактор за дестабилизиране на света и за развитие на ислямизма – то щяло да доведе до социални трусове, война и тероризъм (2). Следвайки тази логика, някои политолози намират причинно-следствена връзка между младежта и склонността към насилие. Основният недостатък на тази теория е, че обявява преходни данни за универсална действителност и ги приписва на цивилизацията и на религиозни фактори. Вълната младежи, появила се в период на повишена раждаемост преди 80-те години и силен спад на смъртността, е еднаква за всички арабски или мюсюлмански народи – от Мароко до Индонезия.

А демографските данни разкриват изключително разнообразни положения. В частност те показват, че младежката вълна е мимолетна. Ако следваме логиката на Хънтингтън, младежкото политическо насилие скоро би трябвало да бъде последвано от „приобщаване“ на това поколение и следователно от успокояване на обществото. Но в Мароко, Алжир и дори в Саудитска Арабия тази вълна е отминала след 2000 г. Ливан имаше най-много младежко население в разгара на гражданската си война през 1985 г., Турция през 1995 г., а Египет и Сирия – чак през 2005 г. Освен в Йемен (където спадът едва започва) и в Палестина (където той се предвижда през 2020 г.), демографският превес на младежите съвсем ще е изчезнал в близките три десетилетия и ще достигне европейските нива.

(1) Именно под перото на журналистката Ориана Фалачи, *La Rage et l'Orgueil* (Гняв и гордост), Plon, Париж, 2002.
(2) Samuel P. Huntington, *Le Choc des civilisations* (Сблъсъкът на цивилизациите) (1996), Odile Jacob, Париж, 2000.

Бейби бум

Повишената раждаемост през 70-те години на XX в. доведе до появата на младо поколение, което в множество арабски страни представляваше между 20 и 25% от населението. През 2010 г. логично тази вълна се характеризира със спад.
Източник: Обединените нации

ЙОРДАНИЯ. Въпреки големите успехи, постигнати в областта на образованието и огромотяването, страната запазва относително висок и стабилен индекс на раждаемост (над 3,5 деца на жена) от близо десетилетие. Явлението се обяснява с абсолютното онаследяване по бащина линия (патрилинейност), тоест с необходимостта да се осигури мъжки наследник, за разлика от страните от Магреб, където много двойки са се освободили от това задължение. Съперничествата на основата на вероизповедания, местоживеене или произход (палестинци или йорданци от Западния бряг) допринасят за увековечаването на високата раждаемост.

ТУРЦИЯ. С 2,09 деца на жена страната едва прекрачва прага на обновяване на поколението. С други думи, въпреки наличието на ислямистко правителство поддръжник на раждаемостта, като това на Неджметин Ербакан (1996–1997 г.), семействата свободно решават броя на децата и те избраха да го намалят. Друга илюстрация на това явление е Иран, където има ислямистки режим, но раждаемостта е още по-ниска (1,83 деца на жена).

ИЗРЕАЛ-ПАЛЕСТИНА. Голямата изненада – раждаемостта на еврейското население на Израел продължава да се увеличава с всяка изминала година (3 деца на жена), докато при палестинците в окупираните територии на Западния бряг тя не спира да спада (в това число и в Източен Йерусалим), дори в Газа, където през първата Интифада тя достигна световен рекорд. В момента там се раждат само по 3,6 деца на жена (3,1 на Западния бряг и 4,7 в Газа, според Американското бюро за преброяване). При израелските араби раждаемостта е 3,4 деца на жена и е на път да стане колкото на израелските евреи.

Le Monde diplomatique
Превод Десислава Николова

Когато косите на Китай посивеят

Макар огромното население на Китай (и най-вече хората в работоспособна възраст) да е било благоприятен фактор за икономическия динамизъм на страната, неговото относително намаляване и нарастването на броя на възрастните хора притесняват управляващите.

Изабел Атане*

Със своите 1,35 милиарда души през 2010 г., тоест всеки пети жител на планетата, Китай е най-населената държава в света. Тя ще продължи да бъде такава и през следващите двадесетина години. През 2030 г. обаче Китай изглежда ще трябва да отстъпи мястото си на Индия, която тогава ще наброява 20 милиона души повече от него. През 1950 г. населението на Китай представляваше 22% от световното население, при по-малко от 20% днес. Този относителен демографски спад отчасти се дължи на забележителния прираст на населението в някои региони на развиващия се свят, най-вече в Африка, което от 9% става 15% от световното население в периода 1950-2000 г., и в Индия – от 15% на 18%. Но това явление не се наблюдава само там.

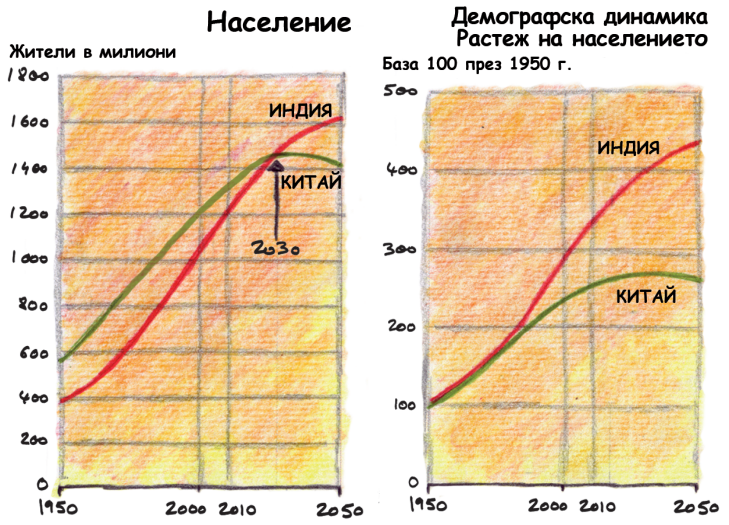
Другата причина е започналата още от 70-те години на XX век политика за ограничаване на раждаемостта – най-стриктно водената някога политика за толкова дълъг период от време. След като за около десетина години (1971-1978 г.) налага ограничението семействата да имат максимум две деца в градовете и три в селата, властта бързо радикализира своя контрол и през 1979 г. за по-голямата част от населението е установено правилото всяко семейство да има по едно дете. Навремето тази мярка е била представена като задължително условие за постигане на икономическото модернизиране, започнало от 1978 г., по времето на китайския лидер и реформатор Дън Сяопин. Тази мярка позволява да се насочат държавните средства към икономическия растеж, като същевременно се подобрява и равнището на живот.

Докато през 70-те години на XX век китайките все още са раждали средно по около шест деца, днес на жена се падат по-малко от две деца, тоест почти толкова, колкото в най-развитите страни по света. По този начин населението, което е нараствало с 20 милиона души годишно в началото на 70-те години на XX век, през първото десетилетие на XXI век бележи прираст само от 7,5 милиона души на година – тоест три пъти по-малко. Към средата на този век демографското надмощие на Китай ще залезе – 16% от световното население срещу 18% за индийския му съперник и 22% за Африка.

Досега забавянето на демографския растеж на Китай без съмнение представляваше благоприятен фактор както за икономическото развитие на страната, така и за цялостното подобряване на жизненото равнище на жителите ѝ. Така в началото на XXI век Китай се превърна в главно действащо лице на международната икономическа сцена (1). Този успех води началото си от започнатите от Дън Сяопин в края на 70-те години дълбоки реформи в системата за производство, благодарение на които производителността на труда значително се увеличи. Но този икономически преход нямаше да бъде толкова динамичен, ако не се беше ползвал от една много благоприятна демографска обстановка.

От средата на 80-те години на XX век Китай държи най-силния коз – изключителен демографски прираст. В действителност раждаемостта в страната е спаднала силно, макар че делът на възрастното население там е все още по-малък. Така през 2010 г. съотношението е 2,1 възрастни към едно икономически зависимо лице, срещу 1,3 възрастни в Япония, 1,6 – в Индия, 1,8 – в Бразилия. В настоящия момент близо 70% от китайците са в активна възраст (15-59 години), спрямо 56% при японците, 61% при индийците и 66% при бразилците. Но след 2050 г. те ще бъдат не повече от 54%, докато при най-прекия им конкурент – Индия, ще наброяват 63%.

Настоящата мощ на Китай на световната икономическа сцена обаче се дължи отчасти на този благоприятен, но временен демографски контекст. Към средата на века нейният демографски прираст ще е намалял драстично и тогава Китай ще има почти толкова зависими лица, колкото и лица в активна възраст. Съотношението ще бъде 1,1 възрастен към едно зависимо лице, тоест два пъти по-малко в сравнение с 2010 г.

КОГАТО ИНДИЯ СТАНЕ НОМЕР ЕДНО

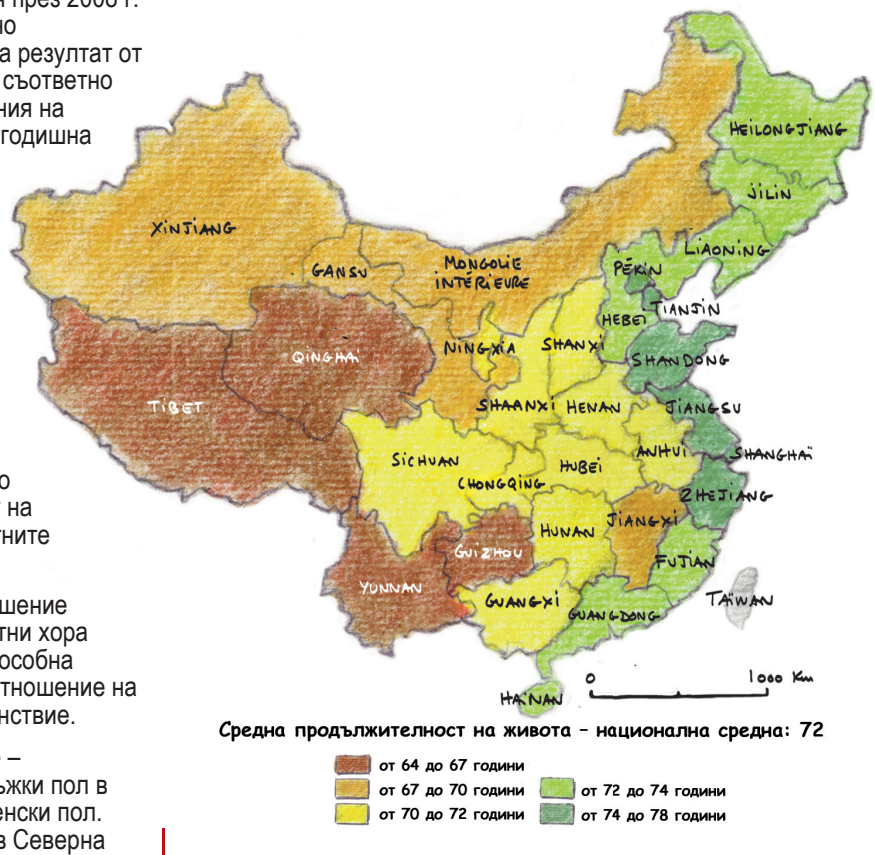
Населението на Китай и Индия съставлява повече от една трета от човечеството. Но ако демографският им динамизъм имаше еднакъв темп през 80-те години на XX век, сега „Средната империя“ изостава вследствие на провежданата авторитарна политика за намаляване на раждаемостта.
Източник: Обединените нации

Пенсионерите често са на издръжка на семействата си

Структурната промяна, която се изразява в изключително бързото застаряване на населението, се дължи повече на намаляването на раждаемостта, отколкото на нарастването на продължителността на живота. Тук става въпрос за една присъща на Китай особеност – застаряване, предизвикано изцяло от водената политика за контрол на раждаемостта. Като ограничава броя на децата, тя механично увеличава дела на възрастните хора. До 2050 г. делът на китайците на 60 и над 60-годишна възраст ще се утрои, ще достигне 31% и възрастните хора ще бъдат… 440 милиона, колкото е цялото население на Европа в момента (2). Всеки втори китаец ще бъде на възраст над 45 години, спрямо всеки четвърти през 2000 г. Тогава населението ще достигне ниво на застаряване, сравнимо с това, което се наблюдава в момента в Япония – страната с най-висок процент възрастно население в света. Това явно ще се отрази върху китайската икономика.

Държавата и обществото ще трябва да понесат едно по-голямо финансово бреме под двойното влияние на повишените разходи за пенсии и здравеопазване и намале-

*Демограф и китаист в Националния институт за демографски изследвания (INED) в Париж и най-вече автор на съчиненията *En espérant un fils... La masculisation de la population chinoise* (В очакване на момче... Преобладаващото мъжко население в Китай), INED-PUF, Париж, 2010, и *Au pays des enfants rares. Vers une catastrophe démographique chinoise* (В страната с малко деца. Пътят към една демографска катастрофа в Китай), Fayard (предстоящо публикуване), 2011.

ДЕСЕТ ГОДИНИ РАЗЛИКА МЕЖДУ КРАЙБРЕЖНИТЕ И ВЪТРЕШНИТЕ РАЙОНИ НА СТРАНАТА

Въпреки че средната продължителност на живота в национален план нараства бързо, разликите между най-богатите и най-бедните райони на Китай остават твърде отчетливи. Те достигат десет години между провинциите Гижу (във вътрешността) и Гуангдонг (по крайбрежието). В Пекин средната продължителност на живота е 78 години.
Източник: Статистически годишник на Китай от 2007 г.

Томас Робърт Малтус

Мисля, че открито мога да заявя два постулата: първо, храната е необходима за съществуването на човека, и второ – взаимното привличане между половете е необходимост и почти ще си остане такова, каквото е в момента. Бих казал, че размножителната възможност на населението е безкрайно по-голяма, отколкото възможността на земята да произвежда прехрана за човека.

Ако не бъде възпряно, населението ще се увеличава в геометрична прогресия. А прехраната ще се увеличава само като аритметична прогресия… Последиците от тези две неравни сили трябва да бъдат поддържани в равновесие чрез този естествен закон, който превръща храната в жизнена необходимост за човека.

„Есе върху принципа на населението“, 1798 г.

Пиер-Жозеф Прудон

Има само един човек в повече на земята и това е Малтус.

„Система на икономическите противоречия или философия на бедността“, 1848 г.

Речник

Намаляване на населението – по-малко раждания и повече смъртни случаи. Известно е и като естествен отрицателен прираст, тъй като броят на ражданията е по-малък от смъртните случаи. Намаляването на населението не може да предизвика обезлюдяване, ако процентът на имигрантите е висок.

Средна продължителност на живота – среден брой години, които група от хора се очаква да достигне. Така във Франция средната продължителност на живота през 1900 г. е била 45 години, век по-късно – 79 години, а през 2010 г. – 81,6 години.

Средна продължителност на живота в добро здраве – среден брой години, които група от хора може да достигне без сериозни здравословни проблеми. Във Франция средната продължителност на живота в добро здраве е 63,3 години (64,3 години за жените и 62 за мъжете).

Увеличаване на възрастното население (геронтобум)– нарастване на броя на възрастните хора на дадено население.

Демографска зима – положение, при което нивото на раждаемостта в една страна продължава да спада в края демографския преход (*вж. дефиницията на стр. 6*), докато смъртността запазва равнището си – това увеличава застаряването на населението с повече или по-малко бърз темп.

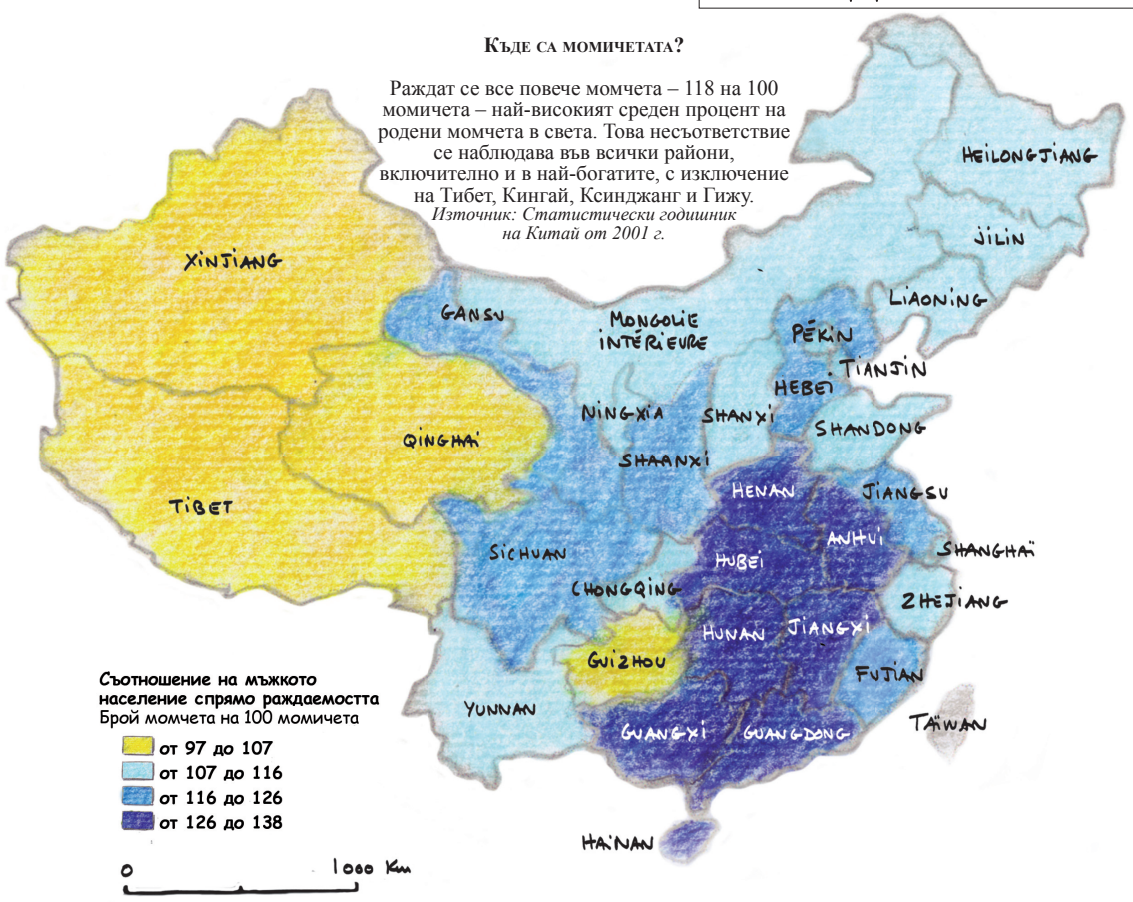
Обобщен индекс на раждаемост – статистически показател (за броя деца, които се падат на една жена), получен от сбора на нивата на раждаемост по възраст. В големите градове във Франция през 2008 г. той е 1,98 деца на една жена, или по-точно 19 882 деца на 10 000 жени. Тези данни са резултат от сумата на броя раждания, които се падат съответно на: жени на 15 годишна възраст (5 раждания на 10 000 жени на тази възраст); жени на 16 годишна възраст (19 на 10 000), на 17 годишна възраст… и се стигне до 49 годишните жени (1 раждане на 10 000).

Възрастова пирамида – представяне на разпределението по възраст и пол на дадено население. В общи линии това са две свързани графики, които разделят жените и мъжете. Вертикално са разположени дяловете по възраст, а хоризонтално – броят на населението във всеки възрастов дял. Говори се за преобърната възрастова пирамида, когато броят на децата е по-нисък (долната част на пирамидата изтънява) от броя на възрастните (пирамидата се разширява при върха).

Коефициент на пълна зависимост – съотношение на броя младежи (деца, юноши) и възрастни хора спрямо възрастното население в трудоспособна възраст. Първите зависят от вторите по отношение на осигуряване на тяхното здраве и благоденствие.

Коефициент на средното мъжко население – съотношението на представителите от мъжки пол в дадено население спрямо 100 души от женски пол. Според ООН в Европа се равнява на 93, в Северна Америка – на 97, в Индия – 107, а в Китай – 108.

Съотношение на мъжкото население спрямо раждаемостта – съотношението на всички новородени от мъжки пол спрямо новородените от женски пол в дадено население. В няколко азиатски страни (Китай, Индия...) балансът на това отношение е разклатен, поради предпочитанието към момчетата.

ните приходи от данъци. Макар че за страна като Япония, която въпреки 30% възрастно население остава третата световна икономическа сила, това може да е донякъде благоприятно, в Китай положението е по-деликатно. От една страна, японската икономика е главно икономика на услугите – в третия сектор е заето две трети (68%) от активното население (срещу 27% в Китай през 2008 г.) и той осигурява три четвърти от брутния вътрешен продукт (БВП) на страната, срещу 40% в Китай. От друга страна, в Япония, където доходите на възрастните хора се доближават до тези на активно трудещите се, застаряването е на път да се превърне в двигател на иновациите и потреблението (3). Случаят с Китай обаче далеч не е същият – стандартът на живот на възрастните хора, които масово са изключени от пенсионната система, като цяло е много нисък. Нищо или почти нищо не е направено в тази област.

Пенсионната система чрез разпределение, наследена от някогашната колективна икономика, облагодетелства само малка група хора, които в повечето случаи живеят в градовете, а отпуснатите средства осигуряват доста често само жизнения минимум. Държавата се опитва да въведе обща система за социално подпомагане, която да е от полза на всички. Някои общини вече действат в тази насока – има такива, които са успели да създадат частни структури, функциониращи благодарение на вноските на предприятията и на работниците. В страната като цяло обаче, особено в селата, това все още е предизвикателство.

До преди пет-шест години само един на четирима пенсионери е преживявал с пенсията си. Друга четвърт е продължавала да живее от доход от трудова дейност, докато останалата половина е оцелявала благодарение на някой член на семейството – често на детето си.

Съвместното съжителство на няколко поколения под един покрив, което дълго време е било единственото решение за поемане на грижите за възрастните хора, достига своите граници. Макар че през 1996 г. е приет закон, който задължава семействата (и по-специално децата) да осигуряват издръжката на своите родители, обстоятелствата днес затрудняват практическото осъществяване на тази семейна солидарност. С обръщането на възрастовата пирамида, следствие от увеличаването на продължителността на живота и от силното намаляване на броя на децата, финансовото бреме за всеки работещ става непоносимо. Как един млад китаец, още повече ако е единствено дете, би могъл да осигури със съпругата си издръжката на двама пенсионирани родители, и дори на четирима, ако броим и родителите на съпругата му? При това начинът на живот, особено в градовете, става все по-неподходящ за съвместно съжителство на няколко поколения – жилищата, които поскъпват все повече, си остават тесни, изискванията за удобства и уют се увеличават; животът става все по-скъп.

Освен това твърде често пазарът на труда принуждава младите хора да напускат родните си места, за да търсят работа. Това ги отдалечава от родителите и усложнява още повече поемането на грижите за тях. Почти всяко пето домакинство днес се състои поне от три поколения. Но дали тази традиция може още дълго да устои на принудите на съвременния живот?

Евентуалното увеличаване на пенсионната възраст, което сега е относително ниско (60 години за мъжете и 55 години за жените), е временно отхвърлено. Поне за мъжете. Правителството предвижда по-късно пенсиониране за жените, за да могат те да се изравнят със своите колеги от мъжки пол.

В по-общ план властта се опитва да се нагоди към застаряването на населението. Ако в бъдеще страната иска да запази постоянен темп на икономически растеж, тя ще трябва да реорганизира финансовата си система, за да поеме дълготрайната финансова издръжка на хората от третата възраст и да им гарантира приличен начин на живот. Без съмнение тя не би могла да се измъкне и от едно преструктуриране на икономиката, като я центрира повече върху услугите и вътрешното потребление, най-вече на възрастните хора.

По-голямата част от китайците – пощадени от политиката за едно дете

Въпреки че застаряването на населението се налага като голямо предизвикателство за китайското общество и икономика, то не е единственото. Китай трябва да се справи и с един нарастващ недостиг на жени, а властите продължават да ограничават раждаемостта. Вярно е, че днес правилото за едно дете е в сила само за 36% от семействата. В селата на деветнадесет провинции (4) те имат право на второ дете, ако първото е момиче – това засяга 53% от населението. Останалите 11%, които в по-голямата си част са семейства от етническите малцинства, могат да имат две или повече деца, независимо от пола на първото.

В действителност недостигът на жени възлиза на 60 милиона. Той е резултат от силното предпочитание на китайците към децата от мъжки пол, което понякога ги кара да се освобождават от дъщерите си било чрез аборт, било чрез неравностойно полагане на грижи след тяхното раждане, водещо често до преждевременна смърт. По този начин Китай е станал страната с най-висок процент мъжко население в света (105,2 спрямо 100 жени през 2010 г. [5]). От чисто демографска гледна точка положението на жените в Китай не може да бъде по-лошо (6).

Едно такова несъответствие между половете обаче не е никак безобидно. Най-напред с оглед на демографския прираст в най-тесен смисъл – по-малко жени днес означава по-малко раждания утре и следователно един още по-забавен прираст. Така според изчисленията към 2050 г. няма да бъдат осъществени близо 20 милиона раждания поради недостиг на жени. Тази необичайна ситуация ще принуди нарастващ брой мъже към безбрачие – между 1 и 1,5 милиона китайци годишно няма да могат да сключват брак поради липса на партньор.

Китайската икономика рискува да бъде засегната пряко. Жените преобладават силно в сферата на индустрията, която произвежда половината от богатствата. Те работят най-вече в заводите за детски играчки, текстилни продукти или дребна електроника. В областта на селското стопанство, което мъжете все повече напускат, жените днес представляват повече от две трети от работната ръка.

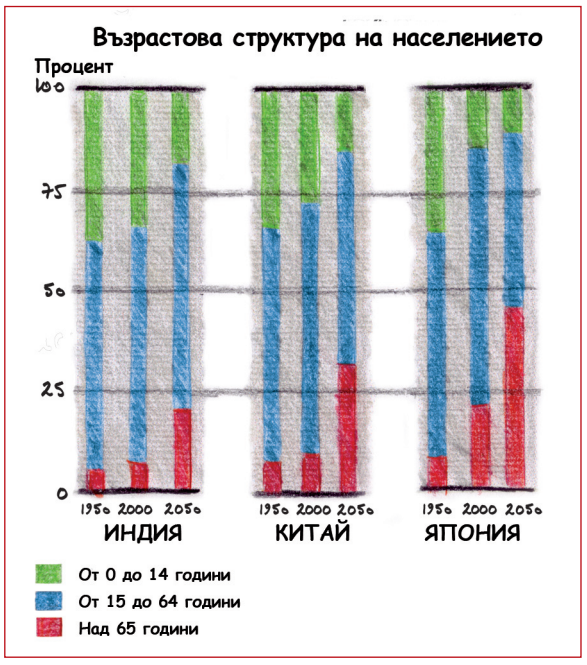
В бъдеще активното население ще бъде съставено предимно от мъже – 54% мъже на възраст между 15 и 49 години през 2050 г. спрямо 51% днес. С други думи, на пазара на труда жените от тази възрастова група ще бъдат поне със 100 милиона по-малко (7). В перспектива това би могло да доведе до липса на работна ръка в сферата на индустрията и селското стопанство.

Извън икономическите аспекти друг важен въпрос е зачитането на правата на жените и равенството между половете – проблем, останал днес относително на заден план.

Следователно през следващите десетилетия Китай ще трябва да разреши два мащабни проблема – смекчаване на последиците от застаряването на населението и справяне с мъжкия му облик. Едно глобално решение би било да се сложи край на политиката за контрол на раждаемостта. Подмладяването на възрастовата пирамида би позволило не само да се забави застаряването, но и да се намали тенденцията двойките да премахват дъщерите си и постепенно да се възпре установяването на предимно мъжко население.

Днес в Шанхай почти всеки четвърти китаец е над 60 години и в някои сектори започва да се чувства недостиг на работна ръка. Той служи за „експериментален град“. Това е единствената община в страната, която води кампании като насърчава активно част от двойките (самите те единствено дете в семейството) да имат по още едно дете. Похвално усилие... но без резултат. Раждаемостта там остава една от най-ниските в света – 0,7 деца на жена през 2005 г.!

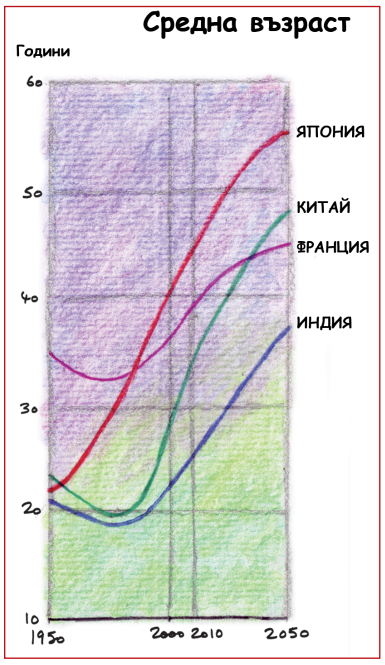
Трябва да кажем, че дори и ако контролът на раждаемостта отслабне, не е сигурно, че това ще е достатъчно, за да се овладее застаряването на китайското население. Изискванията на съвременния живот и увеличаването на разходите за образование и издръжка на децата са сериозно задължение и затова повечето двойки са принудени да се ограничават сами. Безспорно решението се корени в провеждането на дълбока реформа в системата за социално подпомагане и в икономиката, за да могат да бъдат преодолени тези нови демографски изисквания.

Японски рекорд
Близо четирима на всеки десет японци (38%) ще бъдат на 65 или повече години през 2050 г. (*графиката вляво*).

Световен рекорд
В Китай също се наблюдава процес на ускорено застаряване на населението и след няколко десетилетия средната възраст на населението (*графиката вдясно*) ще бъде по-голяма от тази на французите.

Източник: Обединените нации

(1) Вж. Martine Bulard, „Pekin cherche à concilier puissance et stabilite“ (Пекин се стреми да съчетае могъщество и стабилност), *Le Monde diplomatique*, март 2011.
(2) Извън Източна Европа
(3) Вж. Evelyne Dourille-Feer, „Demographie et dependance au Japon“ (Демография и зависимост в Япония), Институт Silver Life, Париж, 30 май 2007.
(4) В Китай има 22 провинции (Пекин счита Тайван за 23-та провинция), 5 автономни района, 4 „общини“ и два специални района.
(5) Става въпрос за средния процент на родените момчета, установен след последното преброяване на населението в Китай. Но според ООН този процент е 108 за Китай и 107 за Индия.
(6) Вж. по-точно „L'Asie manque de femmes“ (Азия изпитва недостиг на жени), *Монд дипломатик*, юли 2006.
(7) В същото време мъжете на възраст между 15 и 49 години ще намалеят само с около 80 милиона.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Галина Михова

Фредерик Дард

Раждаемостта са възпряни. Хората остаряват, без добитъкът да се подновява. Галия малко по малко ще заприлича на Рис-Оранжис. Повече майчинство, повече ясли. Ще затворят училищата, после факултетите (които господата биха превърнали в къщи за невежество). (...) Нацията ни ще загине.

„Един слон, това е измама“, 1968 г.

Алфред Сови

Проблемите на населението са толкова фундаментални, че те ще си отмъстят жестоко на тези, които ги пренебрегват.

Броят на авторите, разискващи остаряването на населението, е изключително малък. Почти никой не смее да изследва нравствените последици, защото това всява страх. Това е общо бягство, всеки се спасява сам, безкрайно малодушие.

„Остарялата Франция“, 1986 г.

Владимир Путин

Една толкова огромна страна като Русия би трябвало да има най-малко 500 милиона жители.

Речник

Демографски режим – съвкупност от характеристики на раждаемостта и смъртността в дадена страна и начинът, по който те се съчетават.

Праг на обикновено подновяване на поколенията – показател за необходимата раждаемост, за да може едно поколение да се поднови със същия брой жени тридесет години по-късно. В страните, в които детската, детско-юношеската и майчината смъртност е много слаба, този праг е 2,1 деца на жена, или малко по-нисък, както е във Франция. Когато тази смъртност остане повишена, прагът е по-висок, например, 2,2 деца в Доминиканската република, 2,4 деца в Йемен, 2,7 в Гвинея и 3,1 в Зимбабве.

Темп на естествен растеж – разлика между броя на ражданията и смъртните случаи спрямо населението за съответната година.

Ниво на смъртност – броят на смъртните случаи за определен период (обикновено година) спрямо населението през съответния период.

Ниво на детската и младежката смъртност – брой на децата, умрели преди да навършат съответно една и пет години, спрямо 1000 живородени през същия период.

Ниво на детско-юношеската смъртност – броят на хората от едно поколение, починали между една навършена година и зряла възраст, следователно деца и юноши (под двадесетгодишна възраст в общия случай), спрямо броя на ражданията в това поколение.

Ниво на майчината смъртност – брой на жените, починали в резултат на раждане или в следродилния период, спрямо 100 000 живородени през дадена година.

Ниво на раждаемост – брой на живородените по време на даден период (най-общо година) спрямо средното население за периода.

Демографски преход – период, през който едно население преминава от режим на повишена смъртност и раждаемост към режим на ниска смъртност, а после и на слаба раждаемост. Този период може да има различна интензивност и трайност. Например в Швеция преходът започва около 1815 г., за да приключи през 1965 г., период, през който населението се умножава 3,5 пъти. В Мексико преходът продължава 90 години, от 1920 до 2010 г. През този период населението се умножава повече от осем пъти.

Русия в процес на

Занижена раждаемост, висока смъртност, страх от имигранти… Русия се изправя пред демографска рецесия, потвърдена от преброяването през 2010 г. Това явление ясно показва травмата, свързана с разпадането на Съветския съюз.

Специален пратеник
Филип Декан*

НЯМА нужда да търсим примери за руската демографска криза в недостъпни региони със суров климат. На няколко часа от Москва, в област Твер (или Калинин между 1931 и 1990 г.), през последното десетилетие са отчетени над два смъртни случая на едно сполучливо раждане. Според първоначалните резултати от преброяването през есента на 2010 г. тази област вече наброява 1,32 милиона жители. За двадесет години населението ѝ е намаляло с 18%, или с над 300 000 човека.

В местния влак (електричка), идващ от Москва, възрастни самотни жени продават без разрешителни кухненски пособия, за да допълнят нищожните си пенсии. По замръзналите разливи на Волга множество рибари правят дупки в леда. И ако излизат на студа, то не е заради фолклора… Хармонията на цветовете в селата от дървени къщи контрастира рязко със строгостта на бетонните здания, обкръжаващи столицата. Голяма част от тези дървени къщи обаче отдавна са опустели: *Половината от 9 500-те села в областта са с под десет постоянни жители*, твърди Анна Чукина, географ във факултета в Твер (1).

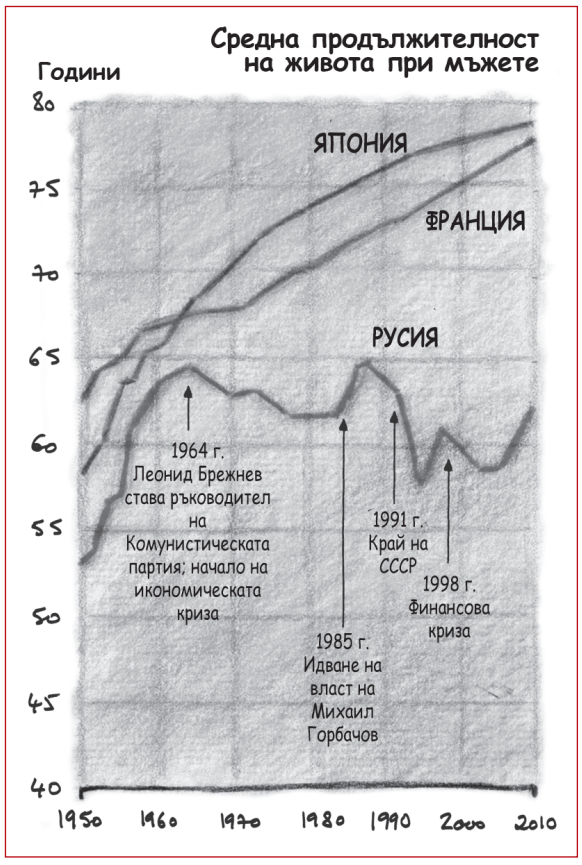
В Твер мъжете умират по-млади, отколкото в Хаити

От разпадането на Съветския съюз в края на 1991 г. насам населението на Русия е намаляло с близо 6 милиона души. Завръщането на руснаците, живели някога в „братските републики“, и положителният миграционен прираст не са успели да ограничат силно негативния естествен прираст на населението. На територия, два пъти по-голяма от Канада или Китай (и тридесет пъти от Франция), в Русия вече живеят само 142,9 милиона души (2). *Най-голямата ѝ слабост е разреденото ѝ население върху огромна територия*, потвърждава Анатоли Вишневски, директор на Института по демография към Московския държавен университет.

В най-песимистичните прогнози на Организацията на обединените нации се говори за намаляване на населението до 120 милиона жители през 2025 г. (128,7 в средно песимистичните сценарии) преди да започне един по-бърз спад. Последните усреднени прогнози на Статистическата служба на Руската федерация (Росстат) предсказват 140 милиона жители за същия период.

В годишното си обръщение пред Думата на 10 май 2006 г. бившият президент Владимир Путин определи демографията като *най-тежкия проблем* на страната и очерта три приоритета: *На първо място трябва да намалим смъртността. След това се нуждаем от адекватна имиграционна политика. И накрая трябва да повишим процента на раждаемостта.* Медиите и вземащите решения, на фона на сравнителното нехайство на народа, акцентират с консенсус върху раждаемостта, като не отбелязват противоречията в една нова Русия на дълбоки неравенства.

*Журналист

Дори посред зима из заснежените пешеходни улици на Твер или по брега на Волга се срещат много бебешки колички на колела…или на кънки. В кабинета си в отдела за обществено здраве Лидия Самочкина, отговаряща за закрилата на детето, е оптимист: *Виждаме все повече семейства с по две или три деца. От четири-пет години насам раждаемостта спря да спада. Днес икономиката се развива по-добре. Държавата и областта я подпомагат.*

Новата политика на правителството, насърчаваща раждаемостта, не пропуска да спомене възторга от „социалистическото семейство“ по съветско време. „Майчиният капитал“ (*вж. каретo по-долу*) позволява основната част от помощите да се задели за родителите в многодетни семейства. Привидно тази стратегия е плодотворна, тъй като от 2007 г. насам броят на ражданията се увеличава. Нивото на раждаемост, паднало до 8,6 на хиляда жители през 1999 г., се вдигна до 12,6 на хиляда през 2010 г. През същия период синтетичният показател за раждаемостта се е покачил от 1,16 деца на жена до 1,53.

Въпреки това демографите остават скептични. Финансовите стимули оказват влияние единствено върху плановете за зачеване. По този начин политиката на Михаил Горбачов в тази насока от края на 80-те години на XX век първо спомогна за повишаване на раждаемостта, след което настъпи подчертан спад. В дългосрочен план раждаемостта в Русия се развива както в повечето индустриализирани страни. С културната революция на контрола върху ражданията синтетичният показател на раждаемостта падна под прага за обновяване на поколенията (2,1 деца за жена) още в средата на 60-те години на XX век. Единствената разлика със Запада е слабото разпространение на контрацептивни методи: недоверието на властите към противозачатъчните хапчета беше постоянно и руските масово са прибягвали към аборт. Разрешен през 1920 г., забранен от Йосиф Сталин през 1936 г., абортът отново става законен през 1955 г., като статистиката остава в тайна до 1986 г. Въпреки това се смята, че Руската федерация е регистрирала 5,4 милиона аборта през 1965 г. До средата на 70-те години на XX век са отчетени над четири аборта на жена. Едва след края на СССР се наблюдава по-широко разпространение на противозачатъчните средства. От 2007 г. насам броят на абортите е по-нисък от броя на ражданията и продължава да спада (1,29 милиона през 2009 г.).

Ако ниската раждаемост в Русия е в унисон с тази в Европа, то високият процент на смъртност – особено сред мъжете – е своеобразен случай. С продължителност на живота 62,7 години през 2009 г. (74,6 за жените), руснаците са най-онеправдани в Европа и остават доста под средната продължителност на живота в света (66,9 години през 2008 г.). Докато от средата на 60-те години насам животът на западняците се увеличи с десет години, руснаците все още не са достигнали нивото си… от 1964 г.!

В Твер всички участници в обществения дебат предпочитат да изтъкнат изселването на младите хора в столицата (на разстояние по-малко от двеста километра) като обяснение за намаляването на населението. Наистина най-предприемчивите се отправят към Москва или Санкт Петербург в търсене на по-добра заплата и по-интересна работа. Но това преселване се компенси-

„Майчин капитал“ след второто дете

ФЕДЕРАЛНИТЕ помощи, наречени „майчин капитал“ (*материнский капитал* или *маткапитал*), са основната мярка в плана за подкрепа на семействата, майките и децата, пуснат в действие през май 2006 г. от тогавашния президент Владимир Путин. Преоценена от 1 януари 2011 г. на 365 000 рубли (9 200 евро), или средната заплата за над осемнадесет месеца, тази сума се предоставя при всяко раждане или осиновяване след второто дете. Родителите могат да я използват едва след третия рожден ден на потомството си само за някои разходи: образование, спестявания за пенсията на майката, материали за строителство или ремонт със собствени средства на основния дом. При спешен случай обаче родителите могат незабавно да използват 12 000 рубли (300 евро).

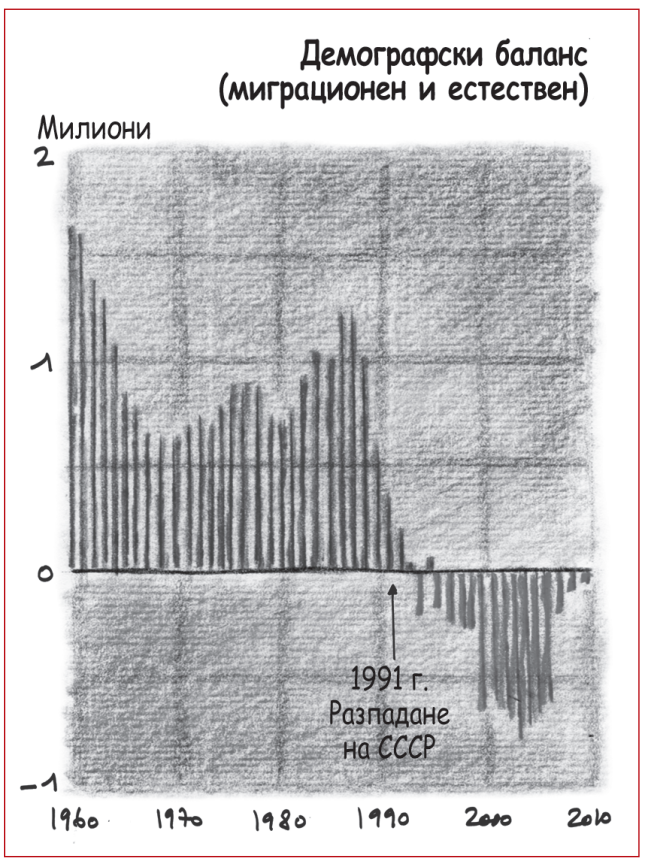
От финансовата криза през 2008 г. насам този капитал може също да послужи за изплащане на заем, независимо от възрастта на детето. *Маткапиталът* е много популярен, особено в селските райони, където представлява значителна сума, макар родителите да се оплакват от липса на гъвкавост за неговото използване.

Повечето майки също така излизат в майчинство, платено от социалната застраховка в продължение на осемнадесет месеца. Държавата им гарантира месечно обезщетение до 40% от предишната заплата с таван от 13 800 рубли (350 евро). Те могат да продължат осемнадесетмесечното си майчинство без обезщетение, но и без да губят пенсионните си права. Отскоро и бащите, а най-вече *бабушките* – бабите, могат да излизат в родителски отпуск. Традиционната роля на бабите във възпитанието на детето остава значителна, тъй като то тръгва на училище чак на 7 години. Местата в детските градини продължават да бъдат една от основните тревоги на бъдещите родители.

Тези федерални разпоредби могат да се допълват от регионални програми. Уляновска област например предоставя 100 000 рубли (2 500 евро) на жените до 35-годишна възраст с трето дете. В Твер майките, които продължават отпуска си по майчинство до три години, имат също право на безплатно професионално обучение.

Ф.Д.

обезлюдяване

ра в голяма степен от имиграцията от други области и Централна Азия. Основната причина за спада на населението в региона е именно смъртността при мъжете, чиято средна продължителност на живота (58,3 години през 2008 г.) е по-ниска от тази в Бенин или Хаити (3).

През 50-те години на XX век Русия постигна бърз напредък в борбата срещу инфекциозните болести. Благодарение на санитарния контрол, на ваксинациите и антибиотиците комунистическите държави почти бяха наваксали изоставането си спрямо западните страни при идването на власт на Леонид Брежнев през 1964 г. Оттогава насам обаче разликите непрестанно се задълбочават, до степен че стават по-значителни, отколкото в началото на XX век… Здравната система не беше приоритет за съветския режим, влязъл в период на икономически застой. Той не беше много ефикасен по отношение на модерните болести, като рака или сърдечносъдовите заболявания. Планирането наблегна повече на количеството, отколкото на качеството на лечението, а средствата, отпускани за модернизиране на оборудването и издигане на медицинските професии, бяха недостатъчни. Съветската власт се оказа неспособна да развие и отговорността на гражданите към собствената им хигиена на живот.

Завръщането на държавата позволи важен напредък

След разпадането на Съветския съюз между 1991 и 1994 г. руснаците загубиха близо седем години от средната продължителност на живота. Макар че повишаването на смъртността засегна всички бивши комунистически държави, колкото пò на изток се придвижваме, толкова по-сериозна и по дълготрайна се оказва тя. Това развитие може да се обясни само ако се върнем към хаоса от ерата на Елцин (1991-1999 г.). *Населението е преживяло шок, сравним единствено с преживяното от съветското население между 1928 и 1934 г.*, твърди Жак Сапир (4), който има предвид големия глад в Украйна. През 1998 г. брутният вътрешен продукт (БВП) представлява само 60% от този през 1991 г.; нивото на инвестициите е под 30%. Едва в края на първото десетилетие на XXI век капиталистическа Русия си възстанови приходите, равни на тези от края на съветска Русия (5).

Това е периодът на хищническо разграбване на обществените блага и обсебване на естествените ресурси в полза на малка шепа привилегировани, най-често произлизащи от бившата номенклатура. Първите управляващи – със съветници от Запада, сред които американецът Джефри Сакс или французите Даниел Коен и Кристиан дьо Боасьо (председател на Съвета за икономически анализ) – превърнаха Русия в европейската страната с най-големите и най-дълбоките в света неравенства.

Този срив беше придружен от бум на случаите на насилствена смърт. В момента по процент на самоубийства сред мъжете Русия е на второ място в света, процентът на смъртни случаи по пътищата (33 000 загинали годишно) е най-висок в Европа, както и процентът на убийствата (6). Дезориентирани, станали боязливи, руснаците изгубиха също своя „социален капитал“, своите мрежи от контакти. Русия е сред страните в света с най-малко активни членове в асоциациите. Това важи дори за спорта, обяснява Анна Пиунова, журналист в сайт, посветен на планината: *С изключение на привилегированата класа, руснаците вече не се интересуват от физическото си състояние. Русия продължава да печели медали на състезания поради елитарната си политика на ранен подбор, но масовото спортуване вече не съществува.*

В Далечния изток се води постоянна борба срещу празнотата

Водката остава най-големият обществен здравословен проблем. След ограниченията, наложени по времето на Горбачов, консумацията скочи отново през 1990 г. Според Световната здравна организация (СЗО) близо един на всеки пет мъже умира по причини, свързани с алкохола (средното ниво в световен план е един на шестнайсет). Русия е страната в Европа, където се консумират най-много концентрати в количества, които често надскачат достатъчните за напиване.

За да се осъзнае сблъсъкът на класите в нова Русия, е достатъчно да се влезе в Москва със Сапсан („Сокол скитник“) – новия руски високоскоростен влак. Докато простолюдието се блъска в разнебитените вагони на електричката, „новите руснаци“ удобно почукват с пръсти по електронните си масички, летейки със скорост 250 км/ч. За да спестите трийсет минути от пътуването, трябва да платите шест пъти по-скъпо! Докато тази нова номенклатура прекарва ваканциите си на Лазурния бряг или по брегове на Черно море, високите температури през лятото на 2010 г. в Московска област и на юг показаха неефикасността на здравната система с над 55 000 смъртни случая повече, отколкото през предишното лято.

В областта на образованието и здравеопазването „новите руснаци“ се обръщат към скъпоструващи и качествени частни услуги, докато масата хора трябва да се задоволи със силно влошения държавен сектор. В класацията на Организацията на обединените нации (ООН) по здравни показатели, които днес са по-ниски от нивото през 1970 г., Руската федерация е на 122 място.

Като замести централизираната държавна система със задължителна здравна застраховка, финансирана от вноски от заплатите, здравната реформа от 1993 г. целеше да въздейства върху хроничната липса на финансиране и разхищението. Мерки, като въвеждането на неконтролирана децентрализация и поставянето на частните застрахователни компании в конкурентна среда, се оказаха неефикасни и скъпоструващи. За да отговорят на здравните предизвикателства в съвременния свят, индустриализираните държави увеличиха обществените и частните си разходи – в повечето развити страни те надвишават 10% от БВП (11% във Франция, 16% в Съединените щати). Твърде ниски и преди 1991 г., в Русия те се сринаха до 2,7 % от БВП през 2000 г., преди да се покачат на 4,5 през 2010 г. (7).

Съвземането на икономиката през последните години и завръщането на държавата все пак позволиха известен напредък. Благодарение на конкретни програми, целящи въвеждане на по-добро покритие на територията с кардиологични грижи и спешна помощ по пътищата, сърдечносъдовите заболявания и смъртните случаи при катастрофи започват да намаляват. Детската смъртност спадна наполовина за петнайсет години и вече достига нивото на западните държави (7,5 на хиляда през 2010 г.). Перинаталният център в Твер е вече оборудван, а в момента се строи и център по сърдечносъдови болести, като в областта се предвиждат още пет такива.

В момента здравната политика преживява дългоочакваната промяна. От 1 януари 2011 г. има значителен напредък, като здравните вноски се покачват от 3,1% на 5,1% от заплатата. *Тази мярка трябва да позволи набирането на допълнителни 460 милиарда рубли* [11,5 милиарда евро] *за националния здравноосигурителен фонд. Тази сума ще послужи на първо място за възстановяване и информационно оборудване на здравните центрове, а след това за повишаване на стандартите за медицинско обслужване*, обяснява София Малявина, първи съветник на федералния министър на здравеопазването. Решаваща промяна ще бъде откриването на 500 центъра за първична диагностика. Руснаците наистина ще могат да избират личния си лекар, без да се налага да харчат цяло състояние за това.

Огромна работа остава да се свърши в областта на превантивната медицина. Медицинското обслужване по месторабота е преосмислено. Въведеният здравен паспорт позволява на юношите да си правят редовно пълни изследвания. „Здравни училища“ дават препоръки на възрастните хора. Признак за промяна в подхода е, че в края на април 2011 г. Москва беше домакин на първата световна конференция на министрите за „здравословните начини на живот и борба срещу незаразните болести“. Въпреки умножаването на програмите обаче не е ясно как здравното състояние ще се подобри без развитие на социалните условия. Намаляването на неравенствата чрез подкрепа за най-онеправданите (лица без семейства, пенсионери, селяни) и една данъчна политика, насочена към по-добро преразпределение, не изглеждат да са на дневен ред.

С изключение на няколко богати на петрол области в Западен Сибир както и Москва, увеличила населението си с над 1,5 милиона жители за двайсет години (11,5 милиона при последното преброяване), с явни амбиции за „световна столица“, единствената област, чието население нараства, е южната. Планинските народи от Северен Кавказ, които толкова плашат руснаците след войните в Чечения, са тези, които имат най-много деца.

Вечното предизвикателство за развитието на руското пространство се натъква на необходимостта икономиката да не се издържа само от петрола. Постепенното изоставяне на индустриалните стремежи заради използването на подземните богатства задълбочава неравенствата между областите, богати на естествени ресурси, и останалите. Разположена близо до полярния кръг, Мурманска област например е загубила една четвърт от населението си за двадесет години. Магаданска област, трайно белязана от лагерите за принудителен труд в Колима, е запазила само една трета от населението си от съветско време. На територия, по-обширна от тази на Европейския съюз, руският Далечен изток вече наброява само 6,4 милиона жители (-20%) и се наблюдава влошаване на *постоянната борба срещу празнотата* (8). Гъстотата на населението там не представлява дори една стотна от това в съседен Китай.

Съдбата на *моноградовете*, градове с една-единствена индустрия, също остава висяща. Решаване на проблемите със замърсяването и с остаряването на леярните на мед в Карабаш, на високите пещи в Магнитогорск или на десетките подобни градове ще изисква огромни инвестиции, до степен че редовно се говори за *масово преселване на безработните* (9) към градове с повече отрасли или към областните центрове.

Въпросът за имиграцията е белязан от двойствеността на властта, която се опитва да се справи с демографското предизвикателство, като в същото време ласкае едно затворено в етнически национализъм обществено мнение в условията на засилваща се ксенофобия. Така премиерът Путин възхвалява завръщането на „сънародниците“ и една избрана, *образована и зачитаща законите* имиграция. Но източниците на „червени крака“ (10) отдавна са изчерпани – руснаците, установени в съседните бивши съветски републики, желаещи „да се върнат в родината“, вече са го направили през 90-те години на XX век. Доброволците идват най-вече от онеправданите области в централна Азия (Узбекистан, Казахстан, Таджикистан) и Кавказ. Най-често работят в строителството и поддръжката на пътищата при трудни условия.

Русия винаги е била мултикултурна, казва Александър Верховски от Центъра за изследване на ксенофобските настроения „Сова“. *В СССР споделяхме едно и също гражданство, но също така един език и едно образование. Днес мигрантите, дори когато идват от руските републики, са все по-отдалечени от руското общество. Съществува страх, че всички, които не приличат на руснаци, са възприемани като извънземни.* Лицемерието достига връхна точка при нелегалната имиграция. Тя става обект на единодушно осъждане, без да се прави нищо за премахване на мрежите за експлоатация, нито за установяване на истинска програма за интеграция.

Руското общество не изглежда готово да започне амбициозна имиграционна политика. Инерцията на демографските явления обаче е такава, че то не може да се надява да промени развитието ѝ или да се задоволи с нейното смекчаване – трябва също да предвиди мерки за адаптиране към вътрешното обезлюдяване, което е до голяма степен необратимо.

---

(1) Вж. Александър Ткаченко, Лидия Богданова и Анна Чукина, Демографски проблеми на Тверска област (на руски език), Факултет по география в Твер, 2010.

(2) Предварителни резултати от последното преброяване от октомври 2010 г. Останалите данни за населението идват от годишните демографски справочници за Русия и от статистическата служба на Руската федерация (Росстат).

(3) Показатели на Световната банка, 2008.

(4) Jacques Sapir, *Le Chaos russe* (Руският хаос), La Découverte, Париж, 1996.

(5) Програма на ООН за развитие (PNUD), Данни на ООН.

(6) СЗО, 2009 и *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics* (Европейски статистически справочник за престъпността и наказателното правосъдие), 4 издание, Boom Juridische uitgevers, Хага, 2010.

(7) Годишен статистически справочник за общественото здраве в Русия, 2007 г., Министерство на здравеопазването, февруари 2011.

(8) Cédric Gras et Vycheslav Shvedov, „Extrême-Orient russe, une incessante (re)conquête économique“ (Руският далечен изток, непрестанно икономическо повторно завладяване), *Hérodote*, № 138, Париж, август 2010.

(9) *Moscow Times*, 17 март 2010.

(10) Pieds rouge (фр.) – червени крака; по аналогия с френския термин „pieds noirs“ (черни крака), използван за французите, които са живеели в бившите френски колонии в страните от Магреб, преди да се завърнат във Франция. – *Б.пр.*

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мила Атанасова

LE MONDE diplomatique
българско издание

Погрешни данни за населението на света

(От стр. 1)

От края на XVIII век в някои страни от северното полукълбо започна да намалява смъртността (детска, на подрастващи и майчина). През XIX век, а след това и през XX век, това явление се разпространи в южните страни (в Индия например след 20-те години на миналия век). Причините: напредъкът в медицината и фармацевтиката, развитието на хигиенната култура, техническият прогрес в земеделието, който позволи по-редовно и по-разнообразно хранене. За два века делът на новородените, които умират преди да навършат 1 година, намаля средно с 80% в света. Смъртността при малките деца и подрастващите намаля още по-чувствително, също и при родилките, което доведе до промяна в съотношението между половете: т. нар. слаб пол стана демографски по-силен.

Впрочем, възрастните хора живеят по-дълго благодарение на усъвършенстването от 1970 г. насам на медицината и на здравната инфраструктура. Освен това техническите нововъведения в редица дейности доведоха до подобряване на условия на труд. Това допринесе за увеличаване на продължителността на живота, която почти се удвои за един век (от 37 години в 1900 г. на 69 години през 2010 г.). Безпрецедентното намаляване на раждаемостта става причина за рязък демографски спад – средният годишен темп на нарастване (много страни по това време се намираха в средата на демографския си преход) падна от историческия си връх над 2% в края на 1960 г. до 1,2% през 2010 г. За петдесет години населението на света нарасна значително – от 2,5 милиарда през 1950 г. на 6,1 милиарда през 2000 година. Според осредняната прогноза на ООН се очаква то да достигне 9 милиарда до 2050 г. Трябва ли да говорим за свръхнаселеност? Ако тези 9 милиарда мигрират изцяло в Съединените щати, като превърнат останалата част от земята в пустиня, гъстотата на населението в Съединените щати пак ще бъде по-ниска от тази на областта Ил дьо Франс ...

НОВО ЯВЛЕНИЕ – XXI век ще бъде белязан със застаряване на населението. То може да се измери с увеличаването на дела на хората на възраст 65 и повече години (5,2% през 1950 г., 7,6% през 2010 г. и 16,2% през 2050 г., според прогнозите на ООН)(2) или с нарастването на средната възраст (24 години през 1950 г., 29 години през 2010 г. и около 38 години през 2050 г.)(3). От една страна, нарастването на продължителността на живота увеличава дела на третата възраст. От друга, спадът в раждаемостта намалява броя на младите хора. Тези последици са особено важни в страните с демографски застой. Това са страните, в които раждаемостта от няколко десетилетия е определено под прага на обновяване на поколенията (т. е. средно 2,1 деца на една жена). В тези държави само чувствително засилване на раждаемостта (при това без голямо забавяне, тъй като броят на жените във фертилна възраст намалява значително) или миграционни приливи на младо и плодовито население биха позволили да се достигне прага на обновяване на поколенията.

Трябва също да се държи сметка за увеличението на абсолютния брой на възрастните хора, т. нар. геронтобум – 130 милиона през 1950 г., 417 милиона през 2000 г., а през 2050 г. техният брой може да достигне 1,486 милиарда души. Разграничаването между застаряването и геронтобума позволява да се разбере различното развитие в отделните страни. В някои от тях тези две явления не се развиват по един и същи начин под влиянието например на миграционна система, внасяща младо население, което измества старото.

Урбанизацията е друго важно явление. През 2008 г. по данни на ООН (обсъждани в техните разновидности, но не в дълбочина) градското население за първи път надвишава селското (4). Това е големият парадокс на XXI век – населението на света никога не е било толкова многобройно и никога досега не е било концентрирано в толкова малки пространства: светът се „метрополизира“ неумолимо под въздействието на „трицилиндров двигател“. Първият работи за развитието на сектора на услугите в най-населените градски зони, като привлича ресурси, налични благодарение на нарасналата селскостопанска производителност. Вторият произхожда от желанията на домакинствата да разполагат с по-широк набор от възможности за работа в контекста на растящото разнообразие от професии, на доброволна или принудителна професионална мобилност или на бедност в селските райони. И на трето място, метрополиите са територии, които отговарят най-добре на създаването на „свят–пространство“, като значително улесняват контактите. Те са атрактивни, според степента на тяхната политическа значимост, която зависи от институционалния им статут (регионална или национална столица, седалище на международни публични институции), като се има предвид, че чуждите филиали на мултинационалните компании се установяват предимно в големите градове.

СТЕПЕНТА на концентрация в градовете е различна за отделните страни: в Индия 29% от населението живее в градове, в Демократична република Конго – 33%, в Германия – 73%, в Съединените щати – 79%. Факторите за това са различни. Голямата концентрация на градско население в Бразилия се дължи главно на наследството от времето на колонизацията, когато са били създадени градове, за да гарантират политическия и икономическия контрол върху територията и за да централизират изключителното право на търговия с португалската столица. Ниската концентрация в Китай в голяма степен се дължи на комунистическия режим, който дълго време беше фокусиран върху селскостопанските работници. В този смисъл Пекин с неговите 12 милиона жители е слабо населена столица, като се има предвид демографската значимост на страната. На други места конфликтите са изтръгнали селското население от корените му, като увеличават демографската тежест на градове като Богота, Аман, Калкута или Киншаса.

Силно централизирани страни, като Франция и Иран, имат градска структура, в която доминира политическата столица с всичките си функции: икономически, финансови, университетски и културни. Други страни, като Испания или Боливия, се характеризират с урбанизация, при която доминират два града (Мадрид и Барселона, Ла Пас и Санта Крус). Германия обаче е избрала създаването на по-уравновесена градска мрежа, в която множество градове са хармонично свързани в йерархия.

Текущ демографски преход в различни южни страни, демографски застой в някои северни страни, застаряване на населението, безпрецедентна урбанизация – това са очертанията на един нов демографски пейзаж. Към това се прибавя и въпросът за миграционното движение – 214 милиона души (5) живеят постоянно в страна, различна от тази, в която са родени. Тази цифра не включва нито бежанците, нито разселените.

Противно на общоприетото схващане, миграцията е редовна и постоянна. И в огромната си част законна – макар медиите да отделят прекалено голямо внимание на нелегалната миграция, статистически тя е незначителна. Историята и географията са допринесли за оформянето на двойки от страни, между които се извършва миграция. Те може да се основават на географската близост – Буркина Фасо и Кот д'Ивоар, Колумбия и Венецуела, Мексико и САЩ, Малайзия и Сингапур, Италия и Швейцария, или на обща история – Филипините и САЩ, Алжир и Франция, Индия и Обединеното кралство и др., резултат от връзки, наследени от колонизацията и увековечени юридически или фактически след деколонизацията. Икономическите фактори са главен двигател за урбанизацията, така както политическите фактори (войни, граждански конфликти и потиснически режими) тласкат към емиграция. През XIX век бедността принуждава много испанци, швейцарци и италианци да емигрират в Латинска Америка. Демографията сама по себе си е третият фактор за миграция – през XIX век поради твърде рано настъпилия спад на раждаемост Франция става единствената европейска страна, обект на имиграция. През XIX век намаляването на работоспособното население в различни развити страни подтиква към привличане на имигранти, заради липса на работна ръка, по-специално в някои зле платени дейности.

Поляризацията между страни на емиграция и страни на имиграция обаче изгуби своята състоятелност. Миграционните движения са все повече кръгообразни – Мароко например е страна за емиграция към Европа и Северна Америка, транзитна страна за населението от Южна Африка, което се насочва към Европа и в същото време страна за имиграция на населението от Южна Африка, което, без непременно да го е предвидило, преустановява там своя миграционен маршрут. По същия начин Испания е преходен емиграционен пункт в частност към северните страни или към Латинска Америка, транзитна страна за африканците, отиващи във Франция и в същото време страна обект на имиграция от Мароко, Румъния или от Южна Америка. Отвъд картографската представа, която може да се получи от равносметката на миграционните движения (представа, която скрива интензивността на имиграционните и емиграционните потоци) за всяка страна, изглежда, че днес по-голямата част от държавите изпълняват и трите функции едновременно.

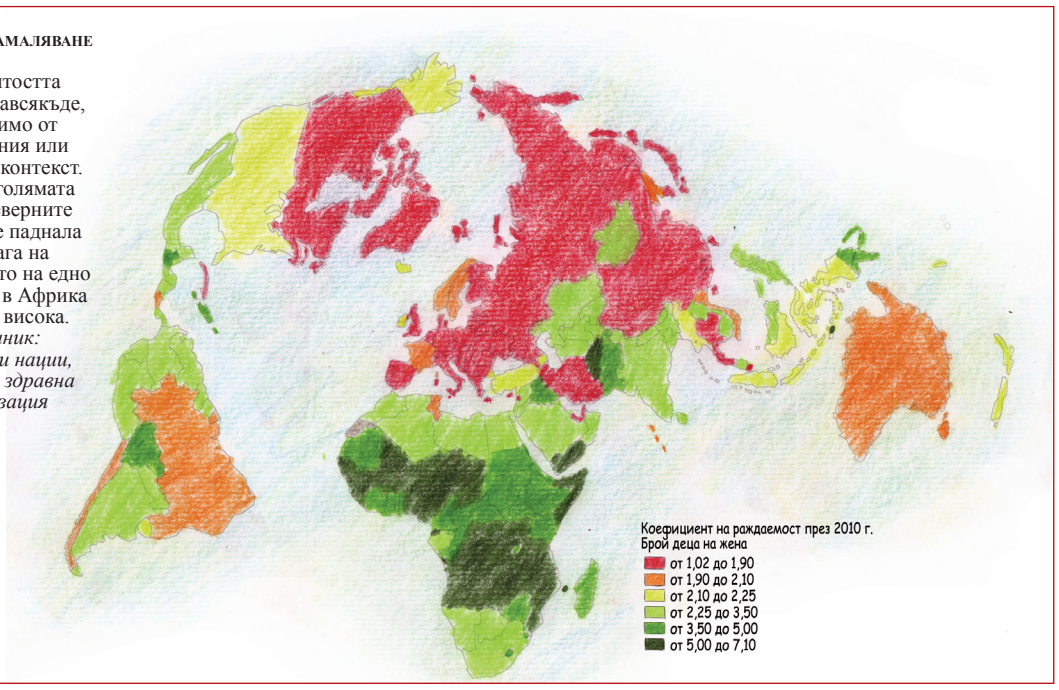
Жерар-Франсоа Дюмон

(2) Данни на ООН за разпределението на населението.
(3) *Пак там*.
(4) Вж. нашата тематична разработка „Mégapoles à l'assaut de la planète“ (Мегаполисите на път да завладеят планетата), *Le Monde diplomatique*, април 2010.
(5) Данни от „International Migration 2009“ за разпределението на населението според ООН.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Растеж и намаляване

Плодовитостта намалява навсякъде, независимо от религиозния или културния контекст. Ако в по-голямата част от северните страни тя е паднала под прага на обновяването на едно поколение, в Африка тя остава висока.
Източник: Обединени нации, Световна здравна организация

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 7 юли 2011 г.

Позиция

www.duma.bg

Интересът клати феса

Нашият премиер остава глух и сляп за нуждите на най-зле платените хора на наемния труд

Йонко БОНОВ

Нашумелият въпрос за повишаването на минималната заплата и на пенсиите говори недвусмислено за много неща, но за едно от тях направо крещи - правителството на Бойко Борисов е некадърно и трябва да си ходи. Това управление доказа недвусмислено, че се интересува искрено от бюджета на корумпирания полицейски апарат, но му е напълно безразлична съдбата на най-бедните граждани на страната. Масивният генерал, който умее да рита топка на махленско ниво, се оказва дребно човече, неспособно да води самостоятелна и градивна политика. Заслушан в гласа на големия брат от Брюксел или от Вашингтон, без да се притеснява от менторския тон, примесен с

нотки на нескривана досада

нашият премиер остава глух и сляп за нуждите на най-зле платените хора на наемния труд у нас и на творците на народни блага довчера - пенсионерите.

България затъна на последно място по производителност на труда в Европейския съюз. Същевременно тя е в групата на страните, на чиито трънливи проблеми остава закачена икономическата криза в Европа и са реална заплаха за връщането ѝ с нова сила. Впрочем някои анализатори са убедени, че кризата в България сега е в най-мрачния си вихър, който вече ни е отвял във фазата на стагфлация - с нищожен темп на икономически ръст, ниско ниво на пазарно търсене и потребление, с върваща нагоре инфлация и с увеличаваща се безработица.

Отгоре на всичко пуснатият в пространството от управляващите

евтин популизъм за нищожно увеличаване на доходите

на най-бедните звучи по-скоро като тъпашка подигравка с очакванията на хората. В медийното пространство, в кафенета, в квартални градинки и на пазарищата започнаха страстни дискусии и спорове дали само най-ниските пенсии трябва да се вдигнат, или изобщо е справедливо да се повишат всички пенсии. Президентът Първанов дори сам се върза на този жалък гербаджийски номер и публикува статия на страницата си в интернет, в която предлага в началото на юли да се индексират и увеличат всички пенсии.

"Пенсионната система става все по-несправедлива и по-неадекватна, поражда допълнителна бедност, а недоверието към нея в обществото е на рекордно ниско ниво - се посочва в изявлението на държавния глава. - Тежестта на реформите - драстичното повишаване на възрастта и стажа, ограниченията на правата, "таваните" и рестрикциите в пенсионната формула, се стоварва върху най-уязвимите - възрастните, болните и бедните, без това да води до стабилизиране на системата" - пише президентът. Тези думи щяха да звучат сериозно и убедително, ако бяха казани по принцип много по-рано като

коректив на брутална антисоциална политика

на управляващите, в стилистиката на "царят е гол". Сега излиза, че Първанов просто се е вързал на приказките на лъжливото овчарче, туряйки ненужно пръст в раната на бедните хора.

Впрочем управленческата изцепка за повишаване на минималните доходи показа, че правителството не крачи "в крак". Впрочем, явно идеята, родила нелепата ситуация, се е пръкнала най-напред в главата на Бойко Борисов, който самият не знае дали в края на краищата ще се кандидатира за президент, или не. Той обяви, че са осигурени 20 милиона лева за увеличаване на минималната работна заплата, а до броени дни щял да се реши и въпросът с повишаването на пенсиите. Прозрачен за всекиго популизъм, който обаче се оказа правене на сметка без кръчмаря Симеон Дянков, на когото очевидно не се хареса изхвърлянето на Бойко.

Проводникът на морално остарелия десен икономически догматизъм в страната ни Дянков заяви недвусмислено, че увеличаването на доходите на най-бедните щял да накърни интересите на работодателите и на

Днес и работещите не могат да се броят за заможни, пък какво остава за пенсионерите...

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

бизнеса. Добре де, след като финансовият министър толкова милее за бизнеса, грижа ли го е защо същите тези защитавани от него работодатели приемат на работа във всички отрасли хора, без да сключват трудови договори с тях и масово освобождават хора от работа, извлекли ценен опит от икономическата криза, че колкото повече изстискват труда на малцината наемници за сметка на мнозината съкратени, толкова по-висока е печалбата им?

Грижа ли го е Дянков за това, че по време на урок в горните класове на училищата в родината ни класните стаи масово са полупразни? Защо ли? Защото същите тези обгрижвани от Дянков работодатели експлоатират десетки хиляди малолетни българчета в разрез с всякакви правни и морални закони. Очевидно е, че Дянков, говорейки уж в полза за всички, всъщност защитава едностранчиво интересите на богатите работодатели. Въпреки официалната статистика, която говори, че производителността на труда се е повишила - за миналата година тя е нараснала с 6,6%, а за първото тримесечие за тази година ръстът е 4,9%, първият финансов чиновник отсече, че увеличаване на най-ниските доходи няма да има от 1 юли.

Очевидно е, че

казусът преплете интересите

на Бойко Борисов и на неговия финансов министър Дянков. Интересът, който клати феса - Бойко опита да го поклати към най-бедните избиратели. Само че Дянков се наложи без време да му коригира посоката, показвайки му, че фесът трябва да се клати на Запад, ама така, че да му видят добре размахания пискюл и отвъд Атлантическия океан. Всъщност става дума за един оръфан, мазен от стискане и мачкане фес, който на практика прилича повече на чорбаджийска кесия.

Управляващите гледат с четири очи - сакън да не излезе оттам някоя народна пара. Същевременно с щедра ръка са готови да похарчат десетки милиони за купуване на военни самолети и техника втора употреба, създадена преди повече от тридесет години. Когато става дума за прочистване на старото въоръжение от американските бази за наша сметка икономистът Дянков защо ли изобщо не е икономичен?

Брюкселски безсъници

Турски възход, гръцки фалит

Георги ГОТЕВ

Интересни съседи имаме. Напук на световната криза, Турция се радва на небивал икономически бум. В същото време нейният традиционен "вероятен противник" Гърция е пред фалит, въпреки че е член на ЕС и на еврозоната. За Турция вратите за Евросъюза са здраво залостени, но това не ѝ пречи да има икономически ръст от близо десет процента, подобен единствено на китайския. Турците живеят все по-добре. В неделя те устроиха овации на премиера си Реджеб Ердоган, когото преизбраха за трети път. В същото време площадите в Гърция са непрекъснато пълни с протестиращи, които стават все по-гневни.

Събитията в Гърция се следят с огромна тревога в Брюксел, защото те заплашват цялата еврозона и общата валута на Евросъюза. В най-лошия сценарий разпадането на еврозоната би сложило край и на евросъюза. Турция се държи джентълменски и не злорадства пред мъките на Юнанистан, както на турски се нарича западната им съседка. Анкара би могла да възприеме саркастичен тон спрямо евросъюза и да каже - не ни трябва членство в такъв провален клуб. Но вместо това Турция продължава да издига еврочленството като своя най-върховна цел, същевременно напомняйки на Европа, че е в нейна полза да се сдобие с толкова динамичен нов член.

Преди няколко месеца Париж и Рим се изпокараха заради неколкостотин имигранти от Тунис. Напук на егоизма на европейците, Турция отвори границите си за бежанците от Сирия и вече приюти над десет хиляди, без да иска външна помощ. Това беше дълбоко символичен жест. Европа изпитва панически страх от революциите в арабския свят, докато Турция гледа на тях като на възможност да увеличи влиянието си.

С поведението си Анкара демонстрира превъзходство не само пред съседите си, но пред целия Европейски съюз. Турските имперски амбиции стават все по-очевидни. Ердоган се стреми към промяна на конституцията, която да го остави на власт още 15 години начело на авторитарна президентска република.

Какви са истинските цели на Ердоган не е чак толкова трудно да се досетим. Външният министър Ахмет Давутоглу открито проповядва възстановяването на турската сфера на влияние на територията на бившата Османска империя. И няма никакво значение, че на тази територия има и една страна, която е член на Европейския съюз.

Въпреки членството в ЕС, България е в упадък, като особено тревожна у нас е демографската катастрофа. За разликите в икономическия потенциал е излишно да се говори. Турция е способна да следва икономическа стратегия в регионален план, докато в България няма дори зачатък на стратегия в национален мащаб. Културното проникване на Турция у нас е очевидно, докато възможността нашата страна да влияе на общественото мнение в най-голямата ни съседка е равна на нула. Освен това Турция говори на един глас, докато нащето общество е объркано, а премиерът ББ приказва едно сутрин, друго на обед и обратното вечер.

Слава богу че сме в ЕС, защото по-беззащитни не сме били никога. Основният ни геостратегически съюзник чичо Сам симпатизира на Анкара и този път няма да можем да викаме на помощ дядо Иван.

Наложително е бъдещето на отношенията на ЕС с Турция да бъде обсъдено на една от срещите на върха на евросъюза. Засега лидерите от ЕС отлагат темата. Преди 12 години Жак Ширак и Герхард Шрьодер дадоха обещания за бъдещо членство на Турция в ЕС, но техните наследници Никола Саркози и Ангела Меркел не възнамеряват да вървят по този път. Никой не е дефинирал каква форма и съдържание ще имат бъдещите отношения на ЕС с Турция. Не изключвам инициатива за това да се появи преди изборите във Франция идната пролет, защото Саркози би се надявал да спечели точки от твърдата си позиция.

Не е ясна и каква ще бъде турската реакция. Може да се предполага, че за да отговори на удара, Турция ще увеличи експанзията за Босна и Херцеговина, Албания и Косово, до степен, която може би ще ги откъсне от бъдещо членство в ЕС. Подобна стратегия може силно да дестабилизира и Македония и да подпали Балканите.

За съжаление, българското правителство няма интелектуалния капацитет да вникне в тези въпроси, камо ли да ги постави за обсъждане в рамките на ЕС. Освен това в ЕС никой не взема премиера ББ насериозно, а Саркози даже изглежда решен повече да не разговаря с него.

Връщам се на темата за проповядваната у нас теза, че управлението на ББ нямало алтернатива. Точно обратното, за да може държавата да запази способност да реагира адекватно в трудните ситуации, спешно ни трябва премиер с влияние в ЕС. А предстоящите президентски избори са повод всеки да си зададе въпроса: не трябва ли да изберем кандидат, който наистина може да бъде главнокомандващ?

На фокус

Пактът за стабилност е

Дянков опорочава и окарикатурява всичко, до което се докосне

Проф. Иван АНГЕЛОВ, член-кор. на БАН

Вече няколко месеца у нас се говори за така наречения пакт за финансова стабилност, предложен от Симеон Дянков. Тази идея еволюира от екзотичното предложение за промяна на преките данъци чрез референдуми до странната препоръка за квалифицирано мнозинство в Народното събрание. Основното в нея обаче се запазва - да се диктува управленско поведение по бюджетната политика на бъдещите избиратели и на излъчените от тях правителства. На неинформираните граждани се внушава, че с него ще се решат проблемите на финансовата стабилност в България. Особено ако сърцевината му се включи в конституцията.

Народното събрание и обществото ще допуснат огромна грешка, ако позволят този човек да ни разиграва с маниакалните си идеи. А народните представители, подкрепили тези идеи, ще се срамуват един ден пред обществото и децата си, че са допуснали да ги превърнат в пионки за тяхното изпълнение. Вместо да се заеме истински с извеждането на икономиката от кризата, Дянков ни занимава с поредното си недомислие. Приемането на пакта ни осъжда на това пълзенето по икономическото дъно да се удължи.

Защо възразявам срещу приемането на този пакт?

1. В преамбюла на нашата конституция е записано, че "България е демократична, правова и социална държава". Пактът за финансова стабилност противоречи на тази фундаментална разпоредба за социалния характер на държавата. В него няма нито дума за социалните цели на нашето развитие и средствата за тяхното постигане. Стремежът към балансиран бюджет и нисък държавен дълг е над всичко. Главна цел е балансираният бюджет и намалената роля на държавата, на всяка цена и по всяко време, да ограничават възможностите на правителството да реагира адекватно на вътрешни и външни шокове и да подобрява качеството на живота на хората. А като малка и отворена икономика ние сме изложени на силното влияние на такива шокове. Кой ще отговаря за това грубо нарушение на конституцията?

2. Правителството има погрешно разбиране за целите и средствата на икономическата политика и на тази основа

погрешно степенува обществените ценности

С приемането на пакта за финансова стабилност тази грешка се задълбочава. В съвременната световна следкризисна икономическа теория и стопанска практика най-важна цел е подобряването на качеството на живота на хората. Човекът е във фокуса на икономическата политика. А нейни средства са бюджетът, лихвата, валутният курс, данъците и т.н. Средствата винаги са подчинени на целта. У нас е обратното - целта е подменена със средствата. Така е и в политиката на МВФ и Световната банка. На това смесване многократно обръщат внимание нобеловите лауреати по икономика Пол Самуелсон, Джоузеф Стиглиц, Майкъл Спенс, Пол Кругман и много други световноизвестни икономисти. То беше и една от причините за световната криза.

3. В световната и българската практика много по-важни решения от векове се вземат с обикновено мнозинство: избор на управляваща партия, избор на министър-председател и на правителство, въвеждане на извънредно положение в страната, ангажиране на български войски във военни действия и т.н. Едно от малкото изключения е приемането на конституция или промени в нея. Но нима може да се сравнява по значимост приемането на конституция с решения за процента на държавните разходи в бюджета, за начина на определянето на преките данъци, за максимално допустимия бюджетен дефицит и

Този човек се изживява в ролята на месия

Снимки БГНЕС

не се спират и пред лъжата

други подобни. Разбира се, числата няма да присъстват в конституцията, но в нея ще се урежда видът мнозинство за приемане на отделни бюджетни решения! А това е едно и също.

> Със сегашните си преки данъци България е между най-антисоциалните държави в ЕС

Дянков заяви по националната телевизия на 3 юни 2011 г., че включването на такива разпоредби в конституцията е "гаранция за доброто бъдеще на българите. Гаранция, че няма да дойдат правителства, които харчат безразборно". Тези думи са провокация срещу здравия разум.

Този човек се вживява в ролята на месия. Само той може да оценява кое е добро и кое е зло. И да бди над поведението на бъдещите правителства, за да ги предпази от грешки. Има самочувствието на носител на истина от последна инстанция, на всезнаещ, всевиждащ и всемогещ, когото всевишният е упълномощил да го представлява на грешната земя и да предпазва простодушните и малоумни бъдещи правителства и техните избиратели от вредни бюджетни решения.

На фона на други държавни решения предложенията на Дянков са технически подробности, които той превръща в най-важни. Защото неговите представи за света се изчерпват с бюджета. Няма нищо по-важно от бюджетните баланси. Животът, здравето, образованието и сигурността на хората не струват нищо пред тях. Дали през последните векове световните държавници са били по-глупави от Дянков, като са вземали най-важни решения с обикновено мнозинство! Едва ли! С тази странна идея той разиграва сега българския парламент и българското общество.

4. Радетелите на пакта за финансова стабилност за да повишат убедителността на своята идея. Внушава ни се, че Германия е включила такива промени в своята конституция и благодарение на това сега излиза бързо от кризата. Това не е вярно! Тези дни наши пазарни фундаменталисти съобщиха, че Европейската централна банка и Европейската комисия настоявали финансовите ограничения да се регламентират в националните конституции. Това също не е вярно! Казва ни се, че освен в Германия така било и в Полша. Нека проверим каква е истината.

През 2009 г. е направена промяна в конституцията на Германия с внасяне на Schuldenbremse - текст за балансиран бюджет. От 2016 г. нататък федералното правителство не може да допуска бюджетен дефицит над 0,35% от БВП. А от 2020 г. нататък провинциите нямат право на бюджетни дефицити. Конституцията обаче позволява изключения при извънредни обстоятелства като природни бедствия или икономически кризи, без да определя максимуми и вземане на решения с квалифицирано мнозинство. През 2008 г. дефицитът във ФРГ е бил 1,3% от БВП, за 2009 г. - 6,0%, за 2010 г. - 3,3 %.

От горното заслужава внимание следното: Първо, законодателите дават продължително време на федералното и провинциалните правителства да се подготвят за новия режим и няма как той да е повлиял през 2010-2011 г., след като влиза в сила през 2016 г. Второ, няма ограничение за дела на държавните разходи в консолидирания бюджет, който сега е 46,6%. Трето, няма предписание, че преките данъци могат да се променят само с квалифицирано мнозинство. Четвърто, изрично се отбелязва, че при извънредни обстоятелства ограниченията могат да се превишават, без да се определят граници за това. В българския проект е предвидено новият режим да задейства от 1 януари 2012 г. и е много по-широк и по-строг от германския. А България сигурно не е по-добре подготвена за работа в такъв режим.

В глава 10 (Публични финанси) на полската конституция не е казано нищо за допустимия размер на бюджетния дефицит или на държавните разходи, освен че държавният дълг не трябва за превишава 3/5 (т.е. 60%) от годишния БВП. Бюджетният дефицит през 2010 г. е 7,9% от БВП, държавните разходи в бюджета са 45,7%, а държавният дълг - 55%.

Напоследък нашите пазарни фундаменталисти развяват плашилото за Гърция. Тук отново се използва многомерна лъжа за сплашване на неинформираните.

Първо, нашите консервативни икономисти срамежливо пропускат един важен факт: до октомври 2008 г. при управлението на консервативните правителства на Караманлис винаги е имало бюджетни дефицити между 4,2% и 9,6% от БВП. Кашата в Гърция е забъркана от тези правителства. Папандреу управлява от октомври 2008 г. През кризисната 2009 г. дефицитът беше 15,4%, през 2010 г. 10,5%. Държавният дълг на Гърция е бил 100 или повече процента през всички предкризисни години, като през 2010 г. е 142,8%. Второ, държавният дълг на България, оставен от предишното правителство, беше 15,6% от БВП, а в края на март 2011 г. е 15,3%, докато бюджетният дефицит е 4-5 пъти по-нисък от гръцкия. Нашата и гръцката ситуация са несравними. Няма основания да се очаква, че България ще изпадне в положението на Гърция. И това е резултат от политиката на няколко български правителства, а не главно на последното. Постоянното развяване на гръцкото (и на румънското) плашило в силно извратен вид е доказателство за липсата на сериозни аргументи на нашите пазарни фундаменталисти.

5. Вече 14 години България е в режим на валутен борд. При този режим държавата е лишена от парична политика. Нейните функции са поети от бюджетната политика, която има решаваща роля в управлението на икономиката. С въвеждането на пакта за финансова стабилност се прави нещо чудовищно - ограничава се ролята на бюджетната политика - този най-важен инструмент за стопанско управление. Бъдещите правителства се лишават от възможността да реагират чрез бюджета при външни и вътрешни шокове. Въвеждането на този пакт за икономиката е равнозначно на снемането на амортисьорите на автомобила. Забраните, които той налага са толкова комични, че са равностойни на забрана на бизнес цикъла. Бъдещите правителства ще носят отговорност за развитието на икономиката, но ще са лишени от инструменти за нейното управление. Ще могат да правят само това, което Дянков е благоволил да им разреши с пакта за финансова стабилност. И то за години напред. Възможна ли е по-голяма управленска глупост от тази?

Това означава обезоръжаване на държавата в управлението на икономиката и оставянето ѝ на автопилот, защото се усложняват и затрудняват процедурите за вземане на важни и спешни стопански решения. Вземането на такива решения е в плен на партийната структура на Народното събрание. Дава се

простор за диктат

на парламентарните малцинства при постигане на квалифицирано мнозинство. Това може да има тежки последствия за икономиката и държавата.

6. Със сегашните си преки данъци България е между най-антисоциалните държави в ЕС. За социалната ориентация на данъчните системи обикновено се съди по съотношението между бюджетните приходи от преки и косвени данъци. Преките данъци се плащат предимно от по-богатите, а косвените от всички. По-високият дял на косвените данъци означава, че данъчното бреме се разпределя между всички граждани, включително и най-бедните, които се

На фокус

финансова недомислие

хранят, обуват, обличат, отоплят, осветляват и пътуват, за да преживяват. Разликата в потреблението между бедните и богатите обаче е много по-малка от разликата между техните доходи.

По-високият дял на постъпленията от преки данъци означава, че бремето пада главно върху групите с по-големи доходи, а най-бедните не плащат, понеже има необлагаем минимум или плащат малко, защото доходите им са ниски. Световната история от векове е изпълнена с борба между труда и капитала за по-справедливо разпределение на доходите и на тяхното данъчно облагане. Така се е стигнало до умерено прогресивното облагане на печалбата и личните доходи, което съществува сега във всички цивилизовани държави. За съжаление България не е между тях.

По данни на изследване в Европейската комисия бюджетните постъпления от преки данъци в ЕС са 13,5% от БВП, а в България едва 6,0%. Приходите от данък върху доходите на физическите лица в ЕС са 9,5% от БВП, а в България 3,1%. Приходите от косвени данъци в ЕС са 13,4% от БВП, а в България 17,2%. Постъпленията от ДДС в ЕС са 6,9% от БВП, а в България 10,8%. Постъпленията от акцизи и потребителски данъци в ЕС са 2,5% от БВП, а в България 6,4%.

А ето и сравнения с някои страни по данъка върху доходите на физическите лица през 2010 г. Както е известно, у нас този данък е пропорционален и е 10%, в Чехия и Литва 15%, в Румъния 16%. В повечето европейски страни е умерено прогресивен, с максимални стойности: в Белгия, Дания, Холандия, Австрия и Великобритания - 50 или повече процента, във Финландия - 48,6%, в Германия - 47,5%, във Франция - 45,8%, в Италия - 45,2, в Испания - 43%, в Португалия 42%, в Словения - 41%, в Унгария - 40,6%, в Полша - 32%, и т.н.

7. Със сегашните си преки данъци България прилага най-провокативна антиевропейска политика. Това е данъчен дъмпинг спрямо развитите европейски страни. Така нашето правителство се

отказва да мобилизира собствените си ресурси,

а разчита на многомилиардни помощи от ЕС, които се набират чрез по-високо данъчно облагане в страните донори. Такава политика едва ли ще се толерира дълго от най-влиятелните страни в ЕС. Натискът за сближаване на данъчната политика в страните членки ще расте. Защитата на ниските преки данъци трудно ще устои на този натиск.

Нашите пазарни фундаменталисти ни убеждават, че ниските преки данъци трябва да се отстояват, защото били единственото ни конкурентно предимство за привличане на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Това не е сериозен аргумент, защото лошата ни инфраструктура, високият данък корупция, безнаказаната престъпност, слабата администрация, ниската трудова дисциплина, трудното намиране на квалифициран персонал, политическата лабилност в най-високите управляващи среди, неефикасната съдебна система, нестабилното законодателство и т.н. анулират тотално привлекателността на ниския корпоративен данък. Последните години го потвърдиха. Притокът на ПЧИ рязко спадна, а от началото на 2011 г. има отлив на капитали, въпреки най-ниския данък.

8. Най-бедната страна членка - България, се стреми да прилага по-строга ограничителна политика от тази, изисквана от ЕС. От доста години в ЕС има ограничения за допустимия бюджетен дефицит (3% от БВП) и за публичния дълг (60% от БВП). Предвидени са и санкции за страните нарушители. В същото време действителният среден бюджетен дефицит в ЕС беше 6,4% през 2010 г., а публичният дълг - 80,0%. Проблемът на ЕС не е в липсата на ограничители, а в неспазването им. Поради това не е нужно в България да се създават нови, още по-строги ограничители (до 2% за дефицита, до 40% за държавните разходи, 40% за публичния дълг, въвеждане на квалифицирано мнозинство за бюджетни решения) и без санкции за нарушителите, а да се спазват съществуващите.

В ЕС не се регламентират държавните разходи в консолидирания бюджет, които

Пактът бетонира бедността в бъдещето на България

средно за общността през 2010 г. са 50,3% от БВП. Пактът предвижда у нас да бъдат до 40%. Интересни са сравненията със страните членки на ЕС: в Дания те са 58,2%, във Франция - 56,2%, във Финландия - 55,1%, в Австрия и Швеция - 53,0%, в Холандия - 51,2%, в Португалия - 50,7%, във Великобритания - 50,9%, в Унгария - 48,9%, в Полша - 45,7%, в Испания - 45,0%, и т.н.

С този таван още сега се диктува на бъдещите ни правителства да заделят по-малко средства за здравеопазване, образование, наука, иновации, инфраструктура, опазване на околната среда, социални програми за застаряващото население, помощи за младите семейства, за стимулиране на раждаемостта и т.н. Без активна политика в тези области не е възможно ускорено догонващо развитие на България. И ние

се бетонираме на последното място в ЕС

за десетилетия напред.

Нашите пазарни фундаменталисти ни поучават, че с пакта за финансова стабилност се цели да не се допуска голям държавен дълг, който бъдещите поколения трябва да изплащат. Това е нова лъжа. Кой иска да трупа такъв дълг? Сегашният държавен дълг е 15,3% от БВП, при допустим таван от ЕС 60% и действителен 80%. Според Евростат лихвените плащания на България по държавния дълг през 2010 г. са 0,7% от БВП, при средно за ЕС 2,7%, за Германия 2,4%, Франция 2,6%, Великобритания 2,7%, Португалия 2,9%, Белгия 3,5%, Унгария 4,1%, Италия 4,6%, Гърция 6% и т.н. Следователно такава опасност в България няма и срещу подобен измислен противник не е нужно да създаваме измислен пакт.

9. В нашето правителство са длъжни да знаят, че ЕС е твърдо решен да задълбочава интеграцията, защото тя няма алтернатива. Полуинтегрираният Европейски съюз е обречен. Само високо интегриран той има шансове за успех в глобалната конкуренция с икономическия гигант - САЩ, с новия икономически гигант - Китай, и с бъдещите гиганти - Индия и Бразилия. В ЕС сега има само обща парична политика и частично - обща аграрна политика. Предстои труден път на интеграция във всички други области и политики, между които на първо място е бюджетната политика.

> **Няма основания да се очаква, че България ще изпадне в положението на Гърция. И това е резултат от политиката на няколко български правителства, а не главно на последното**

Многозначително е предложението на председателя на Европейската централна банка Жан-Клод Трише от 2 юни 2011 г. за създаване на министерство на финансите на Европейския съюз. Той добре разбира, че интеграцията в паричната политика изисква симетрична интеграция и в бюджетната политика. Без това общата парична политика не дава резултати и ЕС ще се движи от криза в криза, една от друга все по-остри.

Сегашните големи различия в данъчната политика между най-развитите и някои от новите членки на ЕС едва ли ще се толерират дълго в името на оцеляването на общността. Сближаването на националните данъчни политики е неизбежно. Данъчната политика на България и другите малки страни членки ще се приближава към данъчната политика на големите и най-развити страни членки, а не обратното. През близките години в Брюксел ще се вземат важни решения в тази област. Ние трябва да се готвим за тях, а не да си заравяме главата в пясъка.

10. Сегашното правителство демонстрира високомерно недоверие към всички бъдещи правителства, подозирайки ги, че ще са безотговорни прахосници. С пакта то

натрапва своите консервативни възгледи

за бюджетна политика на бъдещите правителства, независимо от желанията на избралите ги мнозинства. Приемствеността и предвидимостта е необходима и желателна, ако сегашната политика се ползваше с категорична подкрепа в обществото. Ситуацията обаче не е такава. Огромното мнозинство от хората са за умерено прогресивен данък върху доходите с необлагаем минимум, но хора като Симеон Дянков искат да запазят сегашния 10-процентен пропорционален данък и го налагат безпардонно на бъдещите правителства и мнозинства.

Сегашното правителство пристъпва всички граници на политическо благоприличие, като натрапва своите възгледи на бъдещите правителства и парламенти. Налага се принудителна приемственост в държавното управление по силно противоречиви икономически, социални и други теми. Отрича се правото на бъдещи правителства и парламенти, упълномощени от народа, да избират с нормално мнозинство подходяща бюджетна политика в съответствие с конкретните обстоятелства. Посяга се върху суверенитета на бъдещите парламенти и се деформира парламентарният характер на нашата държава. Предпоставя се, че Симеон Дянков е върхът на световната финансова мисъл и че в бъдеще не е възможно нищо по-добро от това, което той е измислил. Това е по-скоро

връх на управленско безочие

Сегашното правителство ще слезне един ден от политическата сцена и хората ще си спомнят за него с гримаса, но то се стреми към невидимо трайно присъствие в заседателната зала с наложената чрез конституцията процедура за квалифицирано парламентарно мнозинство при вземане на управленски решения. Това е политическа арогантност.

Заключение: Големият въпрос е: необходима ли е финансова стабилност и предвидимост във финансовата политика? Категоричният отговор е:ДА. Проблемът е: как тя да се осъществява в България? Отговорът е: чрез устройствения закон за бюджета със санкции за нарушителите, а не чрез конституцията без никакви санкции. Предложението на Дянков е поредното му недомислие. Този човек опорочава и окарикатурява всичко, до което се докосне. Така нареченият пакт за финансова стабилност не решава никакви бюджетни проблеми, защото те вече са решени с ограниченията, въведени от ЕС преди години и с последните решения за по-добра координация на финансовата политика в ЕС. Той поражда нови проблеми, отклонява вниманието и политическата енергия на България от най-болните текущи проблеми, създава сериозни трудности за бъдещото развитие на икономиката и за интеграцията ни в ЕС.малко средства за здравеопазване, образование, наука, иновации, инфраструктура, опазване на околната среда, социални програми за застаряващото население, помощи за младите семейства, за стимулиране на раждаемостта и т.н.”

Искам думата

Пазете подвига

Родолюбие и признателност

Катя Т. КОМИТОВА

В деня на Ботев - 2 юни, и в годината, когато цяла България тържествено отбелязва 135-годишнината от Априлското въстание, в с. Розово, община Брацигово, бе открита мемориална плоча на трима опълченци-розовци. Това бе истински празник на родолюбие и признателност. Дошли бяха наследниците им от София, Пловдив, Пещера, Брацигово, както и много местни хора.

Розово е малко село, но близостта му до революционно Брацигово допринася населението активно да участва в историческите събития и борби в името на народа и родината.

Два месеца преди Априлското въстание великият син на Брацигово и България Васил Петлешков лично учредява местен революционен комитет и води разяснителна работа сред населението.

Българското опълчение по време на Руско-турската освободителна война от 1877-1878 г. брои над 7400 души доброволци. Трима от тях са от с. Розово, тогава Чанакчиево - Ангел Дим. Гюргаков (Акробата), Димитър Ст. Златанов и Петър Илиев Сизов (Комитата).

И тримата произхождат от бедни селски семейства, растат здрави, буйни и смели, не понасят своеволията и жестокостите на турския поробител. Когато научават за българското опълчение, без колебание, без да се съобразяват с нищо и с никого, тръгват пеша и успяват да се доберат до Плоещ, където се записват и участват във военните действия от началото до края на войната.

Има тежко ранявани, лекувани в Кишинев и Одеса, а Димитър Ст. Златанов по чудо остава жив, зарит от турска грана-

та с тежки усложнения, които стават причина да бъде освободен.

Тук Петър Сизов-Комитата се запознава с Тодор Чомов от Брацигово и воюват заедно до края на войната. В жестоките неравни боеве при Стара Загора, Шейново и Шипка проявяват нечуван героизъм, храброст и себеотрицание. Комитата бил знаменосец. Тодор Чомов разказвал, че благодарение на готовността му за саможертва и притежанието на високи воински добродетели е допринесъл за разгромяването на укрепения турски лагер край с. Шейново и е успял да спаси българското население в селото. От поведението и смелостта, която проявява Ангел Д. Гюргаков по време на боевете, той получава името Акробата, т.е. ловък, сръчен, бърз, смел, енергичен, точен.

Петър Сизов за храбростта и проявената саможертва е наречен Комитата, а по-късно с царски указ фамилията му се преименува Комитови, както е и досега. Много внуци, вече и праправнуци носят техните имена.

За да не потънат имената им в забрава, инициативен комитет от наследниците им реши да се направи мемориална плоча на тримата опълченци.

Благодарение на разбирането и съдействието на общинския кмет Васил Гюлеметов и отговорността на кмета на селото Йорданка Петкова мемориалната плоча е вече реалност, а основният камък е дарение от братята Стоичко и Димитър Сендреви.

Общинският кмет Васил Гюлеметов откри мемориалната плоча, на която блеснаха строгите, смели и мъжествени образи на опълченците-герои с думите: “Тези опълченци са вашата и нашата гордост. Пазете подвига им. Останете им верни! Всеки народ трябва да знае своята история, защото народ без история няма бъдеще!”

Отец Паун освети паметника във възхвала на подвига и благослови делото им. Бяха поднесени много венци и цветя.

Заслужено право имат розовци да се гордеят с тримата опълченци. Какво поголямо доказателство за родолюбие, патриотизъм, саможертва и готовност да се биеш и умреш за свободата на родината и народа си, да оставиш дом, немощни родители, жена и дребни деца, за да тръгнеш пеша и да се добереш до мястото на опълчението. И да воюваш с високо поставената цел, че заедно с руските бойци трябва да се премахне турският ярем завинаги.

Няма по-скъпо от паметниците на признателност и почит, които напомнят за страданието и мъчението, за болката и за героичния подвиг, с които измерваме нашата духовност и величието ни като народ.

Монолог на Дядото,или 120 стиха

Лозан ТАКЕВ

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Порив светъл, от който спира в тръпка дъха...

Всяка следваща крачка
стъпало нагоре.
Всяка стъпка след стъпка
приближава върха.
Колко макове, рози!
Какво множество хора!
Порив светъл, от който
спира в тръпка дъха...

Тръгват хиляди,хиляди
макове,рози.
Пеят шапки червени
и знаменца.
На поляната горе
в историческа поза
са насядали хиляди
живи слънца.

Питаш кой ги е водил
и какво ли ги кара,
питаш кой ги е пратил
на Бузлуджа тях.
Грее в хиляди макове
истинска вяра.
Само колко години
с тях аз също вървях!

Сто и двадесет стиха
в стъпки с макове, с рози.
Сто и двайсет и първия
ни предстои.
Бях мечтател. Направих
красива прогноза.
В трудно време се правят
прогнози с мечти.

Ален мак вместо песен
ще храни душите,
а мечтите оставят
и след век семена.
Социализма, който дръзко
строихте,
ще ви връща на Бузлуджа
със знамена.

Има почва, в която
основа съм сложил,
само с няколко души,
но със много любов.
После дните мечтани
света ще тревожат,
но за тях не е всеки
на жертва готов.

Социализма, който
предадохте после,
ще остане в музей,
в исторически стих.
Само тук в планината
до вас се докосват
непродадени още
наследени мечти.

Само тук има още
и песен, и порив.
Докога ли ще пази тоя връх
песента?
Тоя връх ще остане
за хиляди хора
ален мак на живота
и вечността.

Тук аз пак ще повикам
на проверка отляво
за очакван от времето
отговор днес.
Просто имаше песен,
народ и държава.
Но е ничий изглежда
оня стар мой адрес...

Сякаш в тоя път мина
безметежна съдбата
и в метежи и битки
като сън отлетя.
Ние бяхме младежи,
бяхме истински братя -
разделихме поравно
тази наша мечта.

Ние нямахме друго -
само песен и знаме.
Аз ви дадох посока,
тон за песен и план.
Тоя път беше вяра,
и пътя към храма,
но след туй от промените
бе разпилян...

Кой мечтите на всички ни
приватизира -
построеното вчера
с искрен труд и любов!
Ален мак прецъфтява,
но той не умира.
Утре пак ще поникне,
за песен готов.

Май потъна мечтата
след луди възторзи.
И не слиза отгоре
сред вас песента.
Там останаха трепети,
макове, рози.
И е спомен май само
мил венец пролетта...

Сто и двайсет години.
Сега уморени
се изкачвате бавно
с бузлуджански стремеж...
Да се срещнете с мене
в ниви все тъй зелени
с ален мак безнадежно
и с оня копнеж...

Пак от семето никне
тихо алено цвете,
в клас приведен, наведен
приковал песента.
А защо не попеем!
Помогни ни, поете!
Да извикаме с песен
от върха пролетта.

Страницата подготви Лилия ТОМОВА

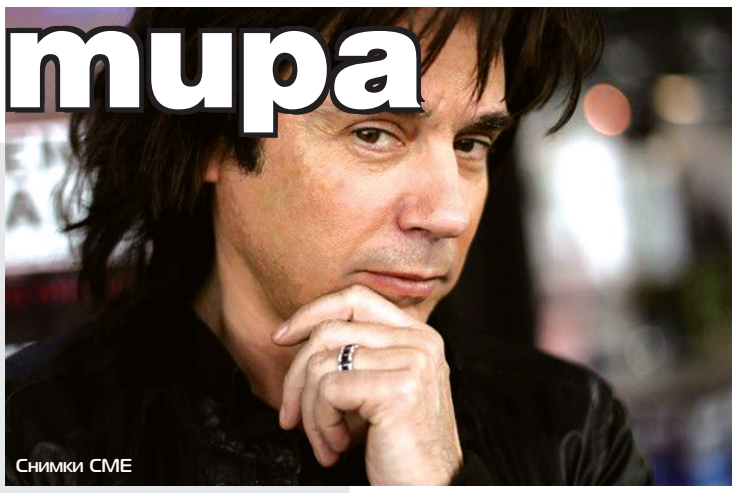
Култура

очаквайте

Мюзикълът „Стъпка напред” тръгва на национално турне

Жан Мишел Жар пристига с 40 тира

Снимки СМЕ

Бащата на електронната музика е първата световна звезда, която ще свири на „Арена София”

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Жан Мишел Жар изгрява на международната музикална сцена през 1977 г. със своя първи хитов албум “Oxygen”, който се разпродава в над 18 милиона копия в цял свят. Изключителната му съдба следва стъпките на неговия баща - Морис Жар, композитор на музиката към едни от най-известните и легендарни холивудски филми (“Доктор Живаго”, “Лоурънс Арабски” и др.). Приносът на Жан Мишел Жар за развитието на електронната музика през XX век е огромен. Със своя изключително характерен талант той представя музиката не само като поредица от отделни ноти, а като уникална комбинация от звуци. По време на следването си в Консерваторията в Париж Жар се вдъхновява да преоткрие музиката, използвайки въображението си и новите технологии. Революционният му подход към правенето на музика ражда поредица от албуми, всеки от които става номер 1 - “Oxygene”, “Equinoxe”, “Magnetic Fields”, “Zoolook”, “Rendezvous”, “Waiting For Cousteau”, или над 80 милиона албума, продадени до днес. Следвайки своя характерен музикален талант, Жан Мишел Жар създава напълно нов жанр и формат на концертите си. Спектаклите се превръщат в неповторимо звуково и визуално пиршество за сетивата. Те привличат огромен брой зрители и често подобряват рекордите на Гинес за посещаемост. Провеждат се в необикновена обстановка по повод на различни събития, маркирайки значими исторически факти. През 2009-2010 г. Жан Мишел Жар прави първото си световно турне, като всички дати в Европа са напълно разпродадени и събират най-разнообразната аудитория.

Първият артист, който ще се представи в новата зала “Арена София”, е бащата на електронната музика Жан Мишел Жар. Билетите за концерта му на 9 октомври, на цени от 40 до 100 лв., ще се продават от утре онлайн на www.ticketpro.bg, както и на касите на Тикетпро България и неговите партньори, в музикални магазини в София, Пловдив, Бургас, Велико Търново, Плевен и Варна, а от 1 август - и на касата на “Арена София”, съобщиха организаторите от “София мюзик ентърпрайсис”. Вчера те разказаха подробности за спектакъла на френската и световна звезда в една от залите за пресконференции в новата спортна зала в столицата, която ще бъде открита официално на 30 юли с контролна среща между волейболните отбори на България и Сърбия и с концертна програма с български изпълнители и състави.

Космическият спектакъл на световноизвестния композитор и изпълнител, с впечатляваща визия и светлинни ефекти, мултимедия и електронни инструменти ще бъде разположен на голяма площ. Затова и капацитетът на залата, която е подходяща за концерти и спектакли със зрители от 3000 до 16 000 души, в конкретния случай ще бъде ограничен до 10 500 души. На спортното поле ще бъдат разположени столове и няма да има правостоящи. А цялата “постановка” на имението французин ще пристигне в 40 тира. При техническите възможности и оборудване в новата зала те ще може да бъдат разтоварвани направо на терена, осведомиха от ръководството на обекта. Жар включи страната ни в европейското си турне, което започва през октомври и ще премине през Финландия, Швеция, Норвегия, Германия, Полша, Австрия и Швейцария.

Музиката на Жан Мишел Жар има много широк спектър публика, а шоуто му с бенд и грандиозни ефекти, както всички знаем, е внушително, затова изисква специални условия на представяне, отбеляза Иван Несторов-Амебата, основател и управител заедно с Димитър Ковачев-Фънки на СМЕ. По неговите думи при отличната акустика на залата и конструктивната й гъвкавост, вече ще може да бъдат достойно посрещани известни имена от световната сцена, които правят мащабни спектакли, като Роджър Уотърс, Лейди Гага, Бритни Спиърс, Риана, а също и мюзикъли от ранга на “Мама миа” и дори трупи като “Сирк дьо солей”. А заради големия й капацитет са възможни и толкова достъпни цени на билетите, ако концертът беше в зала 1 на НДК, трябваше да струват по 300 лв., отбеляза Несторов. Пушенето в залата е абсолютно забранено, влизането и излизането на зрителите ще се осъществява на две нива през 6 входа и 12 контролни пункта, има и 1950 паркоместа пред залата. А билетите ще може да се купуват и чрез електронна система с посочване на желания ред и място.

„Разметаница” с награда и наситена лятна програма

Николая ИВАНОВА

Младежкият фолклорен ансамбъл “Разметаница” при Народно читалище “Просвета” - Бобов дол, спечели специалната награда в първия Национален фолклорен конкурс “Оро се вие, цървули се кинат”, състоял се в с. Първомай, община Петрич. Със своето блестящо представяне ансамбълът спечели и комплект фолклорни костюми. Следващите прояви на “Разметаница” са участие в националния фолклорен фестивал “Слънце”, с. Дрен, на 25 юни, в международния фестивал “Пауталия” на 1 юли, в международния фолклорен фестивал “Струма пее”, с. Невестино, на 13 и 14 август, и в първия международен фестивал “Нестия”, организиран от община Сапарева баня. Ансамбълът ще участва и в международния фестивал “Мостовете на Балканите” в Република Сърбия, град Приеполе, на 2 август.

Камерън Диас пак е в Русия с нов филм

Христо СЪБЕВ, Москва

Снимка АВТОРЪТ

В края на миналата година в Москва Камерън Диас представи заедно с режисьора Майкъл Гондри, Кристоф Валц и сценариста Сет Роугън филма “Зеленият стършел” в кинотеатър “Октомври”. Сега тя идва за премиерата на новия филм-комедия с нейно участие - “Много лоша учителка”, която се състоя снощи в същия салон. Във филма тя играе ролята на учителката Елизабет, която изобщо не се вписва в общоприетата образователна система. На Камерън Диас партнират Джъстин Тимбърлейк, Джон Майкъл Хигинс и др. Филмът тръгва по екраните на Москва на 7 юли.

www.duma.bg

кратки

Фонд „13 века България” учредява отличие за роман

Националният дарителски фонд “13 века България” учредява годишната награда “Български роман на годината”, съобщи БТА. В конкурса за 2010 г. ще участват романи, издадени през 2009 и 2010 г. Жури в състав проф. Милена Цанева, проф. Милена Кирова, проф. Михаил Неделчев, проф. Цветан Ракьовски и Бойко Ламбовски ще избере измежду тях творбата, която ще получи голямата награда (11 000 лв.), художествено изработен плакет и диплом. Десетте романа-финалисти ще бъдат обявени на 11 юли. Връчването на приза на романа-победител ще бъде на 12 октомври.

Представят български поговорки във Френския институт

Премиера на “Пътуване в българските поговорки” ще се състои на 17 юни от 13 ч. във Френския институт на ул. “Дякон Игнатий” 2. Автори на книгата, издадена от изд. “Жанет 45”, са Изабел Льобастар и Жил дьо Лак.

Книжовна премиера в Дома на киното

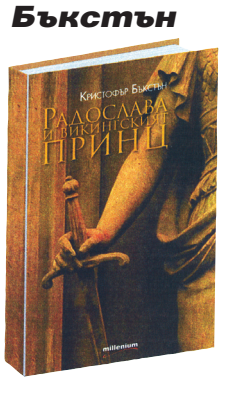

Италианският културен институт в София организира представяне на книгата на Паоло Джордано “Самотата на простите числа”. Премиерата е днес от 18 ч. в Дома на киното. Ще има прожекция на филма, заснет по романа. Събитието, на което ще присъства и самият автор, се провежда в рамките на Италианския фестивал в София, научи ДУМА от Таня Петрова.

Спектакъл в чест на Майкъл Джексън

Милена Георгиева (сопран) и Жоел Буфа (пиано) споделят в текст и музика откровенията си за Майкъл Джексън. Представлението е днес от 20.30 ч. в аулата на СУ “Св. Климент Охридски”, съобщи за ДУМА Йоана Панкова, главен координатор на Културния център на СУ. Моноспектакълът “Приказка или реалност?” е по песни от Бритън, Бърнстейн, Барбър, Гуаставино, П. Владигеров, Г. Черкин, Равел, Гранадос, Обрадорс, Пуленк, Корнголд, М. Джексън и др. Проектът събира оперна певица и концертна пианистка, които през годините не престават да се възхищават на краля на попа. По повод смъртта на неповторимия музикант двете изразяват дълбоката си почит и адмирации към него в концептуална програма. Проявата е в рамките на “Софийски музикални седмици”.

Излезе книга на Кристофър Бъкстън

Новата книга на Кристофър Бъкстън “Радослава и викингският принц” ще бъде представена днес от 19 ч. в книжарница “Хеликон” на бул. “Цар Освободител” 4. Организатор е издателство “Мениум”.

Култура

Колега открехва радиозавесата

Йордан Гайдаров разказва случки, които в епохата на компютризацията звучат неразбираемо

Христо ХРИСТОВ

Непретенциозна на външен вид книга, озаглавена “Без радио не мога” (по аналогия с песничката на естрадната прима Лили Иванова), издаде наскоро работилият цели 24 лета и зими в най-старата извънстолична радиостанция - Радио Стара Загора, Йордан Гайдаров.

В по-малко от сто странички, отпечатани върху пожълтяла вестникарска хартия, колегата е успял да щрихира десетки моменти от житиетобитието зад стените на радиостудиата, което остава непознато за слушателя.

В книжката са намерили място както имената на забравени вече редови журналисти, диктори, тонтехници, фонотекари и дори шофьори на автомобили, така и епизоди, за които не е прието да се говори “на глас”.

“В Радио Стара Загора влязох почти на момчешка възраст и излязох като зрял мъж, помъдрял от години и от... грешките си!”, споделя още на първата страница Гайдаров. След което с ръка на сърцето признава, че далеч не е безгрешник, защото не греши само онзи, дето не е работил.

Воден от вродената си чувство за историчност, авторът не пропуска да отдаде заслужена почит на хората, които от първите дни на “занаята” са му подали ръка, въвели са го постепенно из дебрите на радиожурналистиката. Разказва увлекателно случки, които днес, в епохата на компютризацията, звучат донякъде неразбираемо, но са показателни за хъса, с който се е работило. 24 часа в денонощието, 365 дни в годината. Без значение от сезона. В името на Негово Величество Слушателя, който има правото да бъде информиран. Навреме и колкото може попълно за случващото се в радиорегиона.

Авторът припомня за времето, в което живата връзка беше в основата на работата. С риск да предизвика скептични усмивки сред представителите на новото поколение радиоводещи. За които често по-важно е какво те са прочели в някой от псевдоновинарските интернет сайтове, а не какво е предложил кореспондентът от мястото на събитието.

Признавам си - лекичко позавидях на автора. За свежестта на изказа, за уловените и запазени през годините спомени. За живия и непринуден език. И най-накрая - за начина, по който, без да се натрапва, повдига крайчето на магическата завеса. Иззад която наместо дългите уши на зайчето надничат дяволито усмивките от старите магнетофонни ленти. Оцелели при традиционното “отгърмяване в изтривачката”.

Фотографско пътешествие в търсене на топлината

Марек Чарнецки

Фотоизложбите на Марек Чарнецки “Войната на медиите” и “Невидимият Торун” се откриват днес от 18 ч. в Полския институт (ул. “Веслец” 12). Проявата е в рамките на Месеца на фотографията с личното участие на автора и продължава до 28 юни.

Марек Чарнецки е дипломиран фотограф-художник. Автор е на много фотографски албуми. Работи с издателски къщи в Полша, Германия, Великобритания и Дубай. Води семинари по рекламна фотография в Русия, България, Румъния и Украйна. Има 15 самостоятелни изложби, участия в многобройни общи експозиции. От 1992 г. притежава собствено студио за рекламна и художествена фотография.

М. Чарнецки е автор на много фотографски проекти и лауреат на редица престижни награди - отличаван е четири пъти със статуетката “Оскар”, присъждана от British Institute of Professional Photography и Master Photographers Association (Великобритания). Член е на Съюза на полските фотографи-художници.

За изложбата си “Невидимият Торун” авторът споделя: “Вече съм представял панорамите на града, но, търсейки възможности и изразни средства, стигнах до извода, че ще представя Торун в снимки, направени с невидими за очите инфрачервени лъчи. Ще се отправя във фотографско пътешествие в търсене на топлината, излъчвана от града. Местата, показани с помощта на невидимото лъчение, са различни от познатите ни на дневна светлина. Топлината се появява и внезапно изчезва, оставяйки следа само върху снимката - така, както паметта запазва спомена за топлите места, както и за тези, от които лъха студ...”

МАРГАРИТА ПЕТКОВА УЧАСТВА В ПОЕТИЧНО-МУЗИКАЛЕН СПЕКТАКЪЛ В ДУПНИЦА

Николая ИВАНОВА

Впечатляваща среща с голямата поезия се състоя в оформилата се вече като културен център Жельова къща в Дупница. Известните творци Маргарита Петкова, Андрей Андреев, Петър Анастасов, Михаил Калдаръмов, Албена Величкова станаха част от поетично-музикалния спектакъл “Между теб и мен е само светлина”.

От Дупнишко се изявиха Веска Гювийска, Мариана Александрова и Станка Равелова. Маргарита Петкова бе представена от уредничката на Жельова къща Божура Кацарова, а останалите гости - от поетите-домакини. Литературната критичка Албена Величкова, която е от Дупница, но живее в София, представи авторите от града.

Актьорът Георги Костадинов изпълни колаж от стиховете на участниците в спектакъла. “Маргарита Петкова стана сензация още с първата си стихосбирка - “Дива къпина”, следват 8 поетични книги, а сборната “Бермудски триъгълник” предлага най-хубавото от тях - каза Божура Кацарова. - Петкова е забележителна жена, числи се към съсловието на различните хора. Ефектна и загадъчна е и в това й е чарът. Поетесата носи виталността на слънчев светоглед, легитимира отличителните белези на своята лична естетика. Обича да споделя чувствата си с другите - това е нейният начин да бъде щедра. Стиховете й са словесно изражение на неуловимо чувствения характер на любовта, на артистичното и психологическото откровение”, допълни Кацарова.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

С постановката “Лебедова песен” от Антон Чехов на театър “Апунти и Скарабоки” от Тренто, Италия, завърши 14-ото издание на международния младежки театрален фестивал “Време” във Враца

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 17 юни 2011 г. се навършва 1 година от деня, в който внезапно престана да тупти сърцето на скъпата ни съпруга, майка, сестра и баба

ДОЛЯ БОРИСОВА ПЕТРИНСКА

на 76 години

Годината мина, но мъката не стихва. Думите са безсилни да ни утешат. С много обич, безкрайна болка и тъга ти винаги ще живееш в нашите сърца. Жестоката съдба ни отреди да те носим в сърцата си като болка и спомен. Ти беше голям човек, с много богата душевност. Голямото ти сърце беше пълно с много любов, нежност и доброта. Човек с безкористна щедрост, раздаваща се на близките си и на добрите хора. Личност, надарена и изявена с литературни качества на педагог, литератор и поет. Дълбок поклон пред светлата ти памет!

ПОЧИВАЙ В МИР!

От близките

Възпоминанието ще се състои на 17 юни от 12.30 ч. на гробището в Долна Кремена

„Утринна звезда” събра 600 таланти в Албена

Дана РУСЕВА

Албена домакинства за първи път на IV международен фестивал на изкуствата “Утринна звезда” (до 19 юни). Събитието е под патронажа на Министерството на културата и се организира от сдружение “Арт академия “Утринна звезда” и “Албена” АД.

Фестивалът на изкуствата за деца и възрастни вече си извоюва популярност сред младежта на България - казват организаторите. Това лято в него се представят над 600 момичета и момчета. Децата се състезават в категории музика, театрално изкуство, поетичен конкурс, народни танци, мажоретни състави, класически балет, брейк, хип-хоп, стрийт денс, спортни и латиноамерикански танци, модерен балет, джаз, рокендрол, изобразително изкуство и др.

Най-добрите ще бъдат отличени от жури и ще вземат участие в гала концерт. Лауреатите от “Утринна звезда” в Банско, Ковачевци и Албена ще вземат участие в заключителен концерт в София, който ще бъде в края на годината.

Фестивалът е отворен за всички желаещи - читалища, центрове за работа с деца, младежки домове, частни школи, студия, клубове и т.н.

Участниците са разделени в 3 категории - до 12 г., над 12 г. и над 20 г. Целта на организаторите е да предоставят възможност на талантливите малчугани и възрастни да изявят пълноценно своите заложби. Развитие и популяризация на изкуствата, размяна на творческа информация, семинари за по-доброто развитие на изкуствата в България - това е целта на феста, в чиято извънконкурсна програма има часове и за бойни изкуства.

Губивреме

СКАНДИ

ГОЛЕМИ БОГАТАШИ
БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН ФОЛКЛОРЕН АНСАМБЪЛ

ИДЕИ
ЗАЕМАНЕ НА ХОРИЗОНТАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ

ОРГАН НА ЗРЕНИЕТО
ЕГИПЕТСКИ БОГ НА ИЗОБРАЗИТЕЛНИТЕ ИЗКУСТВА

УРЕДИ ЗА ГЛАДЕНЕ
ИНТРИГУВАНОСТ

ТРИТЕ ИМЕНА НА БЪЛГАРСКИ НАРОДЕН ПОЕТ И ПИСАТЕЛ
РАЗЯЖДАНЕ НА МЕТАЛ С КИСЕЛИНА

ПРЕЛЕТНА ПТИЦА
КЕРЕМИДА

РУСКИ ЖИВОПИСЕЦ
ОПЕРА ОТ ДЖ. ВЕРДИ

МЕЖДУНАР. АЙКИДО АСОЦИАЦИЯ /СЪКР./
ФРЕНСКИ ФИЗИК

НОТА

ТРИ ГРАДА ВЪВ ФРАНЦИЯ
СЪПРУГАТА НА БИВШ ПРЕЗИДЕНТ НА ФИЛИПИНИТЕ

ПЛИТКИ ГАЩЕТА
ШВЕДСКИ ХИМИК, ИЗОБРЕТИЛ ДИНАМИТА

ПЕРИОД ОТ ВРЕМЕ
ОТРИЦАНИЕ

ХУЛИГАН

БИВШ ПРЕЗИДЕНТ НА УГАНДА
ИЗРАЗЯВАНЕ НА НЕСЪГЛАСИЕ С ДАДЕНО МНЕНИЕ

МОЛДОВСКА НАЦИОНАЛНА ДРЕХА

БЕЗПРАВЕН ЧОВЕК
КОТЕ /ОБЛ./

ЛИРИЧЕСКА МОНОДРАМА ОТ Х.БЕРЛИОЗ
ВЪГЛЕДОБИВЕН ЦЕНТЪР В МОНГОЛИЯ
ЛЕКАРСТВО ПРОТИВ ГЛАВОБОЛИЕ

ДОВИЖДАНЕ

ПАРЧЕ ОТ ТЪКАН КЪМ МАЧТА НА ПЛАВАТЕЛЕН СЪД /МН.Ч./
МУЗИКАЛНА СКОБА

НЕГОЛЯМ СЪД С КАПАК

ЕСТОНСКИ ПИСАТЕЛ
ГРАД В БЕЛГИЯ

РУСКИ ВЕРТОЛЕТИ
СЕВЕРЕН ЕЛЕН

КОПРИНЕН ПЛАТ
КЛЮНОВЕ

ЛИГАВО ВЕЩЕСТВО, ОТДЕЛЯНО ОТ ЖИВИ ОРГАНИЗМИ
ТОТАЛИЗАТОР
СПОРТНИ ПЕДАГОЗИ

СЪПРУГ НА АНТИКЛЕЯ /ГРЪЦ.МИТ./
ПРАБЪЛГАРСКА ТИТЛА

ВИД ЦВЯТ
БЪЛГАРСКА РЕКЛАМНА МЕНИДЖЪРКА

ГРАД В ЮЖНА КОРЕЯ
ОБОГАТИТЕЛ НА ПОЧВАТА

ЕСТОНСКИ КОМПОЗИТОР

ПИТЕЙНИ ЗАВЕДЕНИЯ

РУСКА ИКОНОМИСТКА И МАТЕМАТИЧКА
БАЛЕТНА СТЪПКА

ЧОВЕК, ГОВОРЕЩ НЕИСТИНИ

НЕМСКИ ФОТАМАТЕРИАЛИ

ЗИМБАБВИЙСКИ ФУТБОЛИСТ
БЪЛГАРСКИ ПОПЕВЕЦ

СТРОИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ

ДЕЛИКАТЕСНО ПРЕДЯСТИЕ
ШВЕДСКИ СПОРТЕН КЛУБ

ОТРИЦАТЕЛНА ОБРАТНА ВРЪЗКА /СЪКР./
БЪЛГАРСКО ИЗДАТЕЛСТВО

ГЕРОИНЯ В ЕДНОИМ. ФРЕНСКИ ФИЛМ
ПОТВЪРЖДЕНИЕ

ИМЕНАТА НА БЪЛГАРСКИ ФИЛОЛОГ И ПЕДАГОГ, АКАДЕМИК СТАРИ АДМИНИСТРАТИВНИ ЕДИНИЦИ У НАС

ГЕРОЙ В РОМАНА "ПРЕСПАНСКИТЕ КАМБАНИ" ОТ Д. ТАЛЕВ

РЕЧНИК: Аколада, Еке, Елдев, Ецване, Ирн, "Лелио", Нкала, Оботе.

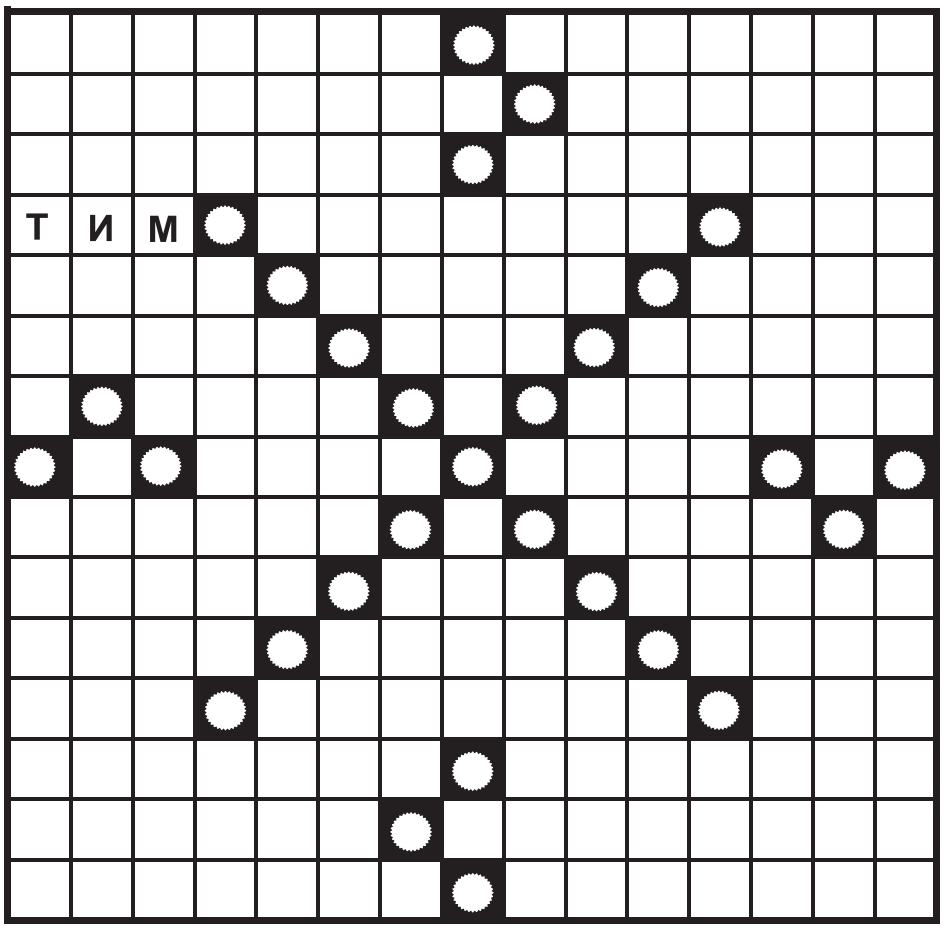
ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КОЛОДРУМ - РАЗЛИВ - ДЕЛВА - АРАБИ - НА - ПОРШЕ - СНАГА - КЕЦ - ПИА - ЛАУДА - БААЛ - МАС - КОЛИЕ - КАРЛА - КОВИЛ - ЕЛАТИВ - СИЛОМЕР - КЛАДИ - ОРАЧ - КАИ - ЕНЦА - РИБАР - БОРСА - ААВ - БОРИСЛАВА - РЕ - БДМ - ВОЛТ - ВАЗА - ИАЛ - АКАДЕМИКА - ПЯСЪК - АРИТА - РУР - АКОМ - ИНА - МИДА - ЮЛИ - МАСКА - БОЛИД - ВАРКА - КАКАО - АРМЕНКИ - КОРЕН - ТОЛДИ - ПАМЕТ - ИЛ - КИРКИ - КОЛАН - ЯМА - ГЕОРГИ ПАРЦАЛЕВ.

ОТВЕСНО: ВОДОПАДИ - ИНДИЯ - ЛАРТИГ - ЛЕРИС - ЛОБ - МАСАИ - МОРЕ - РАКИЯ - КОРАБ - ЛЪК - ВЕЛКО - ДВЕ - КОМАРОВ - КОМАНДИР - УРА! - ЛОВЕЧ - РОА - МАРКИ - САЛИР - БИЛКА - СКИ - КИ - ЕМАНУИЛ - КОСТА РИКА - ПОП - РАДЕ - КАРЛ - ДИНА - КАЛА - ПРАГА - ЕЛИСАВЕТА - КОМАР - АБА - КЛА - АВАМА - БАРЕНЦ - ЕЗИ - БААДЕ - АЗИ - МОКЕТ - КАРТИНА - АКРИЛАН - ЯЛ - ЛИНЕАЛИ - ЦАР - АУДИО - ИМЕ - ВАЦЛАВ ХАВЕЛ - РАД - ОЛАВ.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

Думите са подредени по брой на буквите и по азбучен ред. Една от думите - Тим - е на мястото си, а разположението на останалите е ваша задача:

3-буквени: Ала, Ано, Идо, Йен, Оси, Пта, Соб, Тен, Фот, Шур, Якя.

4-буквени: Анам, Анод, Волт, Емир, Идат!, Идея, Изер, Илеш, Каин, Край, Отон, Смут, Сока, Стик, Стил.

5-буквени: Авала, Акрон, Арена, Видиа, Демон, Ерида, Ерина, Народ, Нонев, Прамо, Талап, Тръни.

6-буквена: Баобаб, Енеида, Заслон, Лектор, Ликова, Овидий, Протен, Родина.

7-буквена: Артания, Базанов, Борован, Ванилин, Василев, Дамянов, Кеконен, Кранист, Лактоза, Линотип, Медиана, Оратори, Отиатър, Отомари, Параван, Реотани, Срокове, Тартини, Теофано, Толстой.

8-буквена: Антонова, Енесидем, Каменова, Секретар.

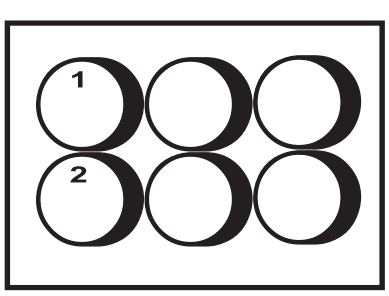
ВИЗИТКИ

ОТКРИЙТЕ ПРОФЕСИЯТА И МЕСТОЖИТЕЛСТВОТО НА ЛИЦАТА:

1. **ДЯНО О. ПЕТРОВ**
2. **СПАС ИЛЕВ ЩИТОВ**
3. **ТАСО Р. БУРГЕЛОВ**

АНАГРАМА

ВОДОРАВНО:
1. Френски кинофестивален център.
2. Водещ на кулинарното шоу "Бързо, лесно, вкусно" по БНТ 1.

Чрез разместване на 6-те букви открийте следните термини:

1. Цигански палатки.
2. Река в САЩ, Аляска.
3. Дълга блуза, носена над панталон.
4. Семейство птици от разред кълвачи.
5. Уникален екземпляр от нещо.
6. Жителки на земите около нос Туан на о.Суматра в Индонезия.
7. Обитателка на територията под връх Ниут на индонезийския остров Калимантан /разг./.
8. Привърженички на политиката на бившия генерален секретар на ООН У Тан /разг./.
9. Част от името на няколко британски футболни отбори.

СТОЯН СТОЯНОВ

Лица на БНТ се снимаха с любими детски книги

За фотосесията водещите бяха облечени в изработените за случая тениски с посланието „Аз чета, а ти?”

Альона НЕЙКОВА

Популярни водещи на БНТ подкрепиха “Малкото голямо четене”, като участваха в специална фотосесия с любимите си детски книги. Облечени в изработени за случая тениски с логото на кампанията, Поли Златарева, Радинела Бусерска, Боряна Каменова, както и техните екранни партньори Даниел Чипев, Георги Любенов и Спас Кьосев застанаха пред обектива на фотографката Рада Петкова в студио 6 на БНТ. Към тях се присъединиха и водещите на спортната новинарска емисия на медията Антония Близнакова и Камен Алипиев. Заедно с лицата на предаването “БНТ Такси” те споделиха, че ще дадат гласовете си за произведението на Астрид Линдгрен “Пипи Дългото чорапче”.

Новинарите от “По света и у нас” разказаха за любимите си детски книги, някои от които, за съжаление, не са в Топ 10 на крайната класация. Даниел Чипев заяви, че много харесва “Андерсенови приказки”, но ще гласува все пак за “Малкият принц”. А екранната му партньорка Поли Златарева се радваше, че ще може да подкрепи на финала “Карлсон, който живее на покрива”.

Радинела Бусерска се снима с “Приказки” на Оскар Уайлд и сподели, че въпреки някои тъжни моменти в книгата, пооръфаното томче е сред любимите четива и на дъщеря й. Но тъй като не може да гласува за някое от произведенията на известния писател, новинарката се надява, че ще спечели “Малкият принц” на Екзюпери. Георги Любенов пък държеше в ръка “Приключенията на Лукчо” и даде шеговито обяснение защо книгата не успя да се пребори за финалната надпревара. Според най-новото попълнение в новинарския екип на БНТ страхът на хората от тъжноизвестната бактерия еширихия коли е попречил зеленчуците от произведението на Джани Родари да се класират в Топ 10. Георги Любенов като истински патриот обеща да подкрепи на финала “Патиланско царство” на Ран Босилек.

Всички водещи на БНТ не само бяха облечени в тениски с посланието “Аз чета, а ти?”. Лицата на медията се обединиха около тезата, че четенето е най-голямото богатство на света и призоваха малки и големи да продължават да гласуват и подкрепят любимата си детска книга.

Финалът на предаването, както ДУМА писа, е на 23 юни, четвъртък. Дотогава тези, които обичат четенето, може да гласуват на интернет сайта на предаването malkotochetene.bnt.bg, с писма, както и със sms-си на 18510.

Вицове

Блондинка превишава скоростта. Спира я полицайка, която също е руса.

- Може ли да видя книжката ви? - пита тя.

Блондинката започва трескаво да търси в чантата си:

- А как изглежда книжката?

- Това е четириъгълен предмет, на който има и снимка.

Най-накрая блондинката намира четириъгълното си дамско огледалце в чантата и го подава.

Полицайката го поглежда, връща го на блондинката и казва:

- Всичко е наред! Не знаех, че сте полицай!

АСЯ АНАСТАСОВА, състезателка по синхронно плуване
БОЙКА ВЕЛКОВА, актриса
КИРИЛ КАДИЙСКИ, поет
ЛИЛЯНА БАРЕВА, оперна певица
МИЛЕНА АТАНАСОВА, актриса
МИРОСЛАВА РАДЕВА, социолог
МИХАИЛ МИКОВ, народен представител
НИКОЛАЙ СЛАТИНСКИ, експерт по национална сигурност
ПАВЕЛ НАЙДЕНОВ, бизнесмен
Доц. д-р СВЕТЛА ТОШКОВА, началник на кабинета на вицепрезидента Ангел Марин
СИМЕОН САКСКОБУРГГОТСКИ, политик
СВЕТЛАНА ДОНЕВА, примабалерина

Алекс Сърчаджиева реши да търси жени за фермери

Актрисата Алекс Сърчаджиева ще бъде водеща на най-новото предаване “Фермер търси жена”. След провеждането на кастинги из цяла България и срещи с хиляди ергени вече са избрани десетимата, които ще имат уникалния шанс да срещнат своята голяма любов в ефира на Нова ТВ. Кои са те и какви са техните съдби - зрителите ще разберат тази неделя, 19 юни, от 22 ч., когато ще се излъчи пилотният епизод на предаването. След като всички жени от страната видят избраните фермери, те ще могат да кандидатстват за своите фаворити. Само 25 от тях обаче ще получат шанса да се борят за сърцата на десетимата ергени в ефира на най-позитивното риалити у нас този сезон.

В търсенето на най-подходящия участник в шоуто е взела участие и София - няколкомесечната дъщеря на Алекс Сърчаджиева

Над 2000 км са изминали Алекс Сърчаджиева и екипът на шоуто, за да се срещнат с най-добрите български кандидати за шоуто. Ферми за крави, кокошки, пъдпъдъци, червеи и дори за отровни змии са само част от местата, които те са посетили в търсене на 10-те най-подходящи участници.

“Любопитно ми е да разбера и какво кара хората да търсят своята половинка по този начин”, така Алекс обяснява решението си да стане лице на шоуто.

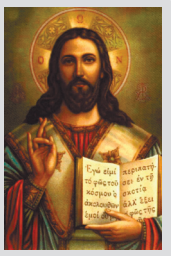
ИЗВЕСТНИ ПИСАТЕЛИ ЩЕ БЕРАТ ЧЕРЕШИ

Христо ХРИСТОВ

Двама изтъкнати автори на издателска къща “Захарий Стоянов” ще участват в традиционните празници на черешата, организирани от община Павел баня през този уикенд. Освен че ще представят премиерно новите си книги, писателите ще се включат и в ритуала по черешобера. Първи кошницата ще напълни колумнистът на ДУМА Веселин Стоянов. Той е автор на романа “Седем пиеси към един реквием”, посветен на починалия пианист Васил Генов. По книгата вече е заснет и филм. Към Веселин Стоянов ще се присъедини д-р Димитър Няголов, написал “Небето на костенурките”. Мястото на явката е известната Джананова къща в село Габарево, а домакин ще бъде литературният критик и директор на издателството Иван Гранитски. За да бъде черешоберът по-спорен, ще свири оркестър “Калофер”, а прочутият местен кукерски състав ще представи езически танци. Над 3500 дка черешови градини са засадени в Павелбанско, като 2000 от тях са в землището на Габарево. Близо 20 т череши дневно се набират от 130-те хиляди дръвчета, сред които познавачите разпознават 16 сорта.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

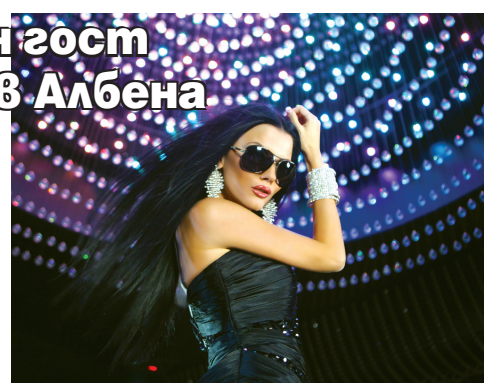
16

Св. чудотворец Тихон, епископ Аматунтски († 425)

Св. Тихон се родил в Кипърския град Аматун. Той бил възпитан от благочестивите си родители в Христовата вяра и научен на Свещеното Писание. Понеже още от младост проявил голямо усърдие към Божията служба, бил ръкоположен за дякон от Аматунския епископ Мемнон, а по-късно - след смъртта на Мемнона - единодушно бил избран на негово място. В това време в Кипър имало още езичници, но св. Тихон усърдно проповядвал словото Божие и обърнал мнозина към истината. Той починал в дълбока старост през V век, прославен от Бога с чудотворна сила.

Теодора е специален гост на „Модна фиеста” в Албена

Фолк дивата Теодора е специален гост на тазгодишната “Модна фиеста” в Албена, която се провежда до 19 юни. Красивата изпълнителка на Diapason Records ще гостува на престижния форум за четвърта поредна година. Певицата с найсините очи в поп-фолка отмени всичките си ангажименти, за да стане част от модното събитие.

“Благодаря на продуцентката Мариана Аршева, която много харесвам и уважавам, че ме покани. В Албена винаги преживяването е невероятно, показват се всички нови тенденции и последните колекции на водещите модни къщи. И тъй като много се интересувам от мода, ще ми бъде изключително интересно да наблюдавам дефилетата”, сподели Теодора.

Изпълнителката на “Лоша като тях” не крие, че не само влечението й към фешън тенденциите са причината да посети модния форум. Хубавицата признава, че винаги си тръгва, заредена с положителна енергия и много приятни спомени от гостуването си на “Модна фиеста”.

“Всяка година си правим страхотен купон. Събират се много различни и готини хора, създават се нови приятелства и най-важното - всички страхотно се забавляваме”, не пести суперлативи поп-фолк дивата.

И този път Теодора ще се погрижи за доброто настроение на присъстващите на фешън събитието, като изпълни актуалните си хитове.

Рок фестивалът в Банкя се отменя

По независещи от “Болкън ентъртейнмънт” причини и след инструкция от притежателя на лицензa за Sonisphere за територията на България се обявява, че фестивалът, планиран за 21 юни на Националния хиподрум Банкя, е отменен. Пълната цена на билетите вече се възстановява на всички, които са си ги купили, в съответните каси на Eventim. Стойността на пропуските за фестивала, придобити онлайн, ще се връща в централния офис на компанията в София на ул. “Доспат” 43. Тези, които нямат възможност да отидат там лично, може да пишат на имейл info@eventim.bg, за да получат повече информация за различните възможности за възстановяване на сумата. Краен срок за връщане на билетите е 15 юли.

Организаторите се извиняват на рок феновете за неудобството.

ХЮ ХЕФНЪР БЕ ЗАРЯЗАН ПРЕД ОЛТАРА

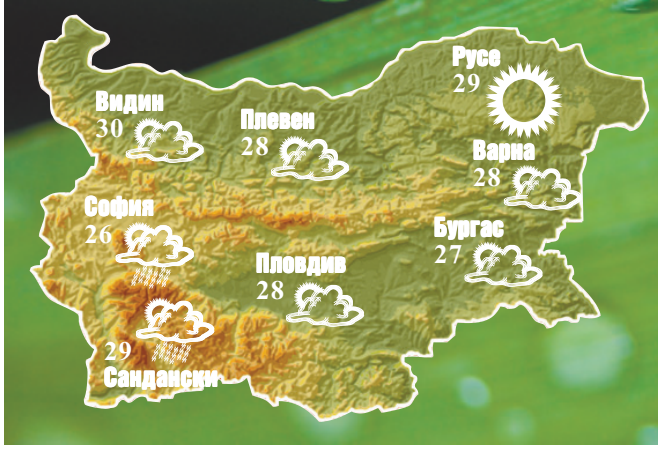
Кристъл Харис, 25-годишната годеница на Хю Хефнър, е отменила сватбата им, съобщи основателят на Playboy в блога си. Хубавицата не обясни защо е зарязала богаташа. В своя Twitter тя заяви само, че е взела решението след “много дълбоки размисли” и че продължава да изпитва “дълбоко уважение към Хеф”. Анонимни източници съобщават, че двамата са се скарали по телефона през уикенда и Харис вече не живее в имението. 85-годишният Хю предложи брак на Кристъл на коледното парти. Церемонията бе планирана за тази събота в готическото имение на Playboy Mansion в Бевърли Хилс.

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес времето ще бъде предимно слънчево. Купеста и купесто-дъждовна облачност ще се развие в следобедните часове над Западна България, но само на отделни места в планинските райони и Родопите ще превали и прегърми. Температурите ще започнат да се повишават и максималните ще бъдат между 26° и 31°, в района на София - около 26°. Атмосферното налягане ще се задържи малко по-високо от средното за юни. Над планините ще е предимно слънчево. В часовете около и след пладне над масивите в западната част от страната и Рило-Родопската област ще се развие купеста и купесто-дъждовна облачност и там на места ще превали краткотраен дъжд, придружен от гръмотевици. Вятърът ще е слаб до умерен от север. Максимална температура на височина 1200 метра около 19р, а на 2000 метра - около 11°. Над Черноморието времето ще бъде предимно слънчево. Максимални температури на въздуха 26-29°. Температурата на морската вода е 21-22°. Вълнението на морето ще бъде 1 бал.

Изгледи за

17 максимални **26°/31°**

18 максимални **28°/33°**

Времето ще е предимно слънчево; в петък само на отделни места в планинските райони е възможно да превали слаб краткотраен дъжд. Максималните температури ще достигнат 28-33°.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД

Николай Малинов

Русия и България – Монд дипломатик – СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Главен редактор **Ивелин Николов**

Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велиана Христова - 238

КОМЕНТАТОРИ: Васил Попов - 248; Петър Бочуков - 219

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Христо Христов - 088 836 8548

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова - 247;** Мая Калпачка-Йовановска - 246; Иван Аладжов - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - 219; Албърт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220;

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - 240; Альона Нейкова - 239; Надежда Ушева - 240

ОБЩЕСТВО: **Ина Михайлова - 214;** Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Лилия Томова - 232; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов

СПОРТ: **Владимир Николов** - 245, Марин Милашки - 245; Таньо Василев

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

PR: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com; Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **Дистрибутори**: **ОББ „Разпространение“ ЕООД** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова, Ива Костадинова: **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.30 Денят започва - сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.05 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.15 Жените с Марта Вачкова /токшоу/
11.00 Здраве
12.00 По света и у нас
12.30 Частен случай
12.35 Сен Тропе - тв филм /396 епизод/
13.45 Дом за нашите деца: Време за път - тв филм /5 серия/
15.05 Симба младши на Световната купа - анимационен филм
15.30 Кино по ноти/п/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 В час ли си: Моето училище
16.35 Приказки за физиката
17.00 Дързост и красота - тв филм /2757 епизод/
17.45 Малки истории
18.00 По света и у нас
18.15 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
18.55 Индия - любовна история - тв филм /98 епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.50 БНТ такси
21.00 Спортни новини
21.10 Спешно отделение - тв филм /19 епизод/ (12)
22.00 Дизайн: „Масите на Жан Пруве“ - документална поредица /3 епизод/
22.30 Икономически новини
23.00 Денис и приятели - късно вечерно шоу
00.15 Мотоспорт екстра

bTV

06:45 - „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09:30 - „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10:00 - „Мечтатели“ - сериал, еп. 11, 12
12:00 - bTV Новините - обедна емисия
12:30 - „Забраненият плод“ /п./ - сериал, еп. 145
13:30 - „Пътищата на съдбата“ - сериал, еп. 86
14:30 - „Дявол с ангелско сърце“ - сериал, еп. 181
15:30 - „Листопад“ - сериал, еп. 35
17:30 - „Опасни улици“ - сериал, еп. 56
19:00 - bTV Новините - централна емисия
/“Малък коментар“ - предаване за детски коментари по актуални теми/
20:00 - „Забраненият плод“ - сериал, еп. 146
21:00 - „Златната клетка“ - сериал, еп. 11
22:00 - bTV Новините - късна емисия
22:30 - „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23:30 - „Всяка секунда е от значение“ - Драма, САЩ, 2008 г.; В ролите: Стивън Колинс, Барбара Уилямс, Магда Апанович, Брет Дайър
00:00 - „Кости“ - сериал, сезон 4, еп. 2

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.00 „Бон Апети“ - предаване
09.30 „На кафе“ - предаване
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Да върнеш времето назад“ - сериен филм
13.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
13.30 „Комисар Рекс“- сериен филм
14.30 „Честни измамници“ - сериен филм
15.30 „Закон и ред: Умисъл за престъпление“ - сериен филм, 9 сезон
16.30 „На инат“ - ток шоу /п/
17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу
21.00 „От местопрестъплението“ - сериен филм, 11 сезон
22.00 „Престъпни намерения“ - сериен филм, 4 сезон
23.00 „На инат“ - ток шоу
23.30 „Календар“- информационна емисия на НТВ
00.00 „Коя е Саманта?“ - сериен филм, 2 сезон
00.30 „Островът на съкровищата“ - тв игра
01.45 „Робинята Изаура“ - сериен филм
03.10 „Календар“- информационна емисия на НТВ /п/

bTV ACTION

06.00 „Костенурките нинджа“ - детски сериал
08.00 „Клиентът“ /п./ - сериал, еп. 8
09.00 „Бандитският Петербург“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 8
10.00 „Смъртоносна битка“ /п./ - сериал, еп. 1
11.00 „Първите 48 часа“ /п./ - сериал, с.3 , еп. 12
12.00 „Излъжи ме“ /п./ - сериал, еп. 9
13.00 „Код: Криминално“ /п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
14.00 „Ледено торнадо“ /п./ - Екшън, САЩ, 2009 г.
16.00 „Смъртоносна битка“ - сериал, еп. 2
17.00 „Бойни пилоти“ - документална поредица, еп. 1
18.00 „Клиентът“ - сериал, еп. 9
19.00 „Излъжи ме“ - сериал, еп. 10
20.00 „Код: Криминално“ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
21.00 „Бандитският Петербург“ - сериал, с. 2, еп. 9
22.00 „Примамката“ - Комедия, Криминален, В ролите: Джейми Фокс, Дейвид Морс, Дъг Хъчисън, Кимбърли Елиз, Майк Епс, Джефри Донован и др.
00.00 „Код: Криминално“ /п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова

ОВЕН

Очакват ви срещи и възстановяване на стари приятелства. В парично отношение - постъпления. Ще се справите по неочакван начин.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Очертава се много работа. Не тръгвайте на път, преди да проверите изправността на автомобила си. Това важи за всякакъв род техника.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Излизане от кризата. В състояние сте да продавате и да правите реклама. Под влияние сте на планетата Меркурий, която е вашият управител.

22 май - 21 юни

РАК

За Раците удовлетворение от добре свършената работа. Ще ви оценят по достойнство и това ще бъде мотивацията ви да се изявите.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Трябва да обърнете внимание на позивите, които получавате, за да реагирате адекватно. Стигате етап, който не може да подминете.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Необходимо е да положите усилия, за да постигнете това, към което се стремите. Няма смисъл да чакате друг да ви свърши работата.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Бъдете внимателни. Предупреждението важи най-вече за тези, които попълват данъчни декларации и се занимават с недвижимо имущество.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Започвате нова тактика и това е най-умното, което може да направите. Изява и възможности за сключване на договори във връзка с пътуване.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Днес е добре да обърнете внимание на детайлите. Дипломатичност и желание за работа в екип. Проявете тактичност.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Пазете здравето си. Достигнали сте един от върховете, но това не бива да ви дава основание да започвате война.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Мрачните мисли са вече зад гърба ви. Можете да започнете офанзивата по отношение на реклама, както и уточняване на финансите.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Имате нужда от съвет. Трябва да намерите човек, който ще ви изслуша и да е дискретен. Задава се стара несподелена любов.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.3684	2.2232	1.6078

Шахмат

Илюмжинов играе шах с Кадафи

Лидерът на ФИДЕ прави дипломатическо реми с полковника

Президентът на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов изигра партия шах с либийския лидер Моамар Кадафи, докато беше на посещение в арабската страна по повод обявяването на 2011 г. за "година на Африка" от Международната шах федерация. Според разказа на шахматния функционер срещата между двамата се е провела в една от административните сгради в либийската столица и е продължила близо 2 часа. Либийската телевизия излъчи репортаж от събитието, по време на което Кадафи заяви, че не възнамерява да напуска родината си и да сдава правомощията си. "Не съм нито премиер, нито президент, нито крал. Не заемам никакъв пост в Либия, следователно няма позиция, от която да се оттеглям", заявил Кадафи пред госта си. Либийският лидер показал на Илюмжинов къщата, където след бомбардировки на западните сили загина 29-годишният му син, както и трима от внуците му. По-късно шефът на ФИДЕ се е срещнал и с най-големия син на Кадафи - Мохамед, който е председател на националния олимпийски комитет. "С него също изиграхме една партия, в която разиграхме Сицилианска защита", разказа Илюмжинов. Той сподели, че шахматните умения на полковника са на любителско ниво, докато синът му играел доста прилично. Все пак принципите на дипломацията не позволили на Илюмжинов да спечели партията срещу либийския лидер и той предложил реми.

Веднага след като новината за посещението на ФИДЕ президента обходи света, се появиха предположения, че той изпълнява тайна посредническа мисия за урегулиране на конфликта в Либия. Калмикът обаче отрече визитата му да има политически подтекст, като обясни, че тя е част от работното му пътуване из Черния континент. "През октомври 2010 г. Общото събрание на ФИДЕ обяви настоящата година за година на Африка и подкрепата за развитието на шахмата в африканските страни, особено на програмата "Шах в училище", разясни Илюмжинов и добави, че за последните няколко месеца е посетил ЮАР, Нигерия, Замбия и Кения, а след Либия продължава към Тунис, Египет, Мароко и Йемен.

Снимка БГНЕС

Илюмжинов направи дипломатично реми с Муамар Кадафи...

Еи със сина му Мохамед

Каспаров и Данаилов въвеждат шах в училищата в ЕС

Данаилов, Каспаров и Калеверт ще се опитат да интегрират шахмата в европейските училища

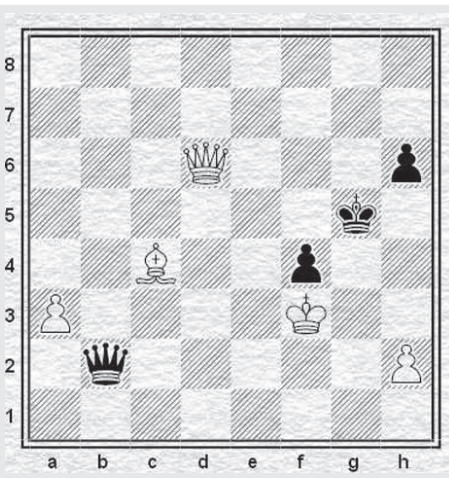
На пресконференция в Брюксел през миналата седмица Гари Каспаров обяви, че открива европейски филиал на фондацията, носеща неговото име. Организацията ще започне официално да функционира на 19 септември т.г., като основната ѝ цел ще бъде въвеждането на шахмата в училищата на всички страни от Европейския съюз. "Нашата амбиция е да внедрим шахмата в образователната система на цяла Европа, така че всички учащи се да могат да се възползват от полезните умения, които предлага древната игра", каза Каспаров на пресконференцията. "Шахматът развива критическото мислене, учи на концентрация и дисциплина, стимулира творческите способности, изгражда ценни навици за търсене на решения в трудни ситуации и създава обстановка на съзидателна конкуренция" - така накратко бившият световен шампион дефинира основните ползи от редовните занимания с шах. С личното си присъствие подкрепа за идеята дадоха президентът на Европейския шахматен съюз (ЕШС) Силвио Данаилов и белгиецът Ян Калеверт, председател на комисията "Шах в училище" към ЕШС. Мисията на асоциацията е да интегрира обучението по шах в държавните и частни училища, като обхване учениците от 6 до 18 години. Първоначално учредителите на фондацията ще се съсредоточат върху подготовката на учители, които да преподават шах, като пълното въвеждане на предмета във всичките 27 страни на съюза е предвидено за 2013 г. Фондацията ще се издържа от дарения от частни лица, компании и правителства. Началната сума от 100 000 евро вече бе дарена от Калеверт и още петима съмишленици, чиито имена не се споменават.

Големият тест за начинанието ще се състои на 20 септември, когато Каспаров и Калеверт ще представят плана си пред Европарламента.

Проектът "Шах в училище" е главният приоритет в управленската програма на президента на европейския шах и неговия екип. Данаилов прави непрекъснати усилия за привличането за каузата на много важни организации и хора от целия свят. На 21 март т.г. в Брюксел той и Каспаров се срещнаха с европейския комисар по образованието, културата, езиковото многообразие и младежта Андрула Василиу, която даде своята пълна подкрепа за проекта.

Задача

След известно отсъствие от елитните надпревари Магнус Карлсен се включи в "Кралския турнир" в Банжа, където в момента е начело във временното класиране. По време на няколкомесечното си отсъствие от шахматния елит 20-годишният норвежец успя да заснеме още няколко реклами за холандската марка за ежедневно облекло G-Star. По време на снимките скандинавецът успя да впечатли партньорката си Лив Тайлър със своята невъзмутимост и висок професионализъм. Холивудската звезда, която също е рекламно лице на марката, едва издържала високите температури, при които протичали снимките, и била поразена от спокойствието и липсата на всякакви претенции от страна на Карлсен. Хладнокръвието и здравите нерви са сред основните козове на норвежеца и на шахматната дъска, където всички се надяват, че го очаква многоподобро бъдеще, отколкото в рекламния бизнес.

КАРЛСЕН - ТЕЙЛЪР,

БУДАПЕЩА, 2003 Г.

Белите започват и дават мат в 3 хода.

Отговор:

1.Ф:h5+ Цh4
2.Оf7+ Цh4
3.Аh6 мат.

кратки

ВЪВ ВТОРНИК АНАТОЛИЙ КАРПОВ ОТКРИ ПОРЕДНАТА ДЕТСКА ШАХМАТНА ШКОЛА, *носеща неговото име, този път в Прага. Това е 27-ата школа, която руският гросмайстор открива, като бъдещите му планове включват обединяването на всички звена чрез интернет. На първо време обаче именитият шахматист ще се ограничи с организирането на онлайн мачове между учениците от различните школи. Дванадесетият световен шампион пристигна в чешката столица с жена си и дъщеря си няколко дни по-рано, за да участва в официалната церемония по откриването на турнира "Чех чес трофи 2011". Той бе топло приветстван от чешкия президент Вацлав Клаус, който е голям поклонник на древната игра. Освен това неговият син Ян участва заедно с още 20 местни шахматисти в сеанса, изнесен от световния шампион Вишванатан Ананд.*

СЛЕД ЧЕТВЪРТИЯ КРЪГ НА "КРАЛСКИЯ ТУРНИР" В БАНЖА (РУМЪНИЯ) НАЧЕЛО Е МАГНУС КАРЛСЕН *с 2,5 точки, следван от Иванчук, Карякин, Накамура и Нисипеану с по 2, а Раджабов е с 1,5 т. Превърналото се в традиция състезание се провежда за пети път, като средният му рейтинг е 2578, което отговаря на супер високата 21-ва категория. Шестимата участници ще изиграят по две партии помежду си по класическата контрола. Представителят на домакините Ливиу-Дитер Нисипеану бе героят на третия кръг, след като победи в оспорвана партия Иванчук (с черните).*

28Ec4 29.Oc7 Oc5+ 30.Цf1 Tc8 31.Oe5 g6 32.f5 gf5 33.Th5 Td8 34.Oc3 cb3 35.cb3 Цg6 36.Th8 Td3 37.Th3 Oe3 38.Oe1 f4 39.Цe2 Td8 40.g3 Tc8 41.gf4 Of4 42.Tc3 Te8+ 43.Цd1 Td8+ 44.Цc2 Te8 45.Og3 Oe3 46.Цd3 Oc5 47.Цc4 a4 48.Цb5 ab3 49.ab3 Te2 50.Oc7 Te6 51.b4 Oe7 52.Tc4 Цf5 53.Ob6 Od6 54.Oc7 1:0.

УЕСЛИ СО, АНИШ ГИРИ И ХАНС ТИКАНЕН РАЗДЕЛИХА ПЪРВОТО МЯСТО НА 19-ИЯ ТРАДИЦИОНЕН ТУРНИР В МАЛМЬО *(Швеция). Миналогодишният победител Гири, както и наскоро придобилият гросмайсторско звание Тиканен единствени не допуснаха загуба в кръговата надпревара и финишираха с по 3 точки от 5 партии. Толкова събра и 17-годишният филипински вундеркинд Уесли Со, който обаче претърпя поражение от местния Нилс Гранделиус. На четвърто място със скромните 2,5 т. остана Алексей Широв, изпреварил с половин точка Гранделиус и с една последния Джони Хектор.*

Алексей Широв дойде на турнира с жена си, показвайки, че няма да гони челно класиране

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

МАРТО ОСТАВА В БОЛТЪН

Болтън няма да се разделя с Мартин Петров. Шефовете на тима отхвърлиха информациите, че българският халф може да премине в отбор от американската Мейджър Сокър Лийг. Слуховете били приети с насмешка в клуба, защото мениджърът Оуен Койл иска на всяка цена да задържи Марто. Миналия сезон обаче той бе титуляр само в 18 мача във Висшата лига и реализира едва 3 гола. Българският национал премина като свободен агент в Болтън през лятото на 2010 г., след като договорът му с Манчестър Сити изтече. Петров има контракт с тима от "Рийбок Стейдиъм" до юни 2012 г. и по всичко изглежда, че ще го изпълни.

„Б" ПРОБИТЕ НА 5-ИМАТА МЕКСИКАНЦИ СА ОТРИЦАТЕЛНИ

Петимата играчи от националния отбор на Мексико, спрени от участие на турнира КОНКАКАФ "Голд Къп", са дали отрицателни втори проби. Те били направени и изследвани в лабораторията на Университета в Лос Анджелис. Сред петимата, които бяха извадени от националния отбор за турнира, са вратарят Гийермо Очоа и защитниците Франсиско Родригес (ПСВ Айндховен) и Едгар Дуенас, и халфовете Антонио Нелсон и ветеранът Кристиан Бермудес. Играчите, както и шефовете на федерацията, не признаха резултатите от първите проби и заявиха още тогава, че причина за повишените субстанции от кленбутерол е резултат на месото, което са яли на подготвителния лагер .

Снимка БГНЕС

Канадецът Дуейн де Росарио (вляво) разминава с топката панамеца Фелипе Балой в последния мач от група С на турнира "Голд Къп", завършил 1:1 на стадион "Ливстронг" в Канзас Сити. Де Росарио откри от дузпа, но в последните секунди Луис Тахеда изравни и изхвърли Канада от турнира. Панама остана на върха в групата, а напред продължават и домакините от САЩ, които надвиха с 1:0 слабака Гваделупа с гол на Джоузи Алтидор (9)

ЛАЦИО С ИНТЕРЕС КЪМ БАНДАТА

Италианският гранд Лацио проявява интерес към десния бек на ЦСКА и националния отбор на България Иван Бандаловски. Агентът на юношата на Левски Венцислав Митов потвърди, че шефовете на участника в Лига Европа са наблюдавали българина, но все още няма конкретна оферта. Лацио продаде Щефан Лихщайнер в Ювентус и търси заместник на швейцарския десен бек. Французинът Абдулай Конко от Дженоа вече е спазарен, но все още сделката не е финализирана. Конко ще излезе много по-скъпо на Лацио, отколкото Бандаловски, което може да ги принуди да привлекат българския национал, защото не са в добро финансово положение. Голмайсторът на румънското първенство Янис Зику пристигна в София, за да финализира трансфера си в ЦСКА. 27-годишният нападател премина медицински изследвания и ще парафира за 3 г. Той идва на ст. "Българска армия" от Тимишоара, като свободен агент, защото румънският му клуб не получи лиценз.

Без лиценз за Черноморец Пом

БФС насрочи 2 баража за „А" група

Спечелилият промоция за "А" група Черноморец Поморие не получи лиценз, след като БФС не одобри документите им. Поради липсата на доказателства от клуба за наличието на несвързани лица в управлението на тима и Черноморец Бургас, Лицензионната комисия отказа да им издаде виза за елита. Поморийци си извоюваха мястото, след като в баражите надиграха Спортист Своге с 2:1 и Видима-Раковски с 3:0, но от есента ще продължат да се състезават в Източната "Б" група.

"В духа на феърплея загубилите от Черноморец Поморие отбори в баражите за влизане в "А" група получават правото да изиграят решителен плейоф и да определят новия член на елита. Двубоят между Видима-Раковски и Спортист Своге ще се състои другата седмица, като датата ще бъде насрочена допълнително след консултации с двата клуба. По всяка вероятност мачът ще бъде на 26 юни от 17.00 часа на ст. "Христо Ботев" във Враца. Утре на ст. "Хаджи Димитър" в Сливен ще се изиграе баражът между Светкавица Търговище и Етър Велико Търново за попълване на "А" група до 16 отбора. За овакантеното място в "Б" група ще се изиграе мач между Нефтохимик Бургас и Септември Тервел", съобщават от БФС. Ръководството на Светкавица е подсигурило автобуси за феновете, а фирмата, която поема транспорта до Сливен, е готова да реагира с возилата съобразно броя на желаещите. Кметът на Търговище Красимир Мирев се срещна с президента на тима Петко Матеев и със старши треньора Пламен Донев. Той е обещал, че общинската администрация поема ангажимента със средства и работна ръка да приведе ст. "Димитър Бурков" във вид, който отговаря на изискванията за получаване на лиценз за елита. В Светкавица няма проблеми с контузени състезатели, като единствено Мирослав Великов е аут заради наказание от последния кръг.

"Амбицирани сме да се преборим за промоция за първи път в историята на футбола в Търговище. Можем да се справим, а пред нас е примерът с Черноморец Поморие, който само с млади и амбицирани играчи показа, че може да се влезе в елита", каза Донев.

кратки

Стоичков и Балъков играят бенефис в Чехия

Христо Стоичков и Красимир Балъков са поканени за участие в демонстративен мач на ветерани в Чехия. Големите звезди на българския футбол са включени в символичния отбор на Европа, който ще се изправи срещу воден от Павел Недвед сборен тим от бивши звезди на Чехия. Поводът е 80-годишният юбилей на местната легенда Йозеф Масопуст, който символично ще направи началния удар в срещата. В състава на Европа, който ще бъде воден от уелсеца Джон Тошак, са поканени още бившите румънски звезди Георги Хаджи и Джика Попеску, Пол Гаскойн и Гари Невил (Вбр), Звонимир Бобан (Хърв), Лилиан Тюрам (Фр), Андони Гойкоечея, Мигел Анхел Надал (Исп) и други. Двубоят ще се играе в събота от 16.00 часа на пражкия стадион "Синот Тип Арена".

Джамбазки поема Локо Пд

Атанас Джамбазки е новият старши треньор на Локо Пд. Бившият наставник на Славия и Монтана заменя сърбина Саша Николич, който бе изгонен след края на сезона. Джамбазки се бори за поста с македонците Драган Канатларовски, Стевица Кузмановски и Гьоко Хаджиевски. Шефът на тима Константин Динев обаче предпочете българина. Административният директор на "смърфовете" Атанас Узунов и представители на другия пловдивски клуб Ботев се срещнаха с премиера Бойко Борисов и са получили уверение, че ще им отпуснат по 1 млн. лв. за подобряване на стадионите им. „Ще слагаме осветление, а Ботев ще правят подобрения по базата си. Предстои да бъде реконструиран градският стадион в Пловдив. Идеята е на него да играят двата отбора по образец на Милан и Интер", каза Узунов.

Берое пробва нигериец

Берое взе на проби нападател от Нигерия. Името на играча обаче се пази в тайна, както и отборът, от който пристигна. Треньорът Илиан Илиев очаква да пристигне и аржентински офанзивен полузащитник, който за последно е играл в ниските дивизии на Италия.

Легенди на тениса играха в Москва

Снимка АВТОРЪТ

Прочутият шведски тенисист Бьорн Борг доведе малкия си син в Москва на втория турнир на легендите

**Христо СЪБЕВ,
Москва, специално за ДУМА**

Прочути тенисисти се събраха за втори път в Москва в турнир на легендите на корта на Националния център по тенис "Хуан Антонио Самаранч". Русия бе представена от Евгени Кафелников и Марат Сафин, а капитан беше Шамил Тарпищев. За отбора на света играха испанецът Карлос Моя и хърватинът Горан Иванишевич с капитан легендарния швед Бьорн Борг. Иванишевич е шампион от "Уимбълдън" 2001 и победител в 21 турнира на АТР. Карлос Моя е първият испанец, №1 в света през 1999 г., шампион на "Ролан Гарос" през 1998 и 1900 г. Бьорн Борг - 5-кратен победител на "Уимбълдън", 6 пъти шампион на "Ролан Гарос" и носител на 62 шампионски титли от турнири на АТП. Евгени Кафелников пък е олимпийски шампин от Сидни 2000, шампион на "Ролан Гарос" през 1996 г. и на Откритото първенство на Австралия през 1997-а. Марат Сафин е победител на US Open 2000 и Australian Open 2005. Бьорн Борг, испанците Серхи Бругера и Карлос Моя и хърватинът Горан Иванишевич проведоха майсторски класове в Москва.

Автографи за в. "ДУМА" дадоха легендите Евгени Кафелников и Карлос Моя

На 64 години почина Ричард Груев

Известният български спортен журналист Ричард Груев почина след кратко боледуване. Той натрупа популярност като рали пилот, а после и като тв коментатор на Формула 1 през 90-те години. През уикенда Груев е бил в Русе за състезание по рали. В събота се почувствал зле в хотелската си стая, след което бил хоспитализиран. Съюзът на българските автомобилисти обяви, че Груев има нужда от спешно преливане на кръв. През нощта вчера обаче той е получил инсулт.

Ричард Груев е роден през 1947 г. Доведен син е на легендарния художник проф. Дечко Узунов. Завършва е българска филология в Софийския университет. В периода 1968-77 г. е автомобилен състезател, но след тежка катастрофа слага край на кариерата си. След това става коментатор на моторни спортове в БНТ, където остава до 1999 г. а после преминава в ТВ Ринг. Работеше и като пресаташе на Асоциацията на българските автомобилисти (АБА).

Спорт
32 ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 16 ЮНИ 2011 www.duma.bg

Черноморец Поморие без лиценз

Стр. 31

Левски даде Дембеле на Фрайбург

„Сините" прибират 2,5 млн. евро за френския голмайстор

Снимка БГНЕС

Гара Дембеле

Голреализаторът на Левски Гара Дембеле премина в германския Фрайбург за 2,5 млн. евро. "Сините" може да получат и повече пари за играча в зависимост от представянето му. Шефовете на тима са договорили и процент при бъдещ трансфер на Дембеле. От "Герена" ще превеждат 200 000 евро от трансфера на предишния отбор на французина Локо Пд.

"Договорът бе подписан още в петък, но чакахме още парафа на Гара. Директорът на немския клуб ме поздрави, че го е направил и се разбрахме едновременно да обявим. Става дума за Фрайбург. Цената е удовлетворителна. В рамките на очакванията имаме договорки освен за трансферната цена и за бонуси, за изиграни мачове и вкарани голове. Дембеле ще получава около 2 пъти и половина повече, отколкото при нас. Мениджърите му също са доволни, защото взимат бонус. Мениджърът Георги Иванов е в чужбина и преговаря за нов нападател. Не съжалявам, че Дембеле остана при нас през пролетта. Получихме малко повече пари, но за жалост не можахме да станем шампиони, но не ние го решавахме", каза собственикът на тима Тодор Батков.

"Много хора се изредиха през лятото да говорят, че Левски не може да направи добра селекция, но мисля, че успяхме да ги опровергаем, защото Дембеле стигна до 2,5 млн. евро при нас, а в Локо Пд беше 200 000. Винаги сме били коректни към хората и клубовете, с които работим. Все още взимаме добри футболисти и отборът ще покаже истинското си лице. Имаме варианти за негов заместник, отдавна търсим подходящия човек. Играч, който да пасва на нашия стил, но който и да дойде, ще му бъде трудно, защото все пак Гара е вкарал 35 гола и следващият ще бъде сравняван с него. Правим всичко възможно да стане по-скоро, но договор не се подписва за един ден. До началото на лагера ще имам всички футболисти, които са необходими. Трябват ни футболисти, а не добри момчета", каза Гонзо.

Левски уреди пети трансфер, след като привлече бранителя на Черноморец Орлин Старокин за 3 г. 24-годишният защитник ще замени продадения в турския Анталияспор Веселин Минев, Юношата на ЦСКА ще бъде представен утре от 10.00 ч. на ст. "Георги Аспарухов" заедно с останалите нови попълнения Иван Цветков и Александър Башлиев от Пирин, Тодор Христов от Берое и Симеон Райков от Ботев Вр.

Гришо на 1/4 финал в Ийстбърн

Григор Димитров се класира за 2-ри път в кариерата си на 1/4 финал на ATP турнири, след като в мач от II кръг в Ийстбърн (411 000 евро) отнесе 203-сантиметровия Кевин Андерсън (ЮАР, 38-ми в света) с 6:3, 6:2. Двубоят се превърна в истинска престрелка от сервис. Първата ни ракета бе перфектен в своите подавания, а за целия мач загуби едва 12 т., 5 от които след двойна грешка. Статистиката при вкаран първи начален удар също е повече от впечатляваща - 23 от 27, или 85% спечелени точки (100% в първия сет). Второто подаване на българина също бе на ниво - 64%, благодарение на което съперникът му нито веднъж не успя да стигна до възможност за пробив. За разлика от Андерсън Гришо направи 3, което доведе до категоричната победа.

Първият сет се реши след пробив, постигнат при 3:2. Хасковлията поведе с 0:40, световният №38 изравни, но последваха нови 2 точки в сметката на Гришо и това се оказа ключово за изхода. Българинът бе на път да загуби преднината си при 5:3, когато сервираше за сета, след като започна гейма с 2 двойни грешки, но последваха 4 т. в негова полза и сет преднина.

Григор поведе с пробив на старта на втората част, малко по-късно последва нов, а при 5-2 хасковлията отново бе безпощаден, когато сервираше за победата. В опит да се класира за първи път в кариерата си на 1/2 финал на турнири на трева, 20-годишният хасковлия очаква победителя от срещата между Янко Типсаревич (Сърб) и Михаил Кукушкин (Каз). Гришо си осигури 11 550 евро от наградния фонд и 45 точки за ATP ранглистата, които ще го изкачат до №61 в света.

Късно снощи българинът игра мач и на двойки с партньора си Андреас Сепи (Ит), с когото срещнаха водачите в схемата Роуън Бопана (Инд) и Айсам Юл-Куреши (Пак).

Цвети поставена на „Уимбълдън"

Цветана Пиронкова ще бъде поставена на започналия в понеделник турнир "Уимбълдън", трети от Големия шлем през сезона. Пловдивчанката, която достигна сензационно полуфинал на кортовете на "Ол Ингланд Клъб" миналата година, е 34-а в света, но намери място сред първите 32, след като световната №2 Ким Клайстерс (Бел) се отказа заради контузия в глезена.

Завръщането на сестрите Серена и Винъс Уилямс на корта не попречи на 23-годишната българка да играе срещу по-слаби противнички в първите 3 кръга. Така защитаващата титлата си Серена, която би първата ни ракета на старта в Ийстбърн, ще бъде под №8, независимо че е 26-а в света. Петкратната шампионка от "Ол Ингланд Клъб" Винъс пък ще бъде №24, въпреки че е 33-та в ранглистата. Под №1 е лидерката Каролине Возняцки (Дан), пред миналогодишната финалистка Вера Звонарьова (Рус) и На Ли (Кит).

При мъжете №1 е защитаващият титлата си Рафаел Надал (Исп), пред Новак Джокович (Сър) и шесткратния шампион Роджер Федерер (Швейц). Директно в основната схема ще се включи най-добрият български тенисист Григор Димитров (64-и в света).

Елица Костова отпадна в I кръг на квалификациите за "Уимбълдън" с 4:6, 0:6 от Кай-Чен Чан (Тайпе), която я отстрани и в пресявките за "Ролан Гарос". Играещата за Казахстан Сесил Каратанчева също отпадна след загуба от Арина Радионова (Рус) с 3:6, 7:5, 2:6.

Титлата в НБА струва $880 млн. на Далас

Новият шампион на НБА Далас Маверикс е вложил $880 млн. по пътя си до първата титла в историята си. Сумата е изразходвана за заплати на баскетболистите от 2000 г. насам. Преди 11 г. тексаският милиардер Марк Кюбън купи Маверикс и започва да развива състава. Той задържа и германеца Дирк Новицки, който бе с основна заслуга за спечелването на шампионските пръстени. Сега обаче немецът е последен в Топ 10 на най-добре платените баскетболисти в Лигата със $17,3 млн. на сезон. Общо за годишни заплати Далас дава малко над $90 млн. и е 2-ри след миналогодишния шампион Лос Анджелис Лейкърс, който е раздал $92 млн. на играчите през сезона. "Чувствам се страхотно. Щастлив съм най-вече заради играчите. Те показаха невероятно сърце и решителност. Тази година запазих мълчание в плейофите и видяхте, че спечелихме. През последните години научих, че най-важното нещо е да имаш силен колектив, на който да разчиташ", каза 52-годишният Кюбън, който е собственик на веригата кинотеатри "Ландмарк" и киностудията "Магнолия Пикчърс".

ЛУКойл запазва българите

Всички български баскетболисти на шампиона ЛУКойл Академик остават и през следващия сезон, обяви спортният директор на клуба Сашо Везенков. Той поясни, че Тодор Стойков, Тенчо Банев, Божидар Аврамов, Кристиян Манчев, Веселин Веселинов и натурализираният американец Самуел Франсис имат договори за още 1 година, които няма да бъдат прекратени.

"Не мислим за други български попълнения. Коментирали сме евентуално привличане на един от близнаците - Деян или Калоян Иванови, но не сме говорили с тях. Работата по селекцията ще започне, след като имаме официално треньор. Желанието на спортното ръководство е Йовица Арсич да запази поста си, но ни предстоят важни разговори и с президента Валентин Златев, преди да вземем окончателно решение. Също така държим да останат и американците Брендън Хийт и Травис Питърсън. В случай, че играем в "Евролига", ще ни трябват още по-класни чуждестранни попълнения. Иска ни се да бъдем още по-конкурентоспособни в евротурнирите през следващия сезон. Най-големият ни проблем е, че разликата между равнището в националната лига и Европа е доста сериозно. Именно за това нашата цел е силно представяне в Европа", заяви Везенков.

Центърът на ЛУКойл Академик Тенчо Банев позира с наградата за отбор на месец май. В класацията на пресклуб "България" баскетболният ни шампион пребори конкуренцията на футболните ЦСКА и Литекс

Снимка Владимир ПАГЕЛСКИ

гледайте

ПО НОВА СПОРТ

СНУКЪР

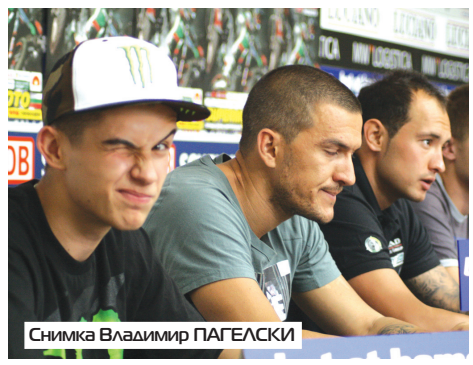
20.00 ЕП, демонстративен мач на световния шампион Джон Хигинс

ПО ЕВРОСПОРТ

ТЕНИС

13.30 Турнир за жени в Ийстбърн
17.00 Турнир за мъже в Ийстбърн

кратки

Снимка Владимир ПАГЕЛСКИ

Ангел Караньотов (вляво) се забавлява на пресконференцията по повод европейския шампионат по супермото, който ще се проведе през уикенда на писта №1 в света край Долна Митрополия. Караньотов, син на актрисата Аня Пенчева, е основен претендент за първото място. Във временното класиране в своя клас SM450 той е лидер, както и Майкъл Иванов (SM85) и Георги Гочев (SM250)

Карамаринов стана лектор в ИААФ

Президентът на Българска федерация лека атлетика Добромир Карамаринов получи поредното признание за работата си, след като чете лекция по време на семинара на Международната централа (ИААФ) в Паланга, Литва. По инициатива на ИААФ там се събраха шефовете на атлетическите федерации на 50 държави от Източна Европа и Азия. Темата на семинара бе "Ролята на регионалните федерации и тяхната дейност за развитие на световната атлетика".

Терек уволни Гулит

Легендарният холандски футболист Рууд Гулит бе уволнен от руския Терек Грозни, където се подвизава българският национал Благой Георгиев. Европейският шампион с Холандия от 1988 г. загуби при гостуването на Амкар Перм с 0:1 след автогол на Сергей Омелянчук (89), което накара собственика на тима Рамзан Кадиров да го натири. Българите Захари Сираков и Георги Пеев играха цял мач за домакините от Перм, както и Благо. "Той не можа да докаже, че е треньор. Под негово ръководство записа само лоши резултати", заяви Кадиров, който е и президент на Чеченската република.